

การใช้อาชีดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

รุสนา ชี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
พ.ศ. 2557

**The Using Anasyid to Enhance Islamic Moral and Ethics
for Students Mattayomsuksa 1
According to the Islamic Curriculum 2008**

RUSNA SI

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirements for the Master of Education
Majoring in Teaching in Islamic Education
Graduate School**

Yala Rajabhat University

2014

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ(ภาษาไทย)

การใช้อนาสิดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลาม
ศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ(ภาษาอังกฤษ)

The Using Anasyid to Enhance Islamic Moral and
Ethics for Students Mattayomsuksa 1 According to
the Islamic curriculum 2008

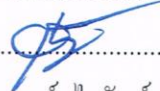
ชื่อผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

รุสนา ชี

สาขาวิชา

การสอนอิสลามศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไรรัตน์ ยามาเรียง)

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

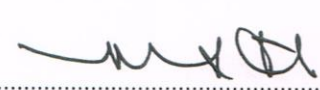

.....ประธาน
(ดร.มุหัมมัดคอลาล แกมมะ)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระร่วม

.....
(ดร.ซัมชู สาอุ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไรรัตน์ ยามาเรียง)

.....กรรมการ
(ดร.ซัมชู สาอุ)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อนุมัติให้นำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกสรี ลัดเลีย)

วันที่ 28 เดือน ๗ พ.ศ. ๒๕๖๗

“ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา”

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ การใช้นาซีดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ชื่อผู้ทำการค้นคว้าอิสระ รุสนา ชี

ชื่อปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การสอนอิสลามศึกษา

ปีการศึกษา 2556

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไรรัตน์	ยามาเรียง	ประธานกรรมการ
2. ดร.ซัมซุ	สาอุ	กรรมการ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อคลาก (จริยธรรม) โดยใช้นาซีด (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นาซีด (3) ประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ที่เรียนโดยใช้นาซีด (4) ประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นาซีด ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามันจังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมที่กำหนด และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t – test)

ผลการค้นคว้าอิสระ พบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อคลาก (จริยธรรม) โดยใช้นาซีด มีทั้งหมด 6 แผน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินว่า มีความเหมาะสม ในระดับดี ($\bar{X}=4.42$, S.D. = 0.15) และจากการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีประสิทธิภาพโดยรวม (E_1/E_2) เท่ากับ 81.60 / 82.53

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่เรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อคลาก (จริยธรรม) โดยใช้นาซีดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01

3. พฤติกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อักลาฟ โดยใช้อนาชีดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อักลาฟ โดยใช้อนาชีดอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma^2 = 0.33$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Abstract

Independent Study Title : The Using Anasyid to Enhance Islamic Moral and Ethics for Students Mattayomsuksa 1 According to the Islamic Curriculum 2008

Researcher: Rusna Si

Degree Sought : Master of Education

Major : Teaching in Islamic Education

Academic Year : 2013

Independent Study Advisors

1. Assistant Professor Urairat	Yamareng	Committee Chairman
2. Dr.Samsoo	Sa-U	Committee

This research aimed: (1) to develop and determine the efficiency of the instruction through using anasyid to enhance moral and ethics of Islam, (2) to compare students' achievement of before and after the instruction through using anasyid, (3) to compare the students' behaviors on moral and ethics of Islam between before and after instruction by using anasyid, (4) to evaluate the students' satisfaction to wards instruction by using anasyid. The population was 25 people who learned in Mattayomsuksa 1 of Ramansiriwit school in 2nd semester of academic year 2013. The data was analyzed using percentage, means, standard deviation and t-test.

The results of this research were as follows :

1. The lesson plans of Islamic education on moral and ethics which were developed have 4 lesson plans which the experts also agree that they were appropriate at a good level ($\bar{X}=4.42$, S.D.= 0.15) and the overall efficiency (E_1/E_2) of these lesson plans was 81.60 / 82.53.
2. The students' learning achievement after instruction through using anasyid was higher than before instruction which was significant at 0.01 level.
3. The students' behaviors on moral and ethics of Islam were higher than before instruction which was significant at 0.01 level.

4. The overall students' satisfaction to wards instruction by using anasyid was high level ($\mu = 4.45$, $\sigma^2 = 0.33$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่งซึ่งไม่อาจนำมากล่าวได้ทั้งหมด ผู้มีพระคุณท่านแรก คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไรรัตน์ ยามาเรียง ประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำการค้นคว้าอิสระ เพื่อให้สมบูรณ์ที่สุด ท่านที่สองคือ ดร.ฉัฒชุ สาธุ กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระร่วมที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและให้ข้อคิดแง่มุมต่าง ๆ

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรง และช่วยเหลือในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

ขอขอบคุณนายคุณุตตลาภ ตาเลื้อ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการค้นคว้าอิสระ

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่เป็นกำลังใจจนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

รุสนา ชี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ฌ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ	6
สมมติฐานของการค้นคว้าอิสระ	6
ขอบเขตของการค้นคว้าอิสระ	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
1. หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	9
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม	11
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอนาชีด	25
4. พฤติกรรมการเรียนรู้.....	29
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้.....	33
6. เอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจและเจตคติ	38
7. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้.....	40
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ	48
สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ.....	48

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ	49
ประชากร.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
แผนปฏิบัติการค้นคว้าอิสระ	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
สรุปผลการค้นคว้าอิสระ	62
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	71
ภาคผนวก ก สถิติที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ	72
ภาคผนวก ข ค่า IOC ในการค้นคว้าอิสระ	76
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ	83
ภาคผนวก ง ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก	160
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	167
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการค้นคว้าอิสระ	169
ภาคผนวก ช รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ	174
ภาคผนวก ซ รายชื่อหน่วยงานที่ทำการค้นคว้าอิสระ	176
ภาคผนวก ฌ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	178
ภาคผนวก ญ ประกาศนียบัตรและบทความทางวิชาการ	180
ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ	197

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล-อัคลาก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	10
2 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ในการวิจัย.....	49
3 แสดงแบบแผนการค้นคว้าอิสระ.....	53
4 แสดงแผนปฏิบัติการค้นคว้าอิสระ	55
5 แสดงประสิทธิภาพของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นาซิด ตาม เกณฑ์ที่กำหนด 80/80	57
6 แสดงผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลัง เรียนจากการใช้แผน การจัดการเรียนรู้โดยใช้นาซิด เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม	58
7 แสดงคะแนนพฤติกรรมเกี่ยวกับ ความรัก ความขยัน และมารยาทในการพูด ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ นาซิด เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	59
8 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนจากแผนการเรียนรู้ โดยใช้นาซิด	60

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการค้นคว้าอิสระ	48
2 กรอบแนวคิด ในการพัฒนาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ของ นักเรียน	110

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นสำหรับครูผู้สอนที่จะต้องเลือกใช้วิธีการสอนหรือรูปแบบการสอนที่หลากหลายให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 3)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยยึดหลักการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการพัฒนาสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 5 - 6) ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เห็นคุณค่าของของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีค่านิยมอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 4) สอดคล้องกับคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ได้ระบุไว้ใน ความสำคัญ และลักษณะเฉพาะของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คือ ผลจากความเจริญทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกปัจจุบัน ทำให้ประชาชนในส่วนต่าง ๆ ของโลก มีการเคลื่อนไหลหล่อหลอมให้เป็นประชากรโลก และรวมเป็นสังคมเดียวกัน การที่สังคมโลกจะดำรงอยู่ได้อย่างสันติสุข ประชากรจะต้องเป็นพลเมืองดีทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ ย่อยลงมาถึงสังคมที่เล็กที่สุด สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความสำคัญในด้านพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มีเหตุผลด้วยกุศลจิต คิด

สร้างสรรค์มั่นในคุณธรรม นำความรู้เพื่อการดำเนินชีวิตที่มีความสุข โดยใช้เทคนิค วิทยาการจาก วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มาปรับใช้ในการดำรงชีวิตให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ และสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2545 : 3)

สังคมไทยต้องการคนที่มีความสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เลือกรับข้อมูล ข่าวสารที่เหมาะสม มีความรู้ทั้งหลักการ และทักษะปฏิบัติ ที่มีมาตรฐานสูงเทียบเท่าสากล มี คุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมประเทศชาติ เช่นความมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความเป็นประชาธิปไตย คงความเป็นไทย รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม และ ทรัพยากรธรรมชาติแบบยั่งยืน ตลอดจนศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาท้องถิ่น (วันเพ็ญ วรรณโกมล, 2542 : 19)

หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อิสลามศึกษา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้แก่ อัล-กุรอานอัล-หะดีษอัล-อะกี ดะฮ์ (หลักศรัทธา) อัลฟิเกฮ์ (ศาสนบัญญัติ) อัต-ตารีค (ศาสนาประวัติ) อัล-อัคลา (จริยธรรม) ภาษา อาหรับ ภาษามลายู/ภาษาอาหรับเสริม (กระทรวงศึกษาธิการ ,2553 : 8) นอกจากนี้หลักสูตรอิสลาม ศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งผู้เรียนให้เป็นคนที่มี ศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์ ชูฮานาฮฺวาตาอาลา มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด สอดคล้องสู อาลัยฮฺวาซัลลัม มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพล โลกที่ดี เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคม ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้าและ หลักสูตรยังได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้คือ

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติ ตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ
2. มีความรู้ความสามารถ ในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และ ทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุข

นอกจากนี้หลักสูตรอิสลามศึกษา ยังได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพิ่มเติม คือ

1. มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์สุบฮานะฮูตาอาลา และปฏิบัติตามแบบอย่างของนบีมุฮัมมัด ศอลลัลลอฮุอาลัยฮิซซาลัม ตลอดจนมีคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม
2. มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการอ่าน อัลกุรอาน และสามารถนำหลักคำสอนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้
3. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีเหตุผลในการวินิจฉัย พิจารณาปัญหาต่างๆ โดยยึดหลักการอิสลาม
4. มีความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเองสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข

และหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดองค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะได้ดังนี้

สาระวิชา อัล-อักลา กยังได้กำหนดให้ผู้เรียน เกิดความรู้ ความเข้าใจ การยึดมั่นละปฏิบัติตนตามคุณธรรมและจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว และสังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

นอกจากนี้ หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์ สุบฮานะฮูตาอาลา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 3)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 6)

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนคติของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะในกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 6)

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้อัล-อิลลาฮ (จริยธรรม) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้กำหนดให้ผู้เรียน มีคุณ ลักษณะดังนี้

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญคุณค่า และหลักฐานเกี่ยวกับคุณธรรมที่กำหนด คือ การมอบหมายต่ออัลลอฮ์ สุภานะสุวะตะอาลา ความรัก ความขยัน มารยาทในการพูด
2. ยอมรับและปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด คือ การมอบหมายต่ออัลลอฮ์ สุภานะสุวะตะอาลา ความรัก ความรัก ความขยัน มารยาทในการพูด
3. ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด คือ การมอบหมายต่ออัลลอฮ์ สุภานะสุวะตะอาลา ความรัก ความขยัน มารยาทในการพูด
4. อธิบาย เห็นคุณค่า และปฏิบัติตาม มารยาทในการพูด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 102)

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เกิดสมรรถนะที่สำคัญในตัวผู้เรียน ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างเป็นระบบ

จากนโยบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 - 2559 กระบวนการเรียนรู้และการจัดการศึกษา ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียน และคนไทยทุกคน ให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 61)

แต่จากการสังเกตของผู้ค้นคว้าอิสระ จากการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังมีคุณลักษณะไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ คือ ขาดการปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ตามหลักคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะ ในเรื่องของการปฏิบัติตัวที่ดี ในชีวิตประจำวัน จึงทำให้เกิดปัญหาต่างมากมายเช่น การทะเลาะเบาะแว้ง ดิฉินาเสพติด ปัญหาชู้สาว ปัญหาลักขโมย ปัญหาการขาดระเบียบวินัย เป็นต้น ซึ่งหากปล่อยไว้สภาพดังกล่าวเกิดขึ้น โดยไม่ได้รับการแก้ไข ปรับปรุง ก็จะทำให้ปัญหาดังกล่าวมีผล ต่อการจัดการเรียนการสอนของ ครู โรงเรียน ชุมชนและสังคมอื่นๆอีกมากมาย

เมื่อศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดปัญหาดังกล่าวพบว่ามีหลายสาเหตุ เช่น ขาดสื่อการเรียน การสอนที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา เพราะส่วนใหญ่จะสอนโดยวิธีการบรรยายไม่มีความหลากหลาย ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง ตามธรรมชาติ และตามศักยภาพ ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

ดังนั้น เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหากับผู้เรียน ให้มีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมนั้น ผู้ค้นคว้าอิสระในฐานะครูผู้สอนจึงเห็นว่าควรหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการ ใช้บทเพลงอนาซิด มาช่วยแก้ปัญหานักเรียน ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมดังต่อไปนี้

1. คุณธรรมด้านความรัก คือ

1.1 รักพระผู้เป็นเจ้า โดยปฏิบัติในสิ่งที่ดี ด้วยความเต็มใจ

1.2 การรักตัวเอง โดยปฏิบัติตนเองให้มีคุณค่า

2. คุณธรรมด้านความขยัน

3. คุณธรรมด้านมารยาทในการพูด

ดังนั้น การใช้อนาซิดเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น เป็นการสอนที่สามารถสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมได้ โดยผ่านเนื้อเพลง ซึ่งการใช้เพลงในการจัดการเรียนการสอนนั้น เป็นที่ชื่นชอบในกลุ่มผู้เรียนอยู่แล้ว จึงน่าจะทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจ สนุกสนาน

ในเวลาเรียน และทำให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลายเป็นต้น เช่น ร้องเพลงตามครู ร้องเพลงตามเพื่อน และร้องเพลงเป็นกลุ่ม

วัตถุประสงค์การค้นคว้าอิสระ

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระอัล – อักลาก (จริยธรรม) โดยใช้โอนาซิด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โอนาซิด
3. เพื่อประเมินพฤติกรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ที่เรียนโดยใช้โอนาซิด
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจ ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โอนาซิด

สมมุติฐานของการค้นคว้าอิสระ

1. ประสิทธิภาพของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โอนาซิด มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการใช้โอนาซิด ในการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนเรียน
3. พฤติกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้โอนาซิด สูงกว่าก่อนเรียน
4. ความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โอนาซิดของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการค้นคว้าอิสระ

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน รามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โอนาซิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะจัดอยู่ในส่วนของรายวิชา อัล-อคลาก โดยรายวิชาและกิจกรรมดังกล่าว นั้น จะปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน เพราะเนื้อหาของเพลงที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น จะส่งเสริมการทำความดี โดยแยกเนื้อหา โดยได้กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผนดังนี้ คือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรักต่อตนเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ความรักต่ออัลลอฮ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พฤติกรรมของผู้มีความซัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง แนวปฏิบัติตนเรื่องความซัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง มารยาทในการพูดจาที่ควรรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง คุณค่าของการมีมารยาทในการพูด

3. ขอบเขตด้านตัวแปรประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้อาซิด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้อาซิด

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้อาซิดในการจัดการเรียนรู้

3.2.3 พฤติกรรมทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังการใช้อาซิด

3.2.4 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้อาซิด

นิยามศัพท์เฉพาะ

โอนาซิดเพื่อปลูกฝังคุณธรรม หมายถึง นวัตกรรมที่ผลิตขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีทั้งหมด 3 เรื่อง 6 แผน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรักต่อตนเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ความรักต่ออัลลอฮ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พฤติกรรมของผู้มีความซัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง แนวปฏิบัติตนเรื่องความซัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง มารยาทในการพูดจาที่ควรรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง คุณค่าของการมีมารยาทในการพูด

อนาชีด หมายถึงบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศรัทธา การทำความดี คือ ความรัก ความขยัน และมารยาทในการพูด

คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงานความดีทางความประพฤติและจิตใจ

จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติดีงาม เพื่อประโยชน์สุขแก่ตนและสังคม

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบและการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้อาชีด

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเพลงอนาชีด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้เรียนซึ่งพิจารณาจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนทางการเรียนวิชาอัล-อักลาค (จริยธรรม) จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้อาชีด

ความพึงพอใจต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของผู้เรียนซึ่งพิจารณาจากคะแนนแบบสอบถามความคิดเห็นลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าให้เลือก 5 ระดับ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้อาชีด

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ ตำบลกาชูปอ เกาะอำเภอรามัน จังหวัดยะลาจำนวน 25 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าอิสระเรื่องการใช้อนาชีดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้ค้นคว้าอิสระได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพลงอนาชีด
4. พฤติกรรมการเรียนรู้
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้
6. เอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจและเจตคติ
7. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ

สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล-อคลากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ดังนี้

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลาม ในการพัฒนา บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ตารางที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล-อักลาฟ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
1. อธิบายความหมาย ความสำคัญและหลักฐานเกี่ยวกับคุณธรรมที่กำหนด 2. ขอมรับ และปฏิบัติ ตามคุณธรรมที่กำหนด 3. ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด 4. อธิบาย เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามมารยาทในการพูด	1. การมอบหมายต่ออัลลอฮ. สุบหานะฮฺวะตะอาลา 1.1 ความหมาย ความสำคัญและคุณค่าของการมอบหมายต่ออัลลอฮ. สุบหานะฮฺวะตะอาลา 1.2 หลักฐานเกี่ยวกับการมอบหมาย ต่ออัลลอฮ. จากอัลลกรุอาน และ อัล – หะดีษ 1.3 หลักฐานเกี่ยวกับการรักตนเอง จากอัลลกรุอานและอัล-หะดีษ 2. ความรัก 2.1 ความหมาย ความสำคัญและคุณค่าของความรัก เช่น รักอัลลอฮ. สุบหานะฮฺวะตะอาลา รศูล ศาหาบะฮ. พ่อแม่ ครอบครัว ตัวเอง เพื่อนบ้าน และ ประเทศชาติ 2.2 หลักฐานเกี่ยวกับความรัก จากอัล-กรุอาน และ อัล – หะดีษ 2.3 หลักฐานเกี่ยวกับความรักจากอัลลกรุอานและอัล-หะดีษ 3. ความขยัน 3.1 ความหมาย ความสำคัญและคุณค่าของความขยัน 3.2 หลักฐานเกี่ยวกับความขยันจากอัลลกรุอานและอัล-หะดีษ 4. มารยาทในการพูด 4.1 ความหมาย ความสำคัญและคุณค่าของมารยาทในการพูด 4.2 หลักฐานเกี่ยวกับการพูดจากอัลลกรุอานและอัล-หะดีษ

ที่มา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 102)

จากการพิจารณามาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จะพบว่าการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในจิตใจของนักเรียนนั้น ครูผู้สอนจะต้องสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม โดยเน้นให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์แยกแยะว่าการกระทำใดดีหรือไม่ดี ก่อนที่จะยอมรับและปฏิบัติตาม และให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

2.1 ความหมายคุณธรรมจริยธรรม

สำหรับความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2527 : 387) ได้ให้ความหมายว่า คุณธรรม หมายถึง ความดี ความงาม ความซื่อสัตย์ ความพอดี ความอดทน ขยันหมั่นเพียร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 190) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า สภาพคุณงามความดี

โกสินทร์ รัชสิยาพันธ์ (2531 : 20) กล่าวว่า คุณธรรมก่อให้เกิดคุณธรรมอื่น คือ เมื่อฝึกคุณธรรม คุณธรรมหนึ่งแล้ว ก็พลอยได้คุณธรรมอื่นๆ ไปด้วย แต่ถ้าปล่อยให้เกิดกิเลสอย่างหนึ่ง เกาะกุม กิเลสอีกอย่างหนึ่งก็จะตามมาด้วยเช่นกัน

ไตตัส (Titus. 1936 : 200) กล่าวว่า คุณธรรมเป็นลักษณะนิสัยที่ดีของอุปนิสัยเป็น คุณภาพ หรือนิสัยของมนุษย์ซึ่งคนทั่วไปชมเชยและเห็นคุณค่า เป็นการจัดระเบียบจนเป็นนิสัยของแรงกระตุ้นทางจิตใจเป็นเจตคติ หรือรูปแบบแสดงออกซึ่งคุณค่าความดีทางศีลธรรม

วอลเตอร์ และคนอื่น (Walter and others. 1966 : 801) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า คุณธรรม เป็นคุณภาพทางศีลธรรมเฉพาะอย่าง หรือนิสัยที่ดี

ลองแมน (Longman : 1978 : 1226) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ 2 ประการดังนี้

1. คุณธรรม หมายถึง ความดี ความสง่า และความมีคุณค่าของนิสัย ซึ่งแสดงออกโดยการประพฤติที่ถูกต้อง

2. คุณธรรม หมายถึง คุณภาพที่ดีของอุปนิสัยของการประพฤติ

สมพิศ ชื่นตระกูล (2536 : 7) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม คือ การทำความดี เป็นสิ่งที่ทำไปแล้วตนเองไม่เดือดร้อน ผู้อื่นไม่เดือดร้อน เป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และสิ่งที่ทำให้เป็นประโยชน์ก็เกิดด้วยประการทั้งปวง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นทางนำมนุษย์ไปสู่การทำความดีความงาม ความถูกต้อง ทั้งทางกาย วาจาใจ ซึ่งยึดมั่นไว้เป็นหลักประจำใจในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม และส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

กรมสามัญศึกษา (2539 : 15) จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความดีและความถูกต้องแก่สังคม จริยธรรมที่สูงที่สุดก็คือ การประพฤติปฏิบัติโดยยึดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญ

บุญมี แท่นแก้ว (2539:168) ได้ให้ความหมายของคำว่าจริยธรรม หมายถึง หลักแห่งความประพฤติที่เห็นว่าดีงามและถูกต้อง

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543 : 164) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจประพฤติหรือกระทำโดยอาศัยหลักของค่านิยมและหลักศีลธรรม เมื่อพบกับสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547 : 2) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อควรปฏิบัติที่กำกับอยู่ในจิตใจของคน ซึ่งถ้าผู้ใดที่ประพฤติปฏิบัติดีก็จะส่งผลให้เกิดสันติสุขแก่สังคม หรือคนที่ปฏิบัติตามเกณฑ์ทางศีลธรรมก็คือ คนที่มีจริยธรรม

สาโรช บัวศรี (2549 : 53) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การยึดถือปฏิบัติในสิ่งที่พระศาสดาหรือพระเจ้ากำหนดให้ รวมทั้งประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้น เช่น ประเพณี กฎหมาย วินัย จรรยาบรรณ เป็นต้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551 : 284-285) ได้ให้ความหมายของคำว่าจริยธรรม หมายถึง เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เป็นหลักประพฤติปฏิบัติที่ถูกประเมินและยอมรับกันในแต่ละสังคมว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องยุติธรรม เป็นสัจจะและเหมาะสม ผู้ปฏิบัติสามารถบรรลุถึงสภาพชีวิตที่มีคุณค่าอันพึงประสงค์ของตนและสังคมนั้น

จากความหมายจริยธรรมดังกล่าว สรุปได้ว่าจริยธรรมหมายถึงการประพฤติปฏิบัติของบุคคล เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดี ซึ่งมีอยู่แล้วในตัวบุคคล ถ้าสามารถนำออกมาปฏิบัติได้ ก็จะส่งผลดีต่อตัวเองและสังคม

2.2 องค์ประกอบทางจริยธรรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523 ; อ้างถึงในกานดา สมุทร์รัตน์, 2551 : 11) กล่าวถึงองค์ประกอบทางจริยธรรมว่ามี 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) ได้แก่ ความเข้าใจเหตุผลของความถูกต้องดีงามโดยกระบวนการความคิด
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Moral Attitude and Belief) ได้แก่ ความพึงพอใจศรัทธาเลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวปฏิบัติ
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำหรือกระทำผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างกัน เชื่อว่าอิทธิพลส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการกระทำนั้นมาจากส่วนประกอบทั้ง 2 ประการข้างต้น และบางส่วนอาจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยาบางประการของบุคคลนั้นๆ หรือความรุนแรง บีบคั้นของสถานการณ์ที่รุมเร้าบุคคลนั้นอีกด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524:3-4) กล่าวว่า จริยธรรมแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบใหญ่ๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) หมายถึง ส่วนที่เก็บสะสมความรู้ ความเชื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมและเป็นส่วนที่จะประเมินหรือตัดสินว่าพฤติกรรมดี ถูก ควรทำ และพฤติกรรมใดไม่ดี ผิด ไม่ควรทำ ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) ความเชื่อทางจริยธรรม (Moral Belief) ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม (Moral Cognitive) การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Reasoning) และการตัดสินใจทางจริยธรรม (Moral Judgment)
2. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมว่า มีความพอใจชอบหรือไม่ชอบ ได้แก่ เจตคติทางจริยธรรม (Moral Attitude) ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) และปฏิกิริยาทางจริยธรรม (Moral Reaction)
3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออกมาทั้งต่อตนเองต่อผู้อื่นและต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นพฤติกรรมที่สามารถตัดสินได้ว่าดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิด สมควรหรือไม่สมควร ได้แก่ ความประพฤติทางจริยธรรม (Moral Conduct) การกระทำทางจริยธรรม (Moral Act) และพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551 :285) กล่าวว่า จริยธรรมแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ว่าการกระทำใดดีและเลว ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติในทัศนะของสังคม เป็นความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ค่านิยม หลักธรรม คำสอนที่เป็นปทัสถานของสังคม
 2. เจตคติทางจริยธรรม เป็นความรู้สึกของบุคคล เกี่ยวกับลักษณะนั้นๆ เพียงใด เจตคติเชิงจริยธรรมของบุคคลจะสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมก็ได้ เจตคติเชิงจริยธรรมจะรวมความรู้และความรู้ถึงในเรื่อนั้นเข้าด้วยกัน
 3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งและจะแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจในการกระทำนั้นๆ
 4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมชมชอบ หรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎเกณฑ์ และค่านิยมของสังคม
- สรุปได้ว่า จริยธรรม จะประกอบไปด้วย ความรู้ ความเข้าใจ สติปัญญา อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดโดยแสดงออกทางพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม

2.3 ขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรม

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 286-287) ได้กล่าวว่า เพียเจต์ (Piaget, 1958) มีแนวคิดว่าการพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคล มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจของบุคคลซึ่งมีการพัฒนาตามลำดับขั้นความคิดความเข้าใจ เป็นผลจากการปรับระบบความคิดหรือการปรับตัวให้สอดคล้องกับประสบการณ์ใหม่ เข้าใจระบบความรู้ความเข้าใจให้สอดคล้องกับประสบการณ์ใหม่ที่ได้นั้น เพียเจต์ พบว่า ความสามารถในการทำความเข้าใจกฎเกณฑ์และความถูกต้องของการกระทำจะขึ้นอยู่กับ วุฒิภาวะทางสมอง และสติปัญญาของผู้เรียน โดยแบ่งการพัฒนาการ เป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นการมีจริยธรรมโดยการบังคับ จะพบในเด็กที่ต่ำกว่า 8 ปี โดยในขั้นนี้จะเชื่อฟังคำสอน และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ โดยไม่มีข้อสงสัยและไม่ต้องการเหตุผลการตัดสินใจ ว่าการกระทำดีหรือเลวขึ้นอยู่กับความเสียหายที่เป็นรูปธรรม โดยไม่ใส่ใจกับเจตนาของผู้กระทำ

ขั้นที่ 2 ขั้นการมีจริยธรรมด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาของเด็กที่มีวัยสูงกว่า 8 ปี เด็กในวัยนี้จะเข้าใจในเรื่องที่เป็นนามธรรมมากขึ้น ใช้เหตุผลมากขึ้น เข้าใจว่ากฎเกณฑ์ต่างๆอาจเปลี่ยนแปลงหรือยืดหยุ่นได้ เด็กจะยอมรับสิทธิของผู้อื่น มีการร่วมมือและนับถือซึ่งกันและกัน รู้จักพิจารณาความถูกต้องของการกระทำว่ามีความเกี่ยวข้องกับเจตนาของผู้กระทำและผลของการกระทำควบคู่ไปกับการพิจารณาเหตุการณ์ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง รู้จักใช้หลักความยุติธรรม

มาตัดสินความหนักเบาของการลงโทษ

สรวงศ์ โค้วตระกูล (2548 : 66-67) กล่าวว่า เพียเจต์ (Piaget,1976) ได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 2 ขั้น คือ

1. เฮเทอโนมัส (Heteronomous) เป็นขั้นที่ผู้กระทำรับกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานทางจริยธรรม มาจากผู้มีอำนาจเหนือตน และถือว่ากฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามเปลี่ยนแปลงไม่ได้

2. ออโตโนมัส (Autonomous) เป็นขั้นที่ผู้กระทำเชื่อว่ากฎเกณฑ์ คือ ข้อตกลงระหว่างบุคคล กฎเกณฑ์อาจเปลี่ยนแปลงได้ คือ ความร่วมมือและการนับถือซึ่งกันและกันเป็นเรื่องสำคัญ และคิดถึงแรงจูงใจของผู้กระทำ

พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์เป็นไปตามขั้นและขึ้นอยู่กัวัย คล้ายคลึงกับพัฒนาการทางเซาว์ปัญญา เป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมทางสังคม เด็กเล็กที่มีอายุระหว่าง 5-8 ขวบ จะยอมรับมาตรฐานทางจริยธรรมหรือกฎเกณฑ์จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดา มารดา ครูและเด็กที่โตกว่า เด็กจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดและเชื่อว่ากฎเกณฑ์เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เมื่อเด็กอายุมากขึ้นคือตั้งแต่ 9 ขวบขึ้นไป จะมีความคิดว่ากฎเกณฑ์คือข้อตกลงระหว่างบุคคลและผู้ที่ใช้กฎเกณฑ์จะต้องมีความร่วมมือและนับถือซึ่งกันและกัน และกฎเกณฑ์อาจเปลี่ยนแปลงได้

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรม แบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นของการทำตามคำสั่งสอนของผู้มีอำนาจเหนือตนอย่างเดียว การตัดสินทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับสิ่งที่เป็นรูปธรรมที่มองเห็นเท่านั้น และไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้

2. ขั้นที่เด็กสามารถเข้าใจเรื่องที่เป็นนามธรรมมากขึ้น ตัดสินพฤติกรรมทางจริยธรรมบนพื้นฐานของเจตนาของผู้กระทำ มีความยืดหยุ่นได้ตามความพอใจของทั้งสองฝ่าย เด็กจะพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีของเพียเจต์ได้มากขึ้นน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 อย่าง คือ สติปัญญาของเด็กและคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 288-289) กล่าวว่า โคลเบิร์ก (Kohlberg,1969) ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ และในแต่ละระดับนั้น ได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น รวมทั้งหมดเป็น 6 ขั้น ดังต่อไปนี้

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre-conventional Level)

1.1 การใช้จริยธรรมของผู้อื่น พบมากในเด็กที่อายุต่ำกว่า 7 ปี การกระทำที่ดี คือ กิจกรรมที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ เด็กจะเชื่อฟังและทำตามผู้ใหญ่ เพื่อตนจะได้ไม่ถูกลงโทษ

1.2 รักษาผลประโยชน์ของตนเป็นใหญ่ เป็นลักษณะของการเห็นความสำคัญและพอใจที่จะประพาศ ซึ่งเป็นผลให้คนได้รับรางวัลและสิ่งตอบแทน และคำนึงถึง การได้รับการตอบแทนเป็นหลัก พบมากในเด็กระหว่าง 7-10 ปี

2. ระดับทำตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level)

2.1 การยอมรับของกลุ่ม การทำตามความคาดหวังของบุคคล ที่มีความสำคัญในทัศนะของเด็ก เด็กจะคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อนหรือผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด พฤติกรรมดีเป็นพฤติกรรมที่กลุ่มเห็นว่าดี พฤติกรรมที่ไม่ดี คือพฤติกรรมที่กลุ่มเห็นว่าไม่ดี พบในเด็กอายุ 10-13 ปี

2.2 ระเบียบของสังคม เป็นขั้นที่ถือเอาหน้าที่และการรักษาระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นหลักในการปฏิบัติ เด็กจะเข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบและสรีทธาต่อเกณฑ์ของสังคม จนยึดถือเป็นหลักปฏิบัติโดยขาดการยั้งคิด พบมากในวัย 13-16 ปี

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ หรือมีจริยธรรมอย่างมีวิจารณญาณ (Post Conventional Level)

3.1 สัญญาสังคม บุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไปจะพัฒนาได้ถึงขั้นนี้ โดยเขาถือว่าการทำตามมาตรฐานและกฎเกณฑ์ที่สังคมและคนส่วนใหญ่ยอมรับว่า เป็นการกระทำที่ถูกต้อง แต่ก็ยอมรับว่าค่านิยมปทัสถานและเกณฑ์ทางสังคมจะยืดหยุ่นได้ตามเหตุผลและสถานการณ์ บุคคลที่มีการพัฒนาถึงขั้นนี้จะมีหลักการในการตัดสินใจ เคารพตนเองและเห็นแก่ ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

3.2 คุณธรรมสากล เป็นขั้นที่บุคคลสามารถพัฒนากฎเกณฑ์และหลักการทางจริยธรรมต่างๆด้วยตนเอง โดยมีหลักยึดของตนเอง เช่น ความยุติธรรม คุณภาพ ความรับผิดชอบ เป็น หลักการที่เขาได้พิจารณาและตัดสินใจที่จะเลือกทำในสิ่งที่เห็นว่า ถูกต้องดีงามแล้วและสามารถจัดเข้าในระบบจริยธรรม จนเป็นอุดมการณ์ โดยไม่ต้องผูกพันกับกฎเกณฑ์ทางสังคม และผู้อื่น

สตรังก์ ไคว์ตระกูล (2548 : 69) กล่าวว่า โคลเบิร์ก(Kohlberg,1976) ได้ปรับขยายเป็นแนวคิดใหม่ โดยแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ และในแต่ละระดับนั้น ได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น รวมทั้งหมดเป็น 6 ขั้น ดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre-conventional Level) ในระดับนี้เด็กจะรับรู้ว่ากฎเกณฑ์ที่ดีหรือไม่ดี จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดา มารดา ครู และมักจะคิดถึงผลที่จะนำมาซึ่งรางวัลหรือการลงโทษมาให้ โคลเบิร์กได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ เป็น 2 ขั้น คือ

1.1 การลงโทษและการเชื่อฟัง

1.2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน

ระดับที่ 2 ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ ผู้ทำถือว่าการประพฤติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตน

เป็นสมาชิกหรือของชาติ เป็นสิ่งที่ควรจะทำหรือทำความผิดเพราะกลัวว่าตนจะ ไม่เป็นที่ยอมรับ
 ของผู้อื่นผู้แสดงพฤติกรรมจะไม่คำนึงถึงผลตามที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเอง ถือว่า ความเชื่อสัจธรรม ความ
 จงรักภักดีเป็นสิ่งสำคัญ ทุกคนมีหน้าที่จะรักษามาตรฐานทางจริยธรรม จริยธรรมระดับนี้แบ่งเป็น
 2 ขั้น คือ

2.1 คาดหวังและการยอมรับในสังคม

2.2 กฎและระเบียบ การทำถูกไม่ประพฤติผิด คือ การทำตามหน้าที่ประพฤติ
 ตนไม่ผิดกฎหมายและรักษาระเบียบของสังคม

ระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมตามหลักการ ด้วยวิจรรย์ญาณหรือระดับเหนือกฎเกณฑ์ทาง
 สังคม (Post conventional Level) พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ เป็นหลักจริยธรรมของผู้ที่มีอายุ
 20 ปีขึ้นไป ผู้ทำหรือผู้แสดงพฤติกรรมได้พยายามที่จะตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทาง
 จริยธรรมด้วยวิจรรย์ญาณ ก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตาม การตัดสินใจ
 ถูก ผิด ไม่ควร มาจากวิจรรย์ญาณของตนเอง ปราศจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจหรือกลุ่ม ที่ตนเป็น
 สมาชิก ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

3.1 สัญญาสังคม หรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา

3.2 หลักการคุณธรรมสากล

ตามแนวความเชื่อของโคลเบอร์กนั้น พัฒนาการทางจริยธรรมจะต้องเป็นไปตามระดับ
 สถิติปัญญาของคนๆนั้น และเป็นไปตามลำดับขั้นอย่างมีระเบียบ จะไม่มีการข้ามขั้น เพราะการใช้
 เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไป จะเกิดขึ้นจากการมีประสบการณ์ในการใช้เหตุผล ในขั้นที่ต่ำกว่ามาก่อน
 และบุคคลทุกคนจะต้องผ่านพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นต้นๆก่อน ซึ่งเป็นรากฐานของพัฒนาการ
 ทางจริยธรรมขั้นต่อไป เพราะฉะนั้นถ้าหากบุคคลใด มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลนั้นย่อม
 มีความบกพร่อง ในการด้านพัฒนาการทางจริยธรรมไปด้วย (ชาลนซ์ ยมดิษฐ์, 2548 : 196)

สรุปได้ว่า พัฒนาการจะต้องขึ้นอยู่กับระดับของสติปัญญาเป็นสำคัญ และการพัฒนา
 ทางสติปัญญาจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีระเบียบโดยจะต้องผ่านพัฒนาการทางจริยธรรม
 ขั้นต้นๆ ซึ่งเป็นรากฐานของพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นต่อไป โดยไม่สามารถข้ามขั้นได้

2.4 การสอนจริยธรรม

กรมวิชาการ (2524 ; อ้างถึงในกานดา สมุทรรัตน์, 2551 : 21) ได้เสนอแนะหลักการ
 สอนไว้ดังนี้

1. สอนจากรูปธรรมไปนามธรรม ใช้บุคคลเป็นตัวอย่าง เช่น จะสอนเรื่องความ
 ขยันหมั่นเพียรแทนที่จะอธิบายความขยันหมั่นเพียรคืออะไร ก็เล่าเรื่องของบุคคลที่ทำงานแล้วประสบ

ความสำเร็จในชีวิต อาจจะเป็นบุคคลในนิทาน บุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่จริงหรือบุคคลที่มีคุณธรรม เช่นนั้น แล้วจึงสรุปว่าเขาได้ดีเพราะเขามีความขยันหมั่นเพียร

2. สอนโดยจัดประสบการณ์ตรง เช่น ฝึกมารยาทต่างๆโดยให้นักเรียนออกมาปฏิบัติ เช่น การกราบพระ การแสดงความเคารพ เป็นต้น

3. สอนให้เด็กฝึกแสดงความคิดเห็น เช่น ให้นักเรียนเล่าเรื่องต่างๆที่ตนประสบการณ์ หรือครูจัดให้มีการอภิปรายโดยยกคุณธรรมข้อใดข้อหนึ่งให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นวิจารณ์ข่าว หนังสือพิมพ์ซึ่งมีเรื่องอาชญากรรมอยู่เสมอๆ เล่าให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนออกความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์

4. สอนโดยครูทำตนให้เป็นตัวอย่าง ครูทุกคนโดยเฉพาะผู้สอนเกี่ยวกับ จริยศึกษา ควรปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนอยู่เสมอ ทั้งความประพฤติ ทางกาย ทางวาจา เพื่อ นักเรียนจะได้ยึดถือเป็นแบบฉบับและปฏิบัติตาม

5. สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล ในด้านวัย สติปัญญา สิ่งแวดล้อม และการอบรมทางบ้าน ต้องรู้จักใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็ก ทางที่ดีควรใช้ภาษาที่ง่าย เสียงชัดเจน มีภาพประกอบ การอธิบายแต่ละครั้งไม่ควรนานเกินไป ควรจะหากิจกรรมอื่นมาแทรก สลับไปบ้าง เช่น การร้อง เล่นนิทาน วาดรูป

6. สอนโดยการปฏิบัติจริงควรส่งเสริมให้นักเรียนนำคุณธรรมในจริยศึกษา วิถีธรรม วิถีไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้มากที่สุด เช่น การพูดจาสุภาพ ไพเราะ ไม่โกหกหรือพูดหยาบคาย การไม่ลักขโมย เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2545:264) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนการสอนพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิด ในด้าน จริยศึกษาและศาสนาว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. การใช้สื่อหรือเทคนิควิธีการกระตุ้นความสนใจใคร่รู้และมีส่วนร่วมในการเรียน และร่วมกิจกรรม

2. ใช้เทคนิคการสอน ที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม เช่น เกม บทเพลง บทบาท สมมติ การใช้กรณีศึกษา เป็นต้นส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์หาเหตุผล สนับสนุน และสนใจ หาความรู้เพิ่มเติม

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์หาเหตุผล สนับสนุน และสนใจหาความรู้เพิ่มเติม

4. นำผลที่ได้จากการศึกษาไปปฏิบัติจริงตามวิจรรณญาณ

5. สรุปและประเมินผลการเรียนรู้ตามพฤติกรรมการเรียนรู้

เขาวภา หนันชัยบุตร (2543 : 142) ระบุว่า ครูควรดำเนินการสอนจริยธรรมตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

2. ข้อมูลความรู้เบื้องต้น อาจเป็นนิทาน สไลด์ กรณีตัวอย่าง
3. พูดยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจสร้างศรัทธาภายนอก
4. กระตุ้นให้คิดด้วยคำถาม ตามวิธีโยนิโสมนสิการ
5. สังเกตและให้กำลังใจระหว่างนักเรียนปฏิบัติ
6. รับรู้ความคิดและแนวปฏิบัติของนักเรียนและแนะนำเพิ่มเติมตามความเหมาะสม
7. ติดตามผลเพื่อพัฒนาและเสนอแนะ

สรุปได้ว่า การสอนจริยธรรมครูผู้สอนควรสอนจากสิ่งที่เข้าใจง่ายไปยังสิ่งที่เข้าใจยาก และเน้นการสอนที่เป็นการปฏิบัติจากสภาพจริง มีการใช้เหตุผลทางจริยธรรมที่ถูกต้องเกิดการยอมรับและตระหนัก เกิดการปฏิบัติจนเป็นนิสัย โดยผู้สอนจะต้องทำหน้าที่จัดสภาพแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนรู้ และมีการติดตามผลการพัฒนาทางจริยธรรมอยู่อย่างต่อเนื่อง

2.5 การวัดจริยธรรม

เนื่องจากคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่อยู่ภายในตัวบุคคล ดังนั้นเราสามารถที่จะวัดคุณธรรมและจริยธรรมได้ดังนี้

คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่พึงปรารถนาในอันที่สร้างสรรค์ประโยชน์ คุณค่า ตลอดจนความดี ความงามให้เกิดขึ้นในสังคม คุณลักษณะเหล่านี้ เช่น ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี ฯลฯ การวัดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมนั้น ถ้าจะให้การวัดครอบคลุมแล้ว ควรวัด ใน 4 ส่วนคือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช . 2535 : 455-459)

1. ความรู้เชิงจริยธรรม เป็นการวัดความรู้ความคิดเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะความคิดว่าสิ่งใด ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ
2. ทศนคติเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะความรู้สึกโน้มเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมนั้น เช่น รู้สึกว่าชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ฯลฯ ต่อคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมแต่ละด้าน
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำ อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเหตุผลในการกระทำที่อ้างถึงเป็นเครื่องแสดงถึงระดับพัฒนาการทางจริยธรรม
4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะการกระทำหรือการแสดงออกในลักษณะที่สังคมต้องการ และไม่กระทำหรือไม่แสดงออกในลักษณะที่สังคมไม่ต้องการ

ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542 : 188-193) กล่าวว่า การวัดจริยธรรม ควรวัดดังนี้

1. วัดเนื้อหาจริยธรรม เนื้อหาความรู้ (Knowledge) ในที่นี้หมายถึงเนื้อหาของจริยธรรมที่โรงเรียนหรือหรือสังคมกำหนด และนำเนื้อหาเหล่านี้ที่ถือว่าดีงามสอนให้ผู้เรียน หรือ

คนในสังคมนำไปปฏิบัติกัน และเมื่อประพฤติปฏิบัติแล้วจะทำให้สังคมอยู่ได้อย่างมีความสุข ทั้งตนเองและผู้อื่น การสอนความรู้แบบนี้ โรงเรียนหรือวิทยาลัยจะใช้มากที่สุด เพราะมีวิชาที่มีเนื้อหาทางจริยธรรมเกี่ยวข้องอยู่มาก การสร้างข้อสอบแบบนี้ เป็นแบบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อสอบอาจเป็นการอธิบาย เติมคำ จับคู่ และเลือกตอบก็ได้ แล้วแต่จุดประสงค์ของการสอบ

2. วัดความรู้สึกทางจริยธรรม ความรู้สึกเป็นพื้นฐานอันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจริยธรรม จริงๆแล้วเน้นการแสดง การตัดสินใจลงมือกระทำเมื่อพบกับปัญหาทางจริยธรรม ซึ่งการตัดสินใจนั้น แสดงว่าต้องมีพื้นฐานความรู้สึกมาก่อน ถ้าเรามีจุดประสงค์เพื่อต้องการดูว่า ความรู้สึกทางจริยธรรมของคนนั้น มีมากน้อยเพียงใด ก็สามารถสร้างเครื่องมือวัดดูก่อนได้ ซึ่งจะสามารถเอาผลของความรู้สึกไปพยากรณ์การแสดงออกมาทางจริยธรรมได้บ้าง ความรู้สึกทางจริยธรรมบางที่เรียกว่า เจตคติต่อจริยธรรม คือมีจริยธรรมเป็นเป้า ความรู้สึกต่อเป้าซึ่งเป็นจริยธรรมเรียกว่า เจตคติต่อจริยธรรมได้เช่นกัน การวัดแบบนี้ใช้วิธีการของการวัดเจตคติก็ได้ นั่นคือ กำหนดเป้าซึ่งเป็นจริยธรรมเช่นความซื่อสัตย์ เป็นต้น

3. วัดพฤติกรรมการแสดงออกทางจริยธรรม ด้านนี้เป็นการวัดจริยธรรมได้ตรงจุดที่สุด เพราะจริยธรรมมองในแง่การพิจารณาตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อพบสภาพความขัดแย้งทางจริยธรรมขึ้นมา การตัดสินใจจึงต้องใช้ค่านิยมหรือคุณธรรมระดับใดระดับหนึ่ง แล้วแต่เมโนธรรมหรือจิตสำนึกที่สั่งสมอยู่ในใจคนนั้น การวัดการกระทำจึงสามารถทำได้หลายแบบ ดังนี้

3.1 การสังเกตพฤติกรรม การสังเกตเป็นการเฝ้ามองดูอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือที่สำคัญจึงเป็นตานั่นเอง กับการรับรู้จะต้องมีความเที่ยงตรง สามารถจำแนกพฤติกรรมของผู้ที่ถูกสังเกตได้อย่างดี

3.2 การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ หมายถึง การพูดคุยกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือสำคัญจึงเป็น ปาก แต่ต้องพูดได้ ถ้าพูดไม่ได้ก็สัมภาษณ์ไม่ได้ จุดมุ่งหมายในที่นี้คือ ต้องการทราบพฤติกรรมทางจริยธรรมจากผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อช่วยให้การสัมภาษณ์เป็นมาตรฐานมากขึ้น จึงควรมีข้อคำถามไว้ก่อน และถามเน้นประเด็นที่เราต้องการศึกษา

จากการวัดคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว สรุปได้ว่า การวัดคุณธรรมจริยธรรมสามารถวัดได้ จากเนื้อหาความรู้ โดยใช้แบบบทเพลงทดสอบ วัดความรู้สึก โดยใช้เจตคติ วัดพฤติกรรมโดยใช้แบบสังเกต และสัมภาษณ์ และการวัดคุณธรรมจริยธรรมที่ตรงจุดที่สุด คือ การวัดพฤติกรรมการแสดงออกทางจริยธรรม

2.6 แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามนักการศึกษามุสลิม

อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต (2551:134-143) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในอิสลามในทัศนะของบรรดานักวิชาการมุสลิม พบว่า อิบนุกอลดูนมีทัศนะว่า หนึ่งในวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือการพัฒนาบุคลิกนิสัยให้สอดคล้องกับศาสนา เพราะสิ่งนี้จะทำให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข

อิบนุซีนา มีทัศนะว่า การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อการปลูกฝังนิสัยที่ดีแก่เด็กก่อนที่เขาจะถูกครอบงำจากการกระทำที่ชั่วร้ายและมีการฝึกฝนให้เด็กมีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด

อัลหมอฮาดี มีทัศนะว่า การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ดีที่ทำให้มนุษย์สามารถแยกแยะระหว่างความดีความชั่วได้ การจัดการเรียนการสอนตามทัศนะของท่าน คือ ครูจะต้องรู้จริงในเนื้อหาที่สอน มีการเตรียมแผนการสอนล่วงหน้า มีการสอนจากสิ่งที่ย่ไปสู่สิ่งที่ยาก มีการใช้สื่อประกอบการสอนและให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน นอกจากนั้นครูผู้สอนจะต้องให้ความเมตตาต่อผู้เรียน ประพฤติปฏิบัติตนตามแบบอย่างของท่านศาสดามุฮัมมัด(ซ.ล.) พยายามสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการเรียน การสอน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

ตามทัศนะของอัลซรรูญี การจัดการเรียนการสอนควรมีลักษณะดังนี้ คือ ครูจะต้องให้ความเมตตาต่อผู้เรียนเดินตามแบบอย่างของท่านศาสดา ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนเท่าที่ครูมีความสามารถ ไม่เน้นเพียงความรู้ของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว แต่ให้ความสนใจกับผลงานของผู้เรียนด้วย เลือกตัวอย่างที่เหมาะสมกับศักยภาพทางสติปัญญาของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถของเขา และฝึกให้เด็กใช้สติปัญญาในการตัดสินใจด้วยตนเอง

ยฺหฺรนา เกือกูล (2550 : 47-127, 186-196) วิธีการสอนในอิสลาม เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนต่างๆ ที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้อบรมสั่งสอนบรรดาเศาะหาบะฮ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ และเพื่อแสดงความโปรดปรานจากพระองค์อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ซึ่งมีวิธีการสอนมีดังนี้

1. วิธีการสอนแบบบรรยาย

การสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีการที่ผู้สอนมีบทบาทสำคัญ ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน โดยผู้สอน ได้เตรียมตัวการค้นคว้ามาอย่างดี ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ในการอบรมสั่งสอน บรรดาเศาะหาบะฮ์ ที่ครอบคลุม ศาสตร์ความรู้ต่างๆ ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) จะใช้สื่อประกอบการสอนในการบรรยาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายและไม่สับสน ประกอบได้เห็นทั้งภาพและได้รับฟังคำบรรยายในเวลาเดียวกัน การสอนแบบบรรยายเป็นวิธีสอนที่สะดวกและไม่ยุ่งยาก จึงสามารถใช้ได้ดีกับผู้เรียนที่มีจำนวนมาก อะลี อะหมัด มัดกูร์ (Ali

Ahmad Madkur) ได้กล่าวไว้ว่า “การสอนแบบบรรยายเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับระดับปัญญาชน และเป็นวิธีการสอนแบบดั้งเดิมของอิสลามศึกษา ดังที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยอัล-อัสฮัร โดยนักศึกษามีความอิสระในการมาเรียนและเลือกอาจารย์ผู้สอน ส่วนอาจารย์ผู้สอนก็มีอิสระในการกำหนดจำนวนคาบและเลือกเวลาสอน อาจารย์บางท่านสอนวันละหนึ่งคาบ และบางท่านสอนสัปดาห์ละคาบ ส่วนการสอนจะเป็นรูปแบบหัลเกาะฮฺ ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายทุกๆ หัลเกาะฮฺจะมีอาจารย์เฉพาะที่ทำการสอน อาจารย์จะสอนที่ละหัวข้อและจะพูดทุกหัวข้อ ส่วนนักศึกษาจะนั่งฟังและอภิปรายร่วมกันในแต่ละหัวข้อ” และมะหมูด กือมบาร์ (Mahmud Qambar) ได้กล่าวว่า “การสอนแบบบรรยายมีความแตกต่างกับการอ่านคฺฎิบะฮฺ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคฺฎิบะฮฺจะกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมมากกว่าเรื่องราวในวงวิชาการ และคฺฎิบะฮฺจะกล่าวถึงความรู้ลึกก่อนที่จะกล่าวถึงการใช้สติปัญญา ส่วนส่วนวนที่ใช้จะเป็นเชิงเปรียบเทียบมากกว่าเชิงวิชาการ การบรรยายเป็นศิลปะและเป็นความสามารถเฉพาะบุคคล เป็นความสามารถเฉพาะด้านที่มีในบางคน แต่บางคนอาจไม่มี ดังเช่น อิบน์ ค็อลดูน ที่ได้รับสมญานามว่า “คมดาบแห่งการบรรยาย (Saif al-Muhadarah)” และท่านอิบนุ อัมมาร์ ที่ได้รับสมญานามว่า “เป็นผู้บรรยายที่ให้ความเพลิดเพลิน (Mumti al-Muhadalah)” การบรรยายเป็นวิธีการสอนที่ไม่ง่ายสำหรับคนสอนทั่วไป เนื่องจากต้องใช้คำพูดที่ชัดเจน มีสำนวนโวหารดี ครอบคลุมไปด้วยความคิดที่เฉียบแหลมและมีความเป็นวิชาการ

2. วิธีการสอนแบบสาธิต

การสอนแบบสาธิต เป็นวิธีการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้แสดงให้เห็นบรรดาเศาะหาบะฮฺได้ดูเป็นแบบอย่าง เพื่อจะได้ปฏิบัติตามท่าน เช่น การสาธิตการละหมาด การจัดการศพ เป็นต้น การทำเป็นแบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) เป็นแบบอย่างที่ถูกต้องสมบูรณ์และสามารถนำมาปฏิบัติใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย วิธีการสอนแบบสาธิตเป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง เพราะเห็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้และจดจำในสิ่งที่สาธิตได้นาน วิธีการสอนแบบสาธิตเป็นวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนเป็นผู้วางแผนดำเนินการ และปฏิบัติ ผู้เรียนอาจมีส่วนร่วมบาง วิธีการนี้จึงเหมาะสำหรับจุดประสงค์การสอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นขั้นตอนการปฏิบัติ ดังที่พระองค์อัลลอฮฺ (ซ.บ.) ได้ทรงตรัสไว้ ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย เมื่อพวกเจ้ายืนขึ้นจะไปละหมาด ก็จงล้างหน้าของพวกเจ้า และมือของพวกเจ้าถึงศอก ลูกศรีษะของพวกเจ้าและล้างเท้าของพวกเจ้าถึงตาตุ่มทั้งสอง” ซูเราะฮฺอัล-มาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 6

3. วิธีการสอนแบบสาธิต

เป็นวิธีการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ใช้ในการสอนบรรดาเศาะหาบะฮฺให้เกิดความกระจำในองค์ความรู้ ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้สาธิตวิธีการละหมาดให้บรรดา เศาะหาบะฮฺ ดูเป็นแบบอย่าง มีรายงานจาก อุนุฮาซิม โดยท่านได้กล่าวไว้ ความว่า “ครั้งหนึ่งท่านนบี

มุฮัมมัด (ช.ล.) ได้ทำการละหมาดบนมิมบ์รจนกระทั่งท่านได้ละหมาดเสร็จ แล้วท่านได้หันมายังบรรดาเศาะหาบะฮ์และเอ่ยขึ้นว่า “พวกท่านทั้งหลายที่แท้ที่ฉันทำ (การทำละหมาดบนมิมบ์ร) เช่นนี้ เพื่อให้พวกท่านได้ปฏิบัติตามฉัน และเรียนรู้จากการละหมาดของฉัน” รายงานโดย al-Muslim 1998: 544

4. วิธีการสอนแบบฝึกฝนและปฏิบัติ

การสอนแบบฝึกฝน และปฏิบัติ เป็นวิธีสอน ที่มุ่งเน้นความรู้กับการปฏิบัติโดยท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้อบรมสั่งสอนบรรดาเศาะหาบะฮ์ ให้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ ด้วยระเบียบกฎเกณฑ์ที่ถูกต้อง ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ไม่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชาติของท่านเรียนรู้อย่างเดียว โดยมิได้ปฏิบัติ เนื่องจากอัลลอฮ์ (ช.บ.) ทรงลงโทษผู้ที่รู้และไม่ปฏิบัติ และพระองค์ทรงลงโทษผู้ที่สั่งให้คนอื่นปฏิบัติแต่ตัวเองไม่ปฏิบัติ อิสลามไม่ได้มุ่งเน้นการปฏิบัติแค่ในโลกดุนยา หรืออาคิเราะฮ์เพียงโลกใดโลกหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติควบคู่กันไปทั้งสองโลกในเวลาเดียวกัน การสอนด้วยการฝึกฝนและปฏิบัติทำให้เกิดโดยตรงต่อจิตใจของผู้เรียน ทำให้ความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมามีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วยการปฏิบัติและสามารถจดจำได้นาน ประกอบกับการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติเป็นกฎหนึ่งของความรู้ที่ถูกต้อง ซึ่งได้รับการตอบรับจากอัลลอฮ์ (ช.บ.) นอกจากนั้นท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ยังสนับสนุนให้หาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง โดยมิให้ขอทานจากผู้อื่น และต้องฝึกฝน ปฏิบัติให้เป็นกิจวัตรในทุกเรื่องอัลนะหุลาวีย (al-Nahlawi) ได้กล่าวไว้ว่า “มีรายงานจากบรรดาอุละมาฮ์ ยุคแรกเล่าว่า ความรู้จะลดลงและถูกลืมเพราะมิได้ปฏิบัติและเผยแพร่ และความรู้จะเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพโดยการนำไปปฏิบัติเผยแพร่ และอบรมสั่งสอน นี่คือความเป็นจริงที่ปรากฏในแวดวงการศึกษาและด้านจิตวิทยาที่ผ่านการยอมรับแล้ว และได้เห็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏอย่างชัดเจนในอิสลามเมื่อหลายศตวรรษที่ผ่านมา วิธีการสอนแบบฝึกฝนและปฏิบัติเป็นวิธีสอนที่ให้ผลโดยตรงต่อจิตใจของผู้เรียน ทำให้ความรู้ที่ได้รับมามีความชัดเจนมากขึ้นด้วยการปฏิบัติ และความรู้ดังกล่าวก็ยังคงฝังแน่นภายในใจและความทรงจำของผู้เรียน ประกอบกับการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติเป็นกฎเกณฑ์หนึ่งของความรู้ที่ถูกต้องซึ่งได้รับการตอบรับจากพระองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) และความหมายดังกล่าว คือ ทำให้ผู้เรียนสามารถจินตนาการในสิ่งที่เขาได้ร่ำเรียนมาเพื่อให้ความชัดเจนมากขึ้นและทำให้เกิดผลดีต่อจิตใจและมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิต” และท่านอัล เกาะเฏาะรีฮ์ (al-Qatari) ได้กล่าวไว้ว่า “วิธีสอนแบบฝึกฝนและปฏิบัติเป็นวิธีสอนที่ศึกษาศาสตร์อิสลามให้ความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะหลักปฏิบัติ 5 ประการ ได้แก่ การกล่าวปฏิญาณตน การละหมาด การจ่ายซะกาต การถือศีลอด และการประกอบพิธีหัจญ์ เป็นสิ่งที่มุสลิมทุกคนจะต้องฝึกฝนและปฏิบัติ”

5. วิธีการสอนแบบใช้คำถาม

การสอนแบบใช้คำถาม เป็นวิธีสอน ที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้ถามบรรดาเศาะหาบะฮ์ในสิ่งที่ท่านต้องการนำเสนอและแจ้งให้ทราบถึงเรื่องราวต่างๆ และในขณะเดียวกันบางครั้งก็เป็นคำถามที่เกิดขึ้นจากบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่ได้ถามท่าน เพื่อต้องการทราบความรู้บางสิ่งบางอย่างที่พวกเขาอยากรู้ ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้ใช้วิธีสอนโดยการตั้งคำถาม เพื่อต้องการให้บรรดาเศาะหาบะฮ์ได้คิดและไตร่ตรอง และทราบถึงสิ่งที่พวกเขายังไม่รู้ เป็นวิธีการสอนที่พัฒนากระบวนการคิด และในเวลาเดียวกันท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) จะตั้งคำถามตามระดับสติปัญญาของบรรดาเศาะหาบะฮ์โดยไม่ทำให้พวกเขารู้สึกลำบากใจในการศึกษาหาความรู้และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง อัลซินตานีย์ (al-Zintani) กล่าวว่า “วิธีสอนแบบถามตอบเป็นวิธีสอนที่มีข้อเกี่ยวกับการใช้สื่อพัฒนาผู้เรียนและชี้แนะผู้เรียนให้เป็นไปตามระบบที่ละขั้นตอน ซึ่งเหมาะกับระดับสติปัญญาและความสามารถของผู้เรียน จนทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง และหากผู้เรียนไม่สามารถตอบคำถามได้ ผู้สอนจะต้องอธิบายให้ผู้เรียนฟังอย่างชัดเจน และวิธีสอนดังกล่าว เป็นวิธีสอนที่พัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และมีการสังเคราะห์ความคิด และมีการโต้ตอบเฉพาะตัวของผู้เรียนที่ดียิ่งในระบบการเรียนการสอน จากประวัติศาสตร์ของท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) เคยใช้คำถามในการสนทนาของการรับอิสลามกับกลุ่มวัยรุ่นชาวอัล มาริด บิน กาอับ (Al-Marith bin Ka'ab) มีจุดประสงค์เพื่อให้คนกลุ่มนี้เข้ารับอิสลาม ด้วยหลักการที่ถูกต้องและด้วยความเต็มใจ มิใช่เพราะความดีของท่านคาลิบ บิน อัล วาลิบ (Khalib bin Al-Walib) ที่ท่านส่งไปเป็นตัวแทนในการเผยแพร่ศาสนาให้กับพวกเขา ด้วยเหตุนี้ท่านจึงสนทนาซักถาม เพื่อความมั่นใจในการเข้ารับศาสนาของคนเหล่านี้ คำตอบที่ท่านได้รับ คือ พวกเขาเข้ารับอิสลามไม่ใช่เพราะความดีของ คาลิบ บิน อัล วาลิบ (Khalib bin Al-Walib) หรือความดีของท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) เอง แต่เป็นการคล้อยจากพระผู้เป็นเจ้าให้พวกเขารับอิสลาม และทรงนำทางให้พวกเขาได้มาเจอกับท่านศาสดา จากนั้นท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) จึงถามซ้ำอีกครั้งเพื่อความแน่ใจจนได้รับคำตอบที่ท่านพอใจและมั่นใจต่อคนเหล่านี้ (Muhammad Afif Al-Za'bi) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสนทนาซักถามและการใช้คำถามเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนต่อองค์ความรู้ที่เขา มีอยู่แล้ว สามารถนำมาใช้กับการวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนการสอน

6. วิธีการสอนแบบอุปมาอุปมัย

การสอนแบบอุปมาอุปมัย เป็นวิธีสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้ใช้สอนบรรดาเศาะหาบะฮ์เพื่อยกตัวอย่างเปรียบเทียบและอุปมาสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งให้เข้าใจได้ง่ายและมีความชัดเจนมากขึ้น และส่งผลอันดีงามต่อจิตใจ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าอยู่ใกล้และสัมผัสได้ การเปรียบเทียบของท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ส่วนใหญ่จะเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวมนุษย์ เช่น การส่งเสริมและ

สนับสนุนให้บริจาคนาน ห้างไกลจากการนิทว่าร้าย การศึกษาหาความรู้ และความรักความเมตตาระหว่างพี่น้องมุสลิม เป็นต้น เป็นการเปรียบเทียบให้ผู้ฟังเห็นภาพอย่างชัดเจน และมีรายละเอียดในแต่ละสิ่ง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งเล็กหรือสิ่งใหญ่ ทำให้ผู้ฟังจดจำได้ง่าย และสามารถเผยแพร่ต่อไปได้ อัล ฎะฮฺหฺน (al-Tahhan) ได้กล่าวว่า “การอุปมาเป็นการนำเสนอความคิดหรือนำเสนอความหมายในรูปแบบของการเปรียบเทียบ เพื่อให้ความคิดดังกล่าวก่อเป็นรูปร่าง เป็นสื่อการสื่อนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทำให้สิ่งที่อยู่ไกลสามารถขยับเข้ามาอยู่ใกล้ตัว และทำในสิ่งที่คลุมเครือมีความชัดเจนมากขึ้น ดังนั้นการอุปมาอุปมัยจึงสามารถช่วยนำเสนอความคิด ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกันได้ โดยที่มนุษย์ส่วนใหญ่ก็เข้าใจในอุปมาดังกล่าว” ในคัมภีร์อัลกุรอานได้บอกกล่าว ถึงความสำคัญของการสอน แบบอุปมาอุปมัย ดังที่อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอาน ความว่า “อุปมาบรรดาผู้ที่บริจาคนานของพวกเขาในทางของอัลลอฮ์ (ซ.บ.) นั้น ดังอุปมัยเมล็ดพืชเมล็ดหนึ่งซึ่งงอกขึ้นเป็นเจ็ดรวง ซึ่งในแต่ละรวงนั้นมีร้อยเมล็ด และอัลลอฮ์ (ซ.บ.) นั้นจะทรงเพิ่มพูนแก่ผู้ที่อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ประสงค์อีก และอัลลอฮ์ (ซ.บ.) เป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้”

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามนักการศึกษามุสลิมนั้น ศาสนาอิสลามได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน โดยเน้นว่า ครูเป็นกลไกสำคัญในการที่จะขับเคลื่อนผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ โดยครูต้องมีความพร้อมในตัวเองในทุกๆ เรื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ดีที่ทำให้มนุษย์สามารถแยกแยะระหว่างความดีความชั่วได้ โดยมีการสอดแทรกจริยธรรมในการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนมีความจริงใจในการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ปฏิบัติต่อศิษย์ด้วยความรักความเมตตาและเอาใจใส่ และประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอนาซิด

3.1 ความหมายอนาซิด

สำหรับความหมายอนาซิดสามารถให้ความหมายได้ดังนี้

วาย อาร์ ยู / ไซน์ / คัลเจอร์ (yru.ac.th/science/culture) อนาซิด (อังกฤษ: Anasyid) หรือ เอกพจน์ **انشيد** , พหูพจน์ **انشيدات** หมายถึง เป็นการขับร้องบทเพลงที่เกี่ยวกับการศรัทธา การทำความดี เช่น การเป็นมุสลิมที่ดี การเป็นลูกที่ดีของบิดามารดา การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมการให้ความรักต่อกัน แต่ไม่ใช่ความรักในเชิงการชู้สาว จะพบว่า บทเพลงอนาซิด คือบทเพลงที่ส่งเสริมให้ทุกคนทำความดีต่อทุกสิ่ง ที่พระผู้เป็นเจ้าได้สรรค์สร้างขึ้นในจักรวาลนี้ อีกทั้งยังเป็น

การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม ของท้องถิ่น ให้คงอยู่สืบไป บทเพลงอนาซิด เป็นบทเพลงที่มุสลิมทั่วโลกใช้ในการขับร้อง ซึ่งเป็นที่อนุมัติตามบทเพลงบัญญัติของศาสนาอิสลาม

บอร์ด โพสต์จัง (board.postjung, 2556) อนาซิด (Anasyid) เป็นการขับร้องบทเพลงที่เกี่ยวกับการศรัทธา การทำความดี เช่น การเป็นมุสลิมที่ดี การเป็นลูกที่ดีของบิดามารดา การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมการให้ความรักต่อกัน แต่ไม่ใช่ความรักในเชิงชู้สาว จะพบว่าบทเพลงอนาซิด คือบทเพลง ที่ส่งเสริมให้ทุกคนทำความดี ต่อทุกสิ่งทีพระผู้เป็นเจ้าได้สรรค์สร้างขึ้นในจักรวาลนี้ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป บทเพลงอนาซิด เป็นบทเพลงที่มุสลิมทั่วโลกใช้ในการขับร้อง ซึ่งเป็นที่อนุมัติตามบทเพลงบัญญัติของศาสนาอิสลาม

สรุปได้ว่า อนาซิดหมายถึง บทเพลงที่มีความหมายของเนื้อหาที่สอดแทรกจริยธรรม และ เชิญชวนให้ผู้ที่ได้ฟังปฏิบัติตัวในทางที่ดี ที่พึงประสงค์

3.2 ความหมายเพลง

สนิท สัตโยภาส (2532 :160) กล่าวถึงว่า เป็นสื่อการเรียนการสอน ที่ช่วยให้เด็กเกิด ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นพื้นฐานด้านภาษาแก่เด็ก ช่วยให้เด็กจำบทเรียนได้ง่ายขึ้น

สนอง อินละคร (2544:108) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่ผู้จัดให้กับนักเรียนได้เรียนรู้จากเนื้อหา ทำนองซึ่งสะท้อนให้เห็นชีวิตและวัฒนธรรมในแง่มุมต่างๆ อีกทั้งยังแนะนำสั่งสอนในด้านคุณธรรม อันเป็นแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ อีกด้วยนักเรียนจะได้ทั้งความรู้ และความสนุกสนานควบคู่กันไป

ชัยวัฒน์ เหล่าสืบสกุลไทย (2549:16) อธิบายว่า หมายถึงสำเนียงขับร้องทำนองดนตรี ที่เราระทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ตลอดจนเพื่อกิจกรรมทางสังคมอีกด้วย

สรุปได้ว่า เพลง หมายถึงสำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรี ซึ่งสามารถทำให้มนุษย์มีความสุข และร่าเริง สนุกสนาน และรู้สึกผ่อนคลาย เมื่อได้ฟัง หรือได้ร้อง โดยเนื้อหาอาจจะสอดแทรกจริยธรรมไว้ด้วย

3.3 คุณค่าและความสำคัญของเพลง

แฮมมอนด์ (Hammond อ้างถึง ในหนู จีระเดชากุล, 2541 : 110) ได้กล่าวถึงคุณค่าของเพลงและเสียงดนตรีที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ทางด้านร่างกาย เสียงและเสียงดนตรี จะกระตุ้นให้เด็กมีการเคลื่อนไหว ให้เข้ากับจังหวะ เช่นการเดิน การกระโดด การสไลด์ การควมมำ และแสดงท่าทางต่างๆ

2. ทางด้านโสตประสาท เด็กจะฝึกหัดฟังเสียง และเสียงดนตรี รู้จักแยกแยะเสียงร้อง และเสียงอุปกรณ์ดนตรีต่างๆ และยังพยายามที่จะฝึกหัดร้องตาม

3. ทางด้านอารมณ์ เสียงเพลงและเสียงดนตรี สามารถชักล่อเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของเด็ก เพราะเสียงดนตรี เป็นทั้งศิลปะและศาสตร์แห่งความนิยมพล สามารถลดความรู้สึกก้าวร้าวทางอารมณ์ของเด็ก ลดความตึงเครียด ความกดดันของระบบประสาทได้ด้วย

4. ทางสติปัญญา เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นสิ่งช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในเด็ก เมื่อเด็กได้ยินเสียงก็จะเกิดจินตนาการมองเห็นภาพ บางครั้งเราอาจเคยถูกเด็กถามว่า นั่นหมายถึงอะไร นี่มีความหมายว่าอย่างไร แสดงว่าเด็กเกิดความคิดริเริ่ม มีการอยากรู้ถึงความหมายและความเป็นมาของเพลง

5. ทางด้านสังคม เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นพื้นฐานแห่งสื่อทางสังคมของเด็ก การที่เด็กได้ร้องและร่วมกิจกรรมทางดนตรีเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่คณะในโอกาสพิเศษ เด็กได้มีโอกาสเข้าสังคมและพบปะรู้จักกับผู้อื่น นำไปสู่แนวทางการอยู่ร่วมกันในสถาบันสังคมที่ดีได้

เจนเซน (Jensen อ้างถึงใน ณรงค์ กาญจนนะ.2553:ไม่ปรากฏเลขหน้า) กล่าวถึงความสำคัญของดนตรีว่าหากครูนำมาใช้ในชั้นเรียนทำให้บรรยากาศการเรียนรู้มีมิตรภาพมากขึ้น และเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน

จากคุณค่าและความสำคัญของเพลงดังกล่าวสรุปได้ว่า เพลงมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก เพราะสามารถนำมาสื่อสารกันไ้ระหว่างบุคคล ไม่ว่าจะเป็นสังคมต่างๆ โดยเฉพาะสังคมโรงเรียน จะมีความสำคัญ เพราะบทเพลงสามารถที่จะนำมาประกอบการเรียนการสอนได้ ซึ่งบทเพลงจะสามารถลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของเด็กได้

3.4 การใช้เพลงในการจัดการเรียนรู้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544 :2) กล่าวว่า การนำกิจกรรมที่มาใช้ในกิจกรรมการเรียนกระทำไ้หลายโอกาส คือ

1. การนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อจูงใจและหันเหความสนใจของนักเรียน ให้มาสู่บทเรียนที่ครูกำลังจะสอน
2. การใช้ดำเนินการสอน จะใช้เป็นตัวหลักสำคัญในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. การใช้ในการสรุปบทเรียน เพื่อทบทวนเนื้อหาที่ไ้เรียนมา เป็นการย้ำเตือนอีกครั้งหนึ่ง
4. การใช้สำหรับฝึก เป็นการฝึกให้ออกเสียงหรือย้าให้เกิดความแน่ใจอีกครั้งหนึ่ง
5. ใช้ในการวัดผลและประเมินผล โดยการใช้เป็นส่วนประกอบในการวัดผล

วันชัย วัฒนชัยวิทย์ (2526: ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้เสนอแนะหลักการในการเลือกที่ใช้สอนไว้ดังนี้

1. ครูเปิดเทปให้นักเรียนฟังประมาณหนึ่งหรือสองครั้งเป็นอย่างยิ่ง
2. ครูร้องให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง โดยร้องช้าๆ เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับท่วงทำนองและควรดึงคำศัพท์บางคำ ที่นักเรียนออกเสียงไม่ถูกและไม่เข้าใจอธิบายเพิ่มเติม
3. ให้นักเรียนฝึกร้องตามครูไปที่ละวรรค ตาม Chart
4. นักเรียนทั้งชั้นร้องด้วยตัวเองให้ถูกต้องตามท่วงทำนองที่แท้จริง
5. หลังจากสามารถร้องได้ดีแล้ว ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง เช่น การแสดงละครสั้น (Skits) เกมสนทนา (Conversation game) การนำเพลงประกอบบทเรียนไปใช้นั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการของครู ที่จะทำให้เกิดประโยชน์ตามความมุ่งหมายมากที่สุด เช่น ผู้ใช้ต้องเลือกใช้ที่เหมาะสมกับ ขั้นตอน และวัตถุประสงค์ของบทเพลงเรียน

จากการศึกษา การใช้เพลงในการจัดเรียนรู้ สรุปได้ว่า ผู้สอนสามารถนำเพลงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้หลายวิธี เช่น ใช้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ใช้ในการสรุปบทเรียน ใช้ในการวัดและประเมินผล และการใช้เพลง สามารถทำให้บทเรียนน่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่เด็กนักเรียนในการเรียน ช่วยให้จดจำเนื้อหาและประทับใจความรู้สึกลงใจได้นาน และช่วยทำให้บทเรียนดูง่ายขึ้นอีกด้วย

3.5 ประโยชน์ของเพลง

กรมพลศึกษา(2541:29) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการร้องไว้ดังนี้

1. เพื่อขับกล่อมอารมณ์ให้มีจิตใจผ่องใส
2. ก่อให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริง
3. ทำให้เกิดความสามัคคีรักใคร่กันในกลุ่มคณะ
4. ผ่อนคลายความตึงเครียดและเบื่อหน่ายในการเรียน
5. ช่วยความจำในบทเพลงเรียนให้แม่นยำยิ่งขึ้น
6. เป็นยาแก้วุ่นเหิงหาชวนอนได้เป็นอย่างดี
7. เพื่อปลูกฝังความรักชาติบ้านเมือง
8. เพื่อเป็นการส่งเสริมการแสดงออก

จากประโยชน์ของเพลง สรุปได้ว่า เพลงมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะธรรมชาติของผู้เรียนนั้นมีความชอบในการร้องเพลงอยู่แล้ว ก็จะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น และบทเพลงยังช่วยในเรื่องของการส่งเสริมพัฒนาในด้านสุนทรียภาพ จินตนาการ

ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาการทางด้านสังคมของผู้เรียนอีกด้วย ฉะนั้นอยู่ที่ผู้สอนด้วยว่าต้องรู้จักในการเลือกใช้

4. พฤติกรรมการเรียนรู้

จุดมุ่งหมายทางการศึกษา หรือพฤติกรรมทางการศึกษา ที่นำมากำหนดเป็นจุดประสงค์ของการเรียนการสอน ในแต่ละรายวิชานั้น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

4.1 พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย

พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย หมายถึง การเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนจะต้องอาศัยความสามารถทางสมอง เป็นที่ตั้งของการคิดวิเคราะห์รวมทั้งจดจำ ซึ่งสามารถแยกออกได้ดังนี้

4.1.1 ความรู้ความจำ หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถระลึกข้อความรู้ต่างๆ ที่ครูสอนหรือข้อความรู้ที่ตนได้ศึกษามาด้วยวิธีการต่างๆ ไปได้

4.1.2 ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่จะอธิบาย ขยายความหรือเขียนเรื่องราวใดๆ ที่ตนได้รับรู้มาโดยการใช้อ้อยคำ ลำนวนภาษาของตนเองและหมายรวมถึงความสามารถในการแปลความหมาย ตีความหมาย หรือขยายความหมายข้อมูลจากสำนวนสุภาษิตแผนที่ กราฟ หรือตารางต่างๆ

4.1.3 การนำไปใช้ ได้แก่ ความสามารถของผู้เรียนในการนำความรู้ความเข้าใจที่ตนมีไปใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิม

4.1.4 การวิเคราะห์ ได้แก่ ความสามารถของผู้เรียนในการที่จะใช้สมองขบคิด หาเหตุผล หาหลักการ หาสาเหตุ หรือความเป็นไปของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

4.1.5 การสังเคราะห์ ได้แก่ ความสามารถของผู้เรียนในการที่จะใช้สมองคิดสร้างสิ่งใหม่ขึ้นมา โดยอาศัยความสามารถของตนเอง

4.1.6 การประเมินผล ได้แก่ การที่ผู้เรียนพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่พึงเล็ง มีคุณค่า ดี-เลว-ถูก-ไม่ถูก- ควร-ไม่ควร โดยมีเหตุผลประกอบ

4.2 ระดับขั้นของพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย

บลูม(Bloom)ได้จำแนกพฤติกรรมทางด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ขั้น เรียงลำดับขั้นต่ำสุดที่มีแนวทางในการเขียนข้อสอบ เพื่อใช้วัดพฤติกรรมแต่ละขั้นต่างกันตามระดับความถี่ของพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ได้ดังนี้

1. ระดับขั้นที่ 1 การวัดความรู้-ความจำ หมายถึง ความสามารถในการที่จะจดจำข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวต่างๆ ที่ได้พบเห็นหรือได้ประสบมาและสามารถที่จะบอก เขียนหรือเล่าเป็นการระลึกข้อเท็จจริงเหล่านั้นออกมาได้ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้น ดังนี้

1.1 ความรู้ความจำในเนื้อเรื่อง

1.2 ความรู้ความจำในวิธีดำเนินการ

1.3 ความรู้ความจำในความคิดรวบยอด

2. ระดับขั้นที่ 2 การวัดความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราวต่างๆ โดยการแปลความแล้วเปรียบเทียบย่อเอาแต่ใจความสำคัญหรือผสมผสานใหม่กับประสบการณ์เดิม สิ่งสำคัญของการวัดในระดับนี้คือผู้ท่วา เนื้อหาที่ถำมนั้น จะต้องมิลักษณะที่ทำให้นักเรียนได้ระลึกถึงความรู้ที่จำเป็นซึ่งเคยเรียนมาแล้วเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ระดับความเข้าใจสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ

2.1 การแปลความ

2.2 การตีความ

2.3 การขยายความ

3. ระดับขั้นที่ 3 การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำหลักการ กฎเกณฑ์ และวิธีดำเนินการต่างๆของเรื่องที่ารู้แล้วไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้

4. ระดับขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวหรือสิ่งสำเร็จรูปให้กระจายออกเป็นส่วนย่อยๆตามหลักการและกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้เพื่อค้นหาความจริงต่างๆที่ซ่อนแฝงอยู่ภายในเรื่องราวนั้น หลักสำคัญในการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นดังนี้

4.1 วิเคราะห์ความสำคัญ

4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์

4.3 วิเคราะห์หลักการ

5. ระดับขั้นที่ 5 การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการรวบรวมสิ่งต่างๆตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป เพื่อให้กลายเป็นสิ่งสำเร็จรูปสิ่งใหม่ที่มีคุณลักษณะบางอย่างแปลกไปจากเดิม การถามเพื่อให้สังเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ขั้น ดังนี้

5.1 การสังเคราะห์ข้อความ

5.2 การสังเคราะห์แผนงาน

5.3 การสังเคราะห์ความสัมพันธ์

6. ระดับขั้นที่ 6 การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการประเมิน ตีราคาโดยสรุปอย่างมีหลักเกณฑ์ว่าสิ่งนั้นมีคุณค่า ดีเลว หรือเหมาะสมอย่างไรการถามที่ใช้วัดความสามารถในการประเมินค่าแบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

6.1 การประเมินค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายใน

6.2 การประเมินค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายใน (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2552 : 92-107)

4.3 เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย

การวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย เป็นการวัดความสามารถด้านสติปัญญา ได้แก่ ความสามารถด้านความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า เครื่องมือที่ใช้ส่วนใหญ่คือแบบทดสอบซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบทดสอบ แบบทดสอบ (Test) หมายถึง ชุดของคำถามหรือกลุ่มงานใดๆที่เราสร้างขึ้นเพื่อจะชักนำให้ผู้ถูกสอบ แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ให้ผู้สอบสังเกตและวัดได้ (สมบุญ ณันยะ, 2545:139)

4.4 พฤติกรรมด้านจิตพิสัย

จิตพิสัยเป็นคุณลักษณะแฝงภายในบุคคลเกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกและจิตใจ ได้แก่ ความสนใจ เจตคติ ค่านิยม จริยธรรมซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สังเกตได้ยาก เนื่องจากการที่บุคคลมีความคิดความรู้แบบเดียวกันแต่แสดงพฤติกรรมออกมาไม่เหมือนกันและการแสดงพฤติกรรมที่เหมือนกัน ก็อาจเนื่องมาจากเหตุผลภายในจิตใจต่างกัน รวมถึงปัญหาการประเมินจิตพิสัยอื่นๆ เช่น การเสแสร้ง การลำเอียงเข้าข้างตนเอง เป็นต้น (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2552 : 112)

4.5 วิธีการวัดและประเมินจิตพิสัย

วิธีที่ใช้วัดจิตพิสัยแบ่งออกเป็น 5 วิธี คือ

1. การรายงานตนเอง(Self-report)
2. การสังเกตพฤติกรรม(Observation)
3. การสังเกตร่องรอยของพฤติกรรม(Obtrusive)
4. การสัมภาษณ์(Interview)
5. เทคนิคการจินตนาการ(Projective techniques)

4.6 เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย

เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัยมีหลายประเภท ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ มาตรฐานส่วนประมาณค่า แบบวัดเชิงสถานการณ์ การสังเกต และการสัมภาษณ์ ซึ่งแต่ละประเภทมีลักษณะและความเหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัดแตกต่างกัน(พิจิต ฤทธิ์จรูญ, 2545:61) ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะแบบสังเกตซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสังเกต

แบบสังเกตถือเป็นเครื่องมือวัดผลการศึกษานักเรียนหนึ่ง เป็นชุดรายการที่ต้องการตรวจสอบพฤติกรรมและลักษณะการกระทำด้วยการใช้ประสาทสัมผัสของผู้วัด แบบสังเกตเป็นเครื่องมือช่วยบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของครู หรือเพื่อนนักเรียนหรือผู้ปกครองก็ได้ ในการสังเกตถ้าหากเครื่องมือมีการกำหนดเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนก็จะช่วยในการสังเกต ตัดสินใจได้ถูกต้องเที่ยงตรงและชัดเจนยิ่งขึ้น (กรมวิชาการ ,2539: 43)

2. การสร้างแบบสังเกต มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ขึ้นกำหนดคุณลักษณะที่จะวัด เช่น ความรับผิดชอบ

2.2 ขึ้นกำหนดพฤติกรรมซึ่งบ่งของคุณลักษณะที่ต้องการวัด เช่น การทำการบ้าน การไม่คุยกับเพื่อนขณะเรียน การไม่นำหนังสืออื่น ๆ มาอ่านขณะเรียน การจดงาน เป็นต้น

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของพฤติกรรมซึ่งบ่ง โดยพฤติกรรมซึ่งบ่งในขั้นที่ 2 ควรมีการตรวจสอบคุณภาพขั้นตอนความพอเพียงและความตรงของพฤติกรรมที่จะสังเกตกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด

2.4 พฤติกรรมซึ่งบ่งที่ต้องการสังเกตนั้นมีความจำเป็น และครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัดและสามารถสังเกตได้ เป็นพฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ปกติ หรือสถานการณ์จำลองหรือขณะปฏิบัติกิจกรรม

2.5 ความเป็นปรนัยของพฤติกรรมซึ่งบ่ง ได้แก่ สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน หรือมีคำอธิบายให้ผู้เข้าใจได้ชัดเจนหรือการกำหนดเกณฑ์ประกอบการพิจารณาคุณภาพ พฤติกรรมซึ่งบ่งนั้นๆ ที่แสดงว่าเกิดพฤติกรรมนั้นๆ

3. ทำตารางแบบสังเกตโดยบรรจุพฤติกรรมซึ่งบ่งและรายชื่อนักเรียนที่ต้องการสังเกต(อาจสังเกตเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้)

4. ระบุวิธีใช้แบบสังเกต เพื่อให้ผู้สังเกตบันทึกผล การสังเกตตรงกัน ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

4.1 การสำรวจรายการให้ผู้สังเกตดูว่านักเรียนมีพฤติกรรมซึ่งบ่งตามที่กำหนดหรือไม่เป็นการบันทึกอย่างคร่าวๆ เช่น บันทึกว่ามีหรือไม่มี ทำหรือไม่ทำ เป็นต้น

4.2 การบันทึกระดับคุณภาพโดยให้ผู้สังเกตพิจารณาความบ่อยในการแสดงออกหรือระดับพัฒนาการหรือการประพฤติดตามพฤติกรรมซึ่งบ่งนั้นๆ เช่น

ให้ระดับ 5 ถ้ามีพฤติกรรมนั้น สูงมาก

ให้ระดับ 4 ถ้ามีพฤติกรรมนั้น สูง

ให้ระดับ 3 ถ้ามีพฤติกรรมนั้น ปานกลาง

ให้ระดับ 2 ถ้ามีพฤติกรรมนั้น น้อยหรือต่ำ

ให้ระดับ 1 ถ้ามีพฤติกรรมนั้น น้อยมาก หรือต่ำมาก เป็นต้น

ในบางกรณีเพื่อให้ผู้สังเกตสามารถพิจารณาระดับคุณภาพและความถี่ของพฤติกรรมนั้นตัดสินได้เช่นกัน ควรจะได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาตัดสินพฤติกรรมไว้ชัดเจน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539: 63-65)

เป้าหมายสำคัญของการจัดการเรียนการสอนคือการที่ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดพฤติกรรมทั้งสามด้านคือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย และการที่ครูผู้สอนจะทราบว่าผู้เรียนเกิดพฤติกรรมดังกล่าวหรือไม่นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เพื่อที่ครูผู้สอนจะได้เลือกใช้เครื่องมือวัดพฤติกรรมแต่ละด้านที่เหมาะสม

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 ความหมายของสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ทำให้ผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์ในการส่งข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ทางด้านการศึกษา ไปยังผู้เรียน โดยเน้นเนื้อหาอันเป็นความรู้ ตามหลักสูตร หรือกิจกรรม เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน อย่างเต็มที่ (กิฟลี วรรณจิณี, จ่านงค์ หอมแย้ม และ จิรภาส ชยานันท์, 2537 : 148)

ชาญชัย ขมดิษฐ์ (2548:417) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจระหว่างสารที่ผู้สอนส่งไปยังผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนกำหนดไว้

ลำลี รักสุทธิ (2553 : 9) กล่าวว่า สื่อ หมายถึง ตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ แปลหรือช่วยทำให้เนื้อหาที่ยากให้เป็นง่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนอย่างเป็นรูปธรรมแบบง่ายๆ ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ตื่นเต้น เร้าใจ ผู้เรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่เรียน สามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ ทำให้การจัดการศึกษาเรียนรู้เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว บรรลุเป้าหมายได้ง่ายกว่า สะดวกกว่า นำนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอด ความรู้ให้กับผู้เรียนได้สะดวกขึ้น เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

5.2 ความสำคัญของสื่อการสอน

สื่อการสอนมีความสำคัญ ดังนี้

กมล เวียนสุวรรณ และนิตยา เวียนสุวรรณ (2540 : 47) กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนการสอนดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้มากขึ้นในเวลาอันสั้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนเด็กที่สอบตกลดน้อยลง
3. ช่วยให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น
4. ช่วยให้ผู้เรียนอ่านได้เร็ว
5. ช่วยเพิ่มทักษะในการเรียนรู้
6. ช่วยให้ผู้เรียนจำเรื่องราวต่างๆ ได้มากและนานวัน
7. ช่วยให้ผู้เรียนอ่านบทเพลงเรียนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น
8. ช่วยในการก่อให้เกิดรูปธรรมและความคิดรวบยอดในการเรียนรู้จึงลด

สื่อความหมายด้วยวาจา

9. ช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความคิดอย่างต่อเนื่อง
10. ให้การเรียนรู้ในบางเรื่องง่ายขึ้น เพราะสื่อการสอนสามารถทำให้สิ่งที่เคลื่อนไหว

เร็ว ช้าลง สิ่งเล็กๆกลายเป็นขนาดใหญ่ เป็นต้น

11. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องพื้นฐาน หรือภูมิหลังของผู้เรียนที่แตกต่างกัน
 12. ช่วยทำให้ครูสอนดีขึ้น และช่วยทำให้การสอนของครูบรรลุเป้าหมาย
- กิฟตี วรรณจิณี, จานงค์ หอมแย้ม และจิรภาส ชยานันท์ (2537 : 148-149) กล่าวว่า สื่อ

การสอนมีความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจ อยากรู้ อยากเห็นมากขึ้น
2. ช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น
3. ช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอน
4. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อได้ตรงกัน
5. ช่วยลดเวลาการสอน เพิ่มเนื้อหาวิชาขึ้น
6. ช่วยให้เกิดความพึงพอใจในการเรียน
7. ช่วยจัดการเรียนรู้สิ่งที่มีข้อจำกัด เช่น ทำสิ่งที่มีขนาดใหญ่เกินไป ให้เด็กลงมือศึกษาได้ ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น ทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม เป็นต้น
8. ช่วยให้ผู้เรียนอ่านบทเพลงเรียนดีขึ้น
9. ช่วยให้ผู้เรียนคุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น
10. ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความคิดอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญ คือ ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในการเรียนรู้มากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น

5.3 ลักษณะของสื่อที่ดี

สื่อการสอนที่ดีมีลักษณะที่น่าสนใจ ดังนี้

1. เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สามารถนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี สนองความต้องการได้ตรงตามวัตถุประสงค์เบื้องต้น
2. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. เหมาะกับกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ใช้ง่าย ปลอดภัย และสะดวก
5. ไม่สิ้นเปลือง หากเป็นวัสดุที่จัดหาได้ในท้องถิ่น ราคาย่อมเยา จะเป็นการดียิ่ง (กิฟลี วรรณจิณี, จานงค์ หอมแยม และจิรภาส ชยานันท์, 2537: 149)

5.4 ประเภทของสื่อ

กิดานันท์ มลิทอง (2543 : 93) ได้แบ่งสื่อออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ หมายถึง สื่อที่เก็บความรู้ไว้ในตัวเอง ซึ่งจำแนกย่อย ออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1.1 วัสดุประเภทที่สามารถ ถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผนที่ ลูกโลก ฯลฯ
- 1.2 วัสดุประเภทที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผ่นซีดี ฟลิ้มภาพยนตร์ ฯลฯ
2. สื่อประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็นหรือได้ยิน เช่น เครื่องเล่นแผ่นซีดี เป็นต้น
3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ หมายถึง สื่อที่มีลักษณะเป็นแนวความคิดหรือรูปแบบขั้นตอนในการเรียนการสอน โดยสามารถนำสื่อวัสดุอุปกรณ์มาช่วยในการสอนได้ เช่น เกม การสาธิต เป็นต้น

ลำลี รักสุทธิ (2553 : 10) ได้แบ่งประเภทของสื่อ การเรียนการสอน ออกตามลักษณะรูปลักษณ์และการนำไปใช้ได้ดังนี้

1. แบ่งตามรูปลักษณ์ คำว่า “ตามรูปลักษณ์” หมายถึงลักษณะ รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ปริมาตร ของสื่ออื่นๆ ทั้งนี้เพราะความจริงนั้นสื่อมีมากมายหลายประเภท แต่ละประเภทจะมี รูปลักษณ์แตกต่างกันไป เมื่อแบ่งสื่อตามลักษณะอย่างนี้แล้วจะแบ่งได้ตามลักษณะดังนี้

ประเภทวัสดุ	ประเภทอุปกรณ์	ประเภทวิธีการ
1. หนังสือเรียน สิ่งพิมพ์	1. คอมพิวเตอร์	1. การอธิบาย
2. เอกสารประกอบการเรียน	2. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์	2. การสาธิต
3. แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ	3. วิทยุ	3. การบรรยาย
4. ใบงาน ใบกิจกรรม	4. โทรทัศน์	4. การแสดงบทบาทสมมติ
5. รูปภาพ	5. เทป	5. การเล่นเกม
6. แถบบันทึกเสียง	6. เครื่องเล่นวีซีดี	6. การร้อง
7. แผนภูมิ	7. จอโปรเจกเตอร์	7. การเล่าเรื่อง/เล่านิทาน
8. แผ่นซีดีรอม	8. ป้ายนิเทศ	8. การจัดกลุ่มการศึกษา
9. แผ่นวีซีดี	9. วิทยุทัศน์	9. เพื่อนช่วยเพื่อน
10. ชุดการสอน	10. ภาพยนตร์	10. วิธีสอนแบบต่างๆ
11. สื่อประสม	11. อินเทอร์เน็ต	
12. เอกสารอ้างอิง		

2. แบ่งตามลักษณะการใช้

คำติ รักสุทธิ (2553:10) ได้กล่าวว่า “การแบ่งสื่อ ตามลักษณะการใช้ หมายถึงการจัด แบ่งสื่อออกเป็นกลุ่มตามลักษณะการใช้งาน ซึ่งชื่อที่บอกลักษณะการใช้อยู่แล้วว่า สื่อการเรียนการสอน ดังนั้นจึงแบ่งสื่อออกตามการใช้งาน 2 ประเภท คือสำหรับใช้เรียน (นักเรียน) และสื่อสำหรับ ใช้สอน (ครู) ดังนี้”

2.1 สื่อสำหรับใช้เรียน (สำหรับนักเรียน) คือ สื่อที่ใช้สำหรับให้นักเรียนใช้ในการเรียน เป็นสื่อประเภทวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิทยุทัศน์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือเรียน แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ แบบเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านประกอบ ใบความรู้ เป็นต้น สื่อสำหรับนักเรียนแต่ละชนิด ก็จะมีลักษณะสอดคล้องกับนักเรียนแต่ละวัย และมีลักษณะสอดคล้องกับธรรมชาติวิชา หรือเนื้อหาที่ครูต้องการนำมาใช้แก้ปัญหา

2.2 สื่อสำหรับใช้สอน (สำหรับครู) คือสื่อสำหรับครูใช้เพื่อประกอบการสอน การให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูอธิบาย ขยายความสื่อจากนามธรรมเป็นรูปธรรม ดังนั้น สื่อสำหรับครูนั้นจึงเป็นสื่อประเภทคู่มือครู อาจเป็นในรูปของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือวิทยุทัศน์

หนังสือเรียน ชุดเฉลยแบบฝึกชุดกิจกรรม เอกสารประกอบการสอน เป็นต้น ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับสื่อที่นักเรียนใช้

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ สื่อที่มนุษย์สร้างขึ้น และสื่อที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ซึ่งสื่อเหล่านี้ครูผู้สอนจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

5.5 หลักการเลือกสื่อการสอน

สื่อการสอนเป็นสื่อที่มีคุณค่าต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก การเลือกสื่อการสอนจึงควรยึดหลักการเลือกสื่อการสอน ดังนี้

1. เลือกสื่อที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พิจารณาเลือกตามจุดมุ่งหมาย
2. เลือกสื่อให้ตรงกับเนื้อหา พิจารณาเนื้อหาสาระที่น่าเสนอ แล้วพยายามเลือกสื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น
3. เลือกสื่อที่สอดคล้องกับวัยของนักเรียน สื่อการเรียนมีหลายรูปแบบ ผู้เลือกสื่อต้องคำนึงถึงวัย สติสัมปชัญญะ ความสามารถ ความต้องการและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน มาเป็นหลักในการพิจารณาเลือกสื่ออย่างเหมาะสมด้วย
4. เลือกสื่อที่สนองความมุ่งหมายตามที่ต้องการนำเสนอ ว่าเป็นด้านใด เช่น ข้อเท็จจริง ความแตกต่าง กระบวนการ หรือเจตคติ เป็นต้น
5. เลือกสื่อให้เหมาะสมกับขนาดของจำนวนผู้เรียนและสถานที่เรียน ถ้าผู้เรียนมีจำนวนมาก สื่อควรมีขนาดใหญ่ หรือมีจำนวนหลายชิ้น อีกทั้งต้องพิจารณาสถานที่ด้วยว่าเหมาะสมจะใช้สื่อชนิดใด
6. เลือกสื่อโดยพิจารณาคุณภาพการศึกษา พิจารณารูปร่าง ขนาด สี ความสวยงามของสื่อ เพื่อช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียน
7. เลือกสื่อที่สะดวกต่อการใช้และเก็บรักษา
8. เลือกสื่อให้เหมาะสมกับประสิทธิภาพของสื่อชนิดนั้น เพราะสื่อแต่ละชนิดมีศักยภาพการใช้งานที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่าการเลือกสื่อการสอน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อที่ครูจะได้สอนตรงกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน

6. เอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจและเจตคติ

เครื่องมือที่สำคัญสำหรับการหาข้อมูลในทางการวิจัย โดยทั่วไปแล้วมี 2 แบบคือ แบบสำรวจและแบบสอบถาม ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามเท่านั้น

สรชัย พิศาลบุตร เสาวรส ใหญ่สว่าง และปรีชา อัสวเดชาบุตร (2550 : 9-13) โดยสรุปกล่าวว่า แบบสอบถาม คือ แบบที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล โดยที่ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลไม่ได้ทำการสัมภาษณ์หรือเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากผู้ให้ข้อมูล เช่น การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปให้ผู้ให้ข้อมูลตอบแล้วส่งกลับคืนมาให้ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล หรือผู้เก็บรวบรวมข้อมูลนำแบบสอบถามไปส่งให้ผู้ให้ข้อมูลและนัดวันที่จะไปรับแบบสอบถามที่ตอบแล้วกลับคืน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วลักษณะของข้อมูลในแบบสอบถามมี 3 แบบ คือ

1. ข้อมูลประเภทความจริง ประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ

2. ข้อมูลประเภทความคิดเห็น คือข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ลักษณะของข้อมูลประเภทนี้คือ ความพึงพอใจ ความชอบ ความรู้สึก ความยินดี ความสนใจ เป็นต้น โดยที่ระดับความคิดเห็นต่าง ๆ จะแทนด้วยตัวเลข ตัวเลขที่มีค่ามากกว่าใช้แทนระดับความคิดเห็นหรือระดับอื่น ๆ ที่สูงกว่า เช่น แทนค่าระดับความคิดเห็นซึ่งประกอบด้วย 5 ระดับ เช่น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งด้วยค่า 5 4 3 2 1 ตามลำดับ แทนค่าระดับความพึงพอใจซึ่งประกอบด้วย 3 ระดับ คือ พอใจ เฉย ๆ ไม่พอใจ ด้วยค่า 2 1 0 ตามลำดับ แทนค่าระดับความสนใจซึ่งประกอบด้วย 7 ระดับ คือ สนใจมากที่สุด สนใจมาก สนใจค่อนข้างมาก สนใจปานกลาง สนใจค่อนข้างน้อย สนใจน้อย และสนใจน้อยที่สุด ด้วยค่า 7 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับ

3. ข้อมูลประเภทเหตุผลประกอบความเห็น เป็นข้อมูลที่ใช้ตรวจสอบความเชื่อถือของข้อมูลประเภทความคิดเห็น

สรุปได้ก็คือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีสองแบบคือ แบบสำรวจและแบบสอบถาม การใช้เครื่องมือต้องคำนึงถึงรูปแบบของการวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง เทียบตรงกับความต้องการของผู้วิจัย

6.1 การสร้างแบบสอบถาม

สรชัย พิศาลบุตร, เสาวรส ใหญ่สว่าง และปรีชา อัสวเดชาบุตร (2550 : 17-19) โดยสรุปกล่าวว่า การสร้างแบบสอบถามต้องเริ่มจาก

1. พิจารณาวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์หรือการวิจัยแต่ละข้อ

2. เลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมซึ่งจะนำมาใช้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์หรือการวิจัยแต่ละข้อ
3. กำหนดส่วนประกอบ และข้อมูลที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการวิเคราะห์ ด้วยวิธีที่เลือกไว้
4. ตรวจสอบข้อมูล
5. ร่างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
6. ทดสอบแบบสอบถามที่ร่างขึ้นกับผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย
7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทวีพงษ์ หินคำ (2541:8) กล่าวว่าความพึงพอใจเป็นความชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถลดความตึงเครียดและตอบสนองตามความต้องการของบุคคลได้ ทำให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

กาญจนา อรุณสุขจุ (2546:5) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

ชลิตชูกำแพง (2550:118) ความพึงพอใจคือความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน ที่มีต่องาน และปัจจัย หรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นๆ จนสามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทั้งด้านร่างกายและจิตใจตลอดจนสามารถลดความเครียดของผู้ปฏิบัติงานให้ต่ำลงได้

สรุปได้ว่าความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น หรือเจตคติของแต่ละบุคคลที่มีต่อการทำงาน กิจกรรม โครงการ ที่จะทำใ้บุคคลคนหนึ่งเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ด้วยความเต็มใจหรือไม่เต็มใจ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานนั้นๆ เป็นต้น

7. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

7.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

ชนาธิป พรกุล (2554 : 355) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเอกสารทางวิชาการที่ครูจัดทำล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้จัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยรายการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนและครูร่วมกันทำตามลำดับในช่วงเวลาหนึ่ง มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสะดวกและสนุกในการเรียน

สุวิทย์ มูลคำและคณะ (2549 : 58) อธิบายว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผน การเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ จะให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา/ เจตคติ/ ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

สำลี รักสุทธี (2553 : 16) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการหรือโครงการที่จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อการปฏิบัติการสอนในวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ และเป็นเครื่องมือช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดหมายการเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ อารมณ์ ใจเที่ยง (2550 : 213) แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อครูในฐานะเครื่องมือ สำหรับแสดงทิศทางในการสอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

7.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำและคณะ(2549 : 59) ระบุว่า แผนการสอนมีความสำคัญดังนี้ คือ

1. ทำให้เกิดการวางแผนที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา
2. ช่วยให้ผู้สอน มีคู่มือจัดการเรียนรู้ ที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเองและทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย

3. ช่วยให้ผู้สอน ทราบว่าการสอนของตน ได้เดินไปในทิศทางใดหรือทราบว่าจะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้และจะวัดผลประเมินผลอย่างไร

4. ส่งเสริมให้ผู้สอน ใฝ่ศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องของหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ จะจัดหาและใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ตลอดจนการวัดและประเมินผล

5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับผู้สอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้

6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาและจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษ

7. เป็นผลงานทางวิชาการ ที่แสดงถึงความชำนาญ และความเชี่ยวชาญของผู้สอน สำหรับประกอบการประเมิน เพื่อขอเลื่อนตำแหน่ง และวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

ลำลี รักสุทธิ (2553 : 153-154) ได้สรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมตัวล่วงหน้า

2. เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกให้ครูใช้วัตรกรรมนั้น

3. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และเป็นเครื่องมือยืนยันถึงหลักฐานการใช้วัตรกรรม และการวัดและประเมินผลที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครั้งต่อไป

4. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของผู้สอน

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้นั้น มีความสำคัญ คือผู้สอนสามารถกำหนดแนวทางการสอนได้อย่างชัดเจน โดยผู้สอนมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากการเตรียมการสอนล่วงหน้า และผู้สอนสามารถศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตรวิธีการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการสอน รู้จักจัดหาสื่อแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนการวัดและประเมินผล เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ

7.3 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

ศุวิทย์ มูลคำและคณะ (2549 : 59) ได้เสนอลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ชัดเจน

2. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ชัดเจน และนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง

3. กำหนดสื่ออุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ไว้ชัดเจน

4. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลไว้ชัดเจน

5. ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้

6. มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวต่างๆ และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงที่ผู้เรียนดำเนินอยู่

7. แปลความได้ตรงกัน กล่าวคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกัน เขียนให้อ่านเข้าใจง่าย กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจและใช้ได้ตามจุดประสงค์ของผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้

8. มีการบูรณาการ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะสะท้อนให้เห็นการบูรณาการแบบองค์รวมของเนื้อหาสาระ ความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน

9. มีการเชื่อมโยงความรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์ใหม่และนำไปใช้ในชีวิตจริงกับการเรียนในเรื่องต่อไป

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 216) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีลักษณะ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติให้มากที่สุดโดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่งเสริม กระตุ้นให้กิจกรรม ที่ผู้เรียนดำเนินการ เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่กำหนดไว้

2. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยผู้สอนลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นผู้ออกกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนได้คิดแก้ไขหรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง

3. เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้ และเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการและสามารถ นำกระบวนการไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

4. เป็นกิจกรรมที่ผู้สอน ได้ใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และผู้เรียน

5. เป็นกิจกรรม ที่ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ จากวัสดุอุปกรณ์ แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน มีองค์ประกอบครบถ้วน มีความยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนได้ ตามความเหมาะสม เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง

7.4 ส่วนประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำและคณะ (2549 : 63) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบอาจอยู่ในรูปของความเรียง หรือตาราง หรือทั้งความเรียงและตารางรวมกันได้ ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบได้ตามความเหมาะสม แผนการจัดการเรียนรู้ควรประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนนำหรือหัวแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนประกอบที่แสดงให้เห็นภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นแผนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด ใช้กับผู้เรียนระดับชั้นใด เรื่องอะไร ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนานเท่าใด

ส่วนที่ 2 ตัวแผนการจัดการเรียนรู้ (องค์ประกอบที่สำคัญ)

1. สาระ
2. มาตรฐานการเรียนรู้
3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
5. สาระสำคัญ
6. จุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 6.1 จุดประสงค์ปลายทาง
 - 6.2 จุดประสงค์นำทาง
7. สาระการเรียนรู้/เนื้อหา
8. กิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้
9. สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้
10. การวัดผลและประเมินผลประกอบด้วย
 - 10.1 วิธีการประเมิน
 - 10.2 เครื่องมือที่ใช้ประเมิน
 - 10.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน
11. เอกสารประกอบแผนการจัดการเรียนรู้
12. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ 3 ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้สอนบันทึกข้อสังเกตที่พบจากการนำไปใช้ เช่น ปัญหาและแนวทางแก้ไข กิจกรรมเสนอแนะและข้อมูลอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

ในการนำไปใช้ต่อไป อีกส่วนหนึ่งของท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน เช่น ใบงาน แบบทดสอบ แบบฝึกหัด ที่ใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ตามแผนนั้นๆ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 79) กล่าวว่าองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างน้อยต้องมีสิ่งต่อไปนี้

1. มาตรฐาน
2. ตัวชี้วัด
3. สาระสำคัญ
4. สาระการเรียนรู้
5. ร่องรอยหลักฐาน (ภาระงาน/ชิ้นงาน)
6. ทักษะการคิด
7. กิจกรรมการเรียนรู้
8. สื่อ/อุปกรณ์
9. การวัดและประเมินผล

อาทรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 213-214) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย หัวข้อสำคัญ ดังนี้

ส่วนนำ รายวิชา/กลุ่ม ชั้น ชื่อหน่วยการเรียนรู้ หรือชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน เวลาที่สอน จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีองค์ประกอบดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนต้นของแผน ประกอบด้วยชื่อแผนการเรียนรู้ ชื่อเรื่อง ชั้นที่ทำการจัดการเรียนรู้ ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการสอน

ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหาของแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้
2. ตัวชี้วัด
3. สาระสำคัญ
4. สาระการเรียนรู้
5. จุดประสงค์การเรียนรู้
6. ผลงานหรือภาระงานของผู้เรียน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8. การวัดและประเมินผล

9. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ส่วนที่ 3 ส่วนท้ายแผน ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. ลงชื่อผู้สอน

2. ความคิดเห็นและการลงนามของผู้บริหาร

3. ผลการจัดการเรียนรู้

4. การปรับปรุงและพัฒนา

5. ลงชื่อผู้สอน

6. ความคิดเห็นและการลงนามของผู้บริหาร

8.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

สมคิด สืบแจ้ (2539:ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ศึกษาวิจัยผลการใช้กรณีตัวอย่างในการสอนจริยธรรมโดยใช้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีมโนคติและเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับการใช้เหตุผลของนักเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนอยู่ในระดับ 4

ด้นนิยาล สารี(2547:บทเพลงคัดย่อ)ได้ศึกษาวิจัยผลของการสอนสองภาษาที่มีต่อการเรียนรู้โนทัศน์คำของเด็กปฐมวัยที่ใช้ในภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี พบว่าเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนสองภาษาเรียนรู้โนทัศน์คำสูงกว่าก่อนใช้ได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

วันเพ็ญ เจริญอินทร์ (2549 :บทเพลงคัดย่อ) การศึกษาผลการใช้และบทร้อยกรองประกอบการสอน เรื่องคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงขึ้นภายหลังจากการใช้และบทเพลงร้อยกรอง ประกอบการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

พิกุล ทองทิพย์ (2550 :บทเพลงคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้ลูกทุ่งประกอบการเรียนเรื่องคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องคำควบกล้ำชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ลูกทุ่ง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ยุพิน พิพิธกุล (2528 : บทเพลงคัตย่อ) ได้ศึกษาถึงการเรียนคณิตศาสตร์โดยการใช้คณิตศาสตร์ประกอบการสอนของครูนั้น อันดับแรกคือ ทำให้สนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด รองลงมาเรียงตามลำดับ คือ ทำให้รู้จัก สูตรคณิตศาสตร์ได้แม่นยำขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจ และเข้าใจวิชา คณิตศาสตร์ดีขึ้น

รัตนากร วงศ์ศรี นางสาวนันทกา โกมลเสน นางสาวรุ่งฤดีพรหมแก้วงาม (2550:บทเพลงคัตย่อ) ได้ศึกษาผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนักศึกษา ของโรงเรียนลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยีจำนวน 190 คน นักเรียนจำนวน 3,234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติ ที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ครูและนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่าวิธีที่ดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนนักศึกษาในวิธีแรก คือการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนควบคู่กับกิจกรรมการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง กิจกรรมของโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการกำหนดระเบียบปฏิบัติของนักเรียนการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง กิจกรรมของโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการกำหนดระเบียบปฏิบัติของนักเรียน นักศึกษาและการควบคุมการปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

นางวาสนา สุขสวัสดิ์ (2552 : บทเพลงคัตย่อ) ที่ใช้และพัฒนาประกอบการสอน เรื่องชนิดของคำและประโยค เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า ประกอบการสอน เรื่องชนิดของคำและประโยค ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ (80/80) ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 87.03 /86.69ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้ประกอบการสอน เรื่องชนิดของคำและประโยค สูงกว่าก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 34.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.0009 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการใช้ประกอบการสอน เรื่องชนิดของคำและประโยค มีค่าเฉลี่ยรวม 4.65 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.18 อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยที่ค้นพบที่เกี่ยวกับการใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับ ทำให้ผู้ค้นคว้าทราบว่าจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนต้องเลือกกิจกรรม สื่อ ระยะเวลา ให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้บทเพลงอนาซิดเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่ผู้ค้นคว้าคิดว่าน่าจะเหมาะสมสำหรับการใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของ

นักเรียนได้เนื่องจากงานวิจัยที่ค้นพบส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายจนนักเรียนมีการพัฒนาไปในทางที่สูงขึ้น

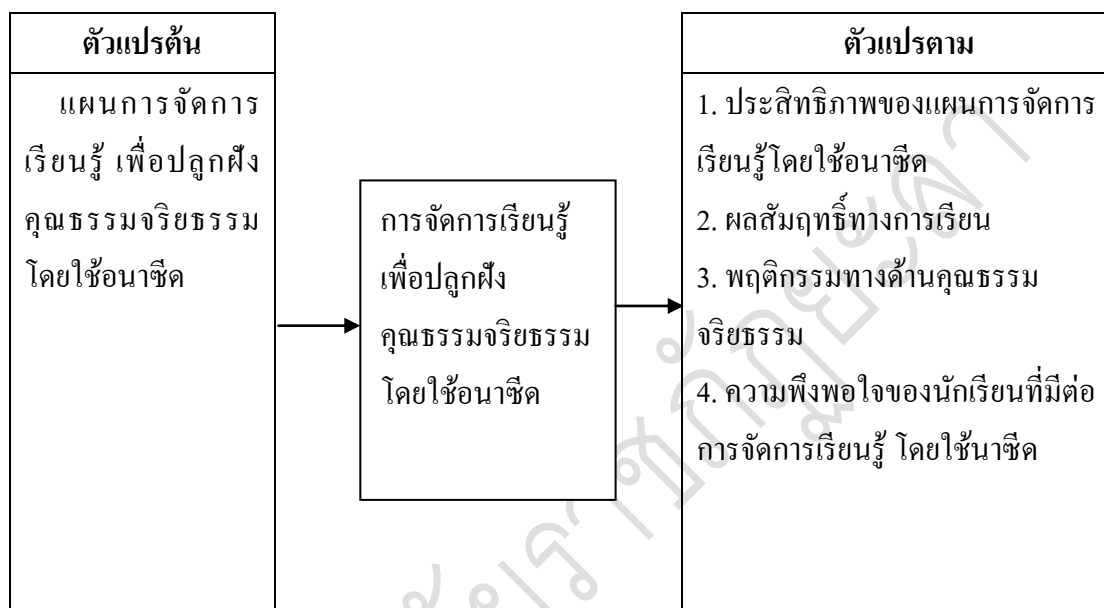
8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โจนส์ และมอริส (อ้างในธำรง น่วมศิริ, 2527: 24-25) ได้ทำการวิจัย พบว่าพฤติกรรมและความรู้เกี่ยวกับศีลธรรมของเด็ก มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก การสอนความรู้ทางศีลธรรมที่โรงเรียนไม่สามารถจะชักจูงเด็กให้แสดงพฤติกรรมที่มีคุณค่าทางจริยธรรมได้ ทั้งนี้เพราะ สังคมครอบครัว ความต้องการ และความรู้สึกลูกของเด็ก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญกว่าการสอนศีลธรรมของโรงเรียน ฉะนั้นโรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาทั้งการสอนจริยธรรมและศีลธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เมด (Mead, 1993 : 5214-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนเนื้อหาทางจริยธรรมโดยการใช้กรณีตัวอย่างกับสถานที่ 3 แห่ง ในโรงเรียนวิชาชีพ 3 แห่ง คือ การแพทย์ ธุรกิจ และการศึกษา พบว่า ครูสอนจริยธรรม ที่เน้นการปฏิบัติในโรงเรียนวิชาชีพดังกล่าวจะมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนทางจริยธรรมที่ค่อนข้างยุ่งยาก เพราะไม่สามารถใช้ทฤษฎีทางศีลธรรมมาใช้ได้ตรงๆกับการปฏิบัติ จำเป็นต้องมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาทางจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้แยกเป็นสองลักษณะ คือ การใช้กรณีตัวอย่างปฏิบัติตามหลักการและกฎทางจริยธรรม เพื่อแก้ปัญหาและการใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเชื่อมโยงอิทธิพลความเชื่อทางจริยธรรม การตัดสินใจและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนพบว่า การใช้กรณีตัวอย่างสะท้อนให้นักเรียนเห็นการกระทำของตนเองสามารถเชื่อมดงสถานการณ์ที่ต่อเนื่องกันและสะท้อนการสอนถึงองค์ความรู้ที่นักเรียนได้รับ

กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ

ผู้ค้นคว้าอิสระได้กำหนดกรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การใช้ชีวนาซีดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ ซึ่งมีกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมุติฐานของการค้นคว้าอิสระ

1. ประสิทธิภาพของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยชีวนาซีดจะเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยชีวนาซีดจะสูงกว่าก่อนเรียน
3. พฤติกรรมทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ที่เรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยชีวนาซีดจะสูงกว่าก่อนเรียน
4. นักเรียนจะมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยชีวนาซีดในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ที่เรียนใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ ที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียนชั้น ม.1 (คน)				รวม (คน)
		ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ	
รามันห์ศิริวิทย์	1	14	56.00	11	44.00	25

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ มีลักษณะดังนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นาซิด มีทั้งหมด 6 แผนการเรียนรู้แบ่งเป็น 3 เรื่อง ได้แก่

1.1.1 เรื่องความรัก มีจำนวน 2 แผน โดยมีเนื้อเพลงอนาซิด ที่เกี่ยวกับ ความรัก จำนวน 2 เพลง สำหรับเป็นสื่อในการสอน

1.1.2 เรื่องความขยัน มีจำนวน 2 แผน โดยมีเนื้อเพลงอนาซิด ที่เกี่ยวกับความขยัน จำนวน 1 เพลง สำหรับเป็นสื่อในการสอน

1.1.3 เรื่องมารยาทในการพูด มีจำนวน 2 แผน โดยมีเนื้อเพลงอนาซิดที่เกี่ยวกับมารยาทในการพูด จำนวน 1 เพลง สำหรับเป็นสื่อในการสอน

1.2 บทเพลงอนาซิดมีทั้งหมด 4 เพลง ดังนี้

1.2.1 เนื้อเพลงที่เกี่ยวกับความรัก 2 เพลง

1.2.2 เนื้อเพลงที่เกี่ยวกับความขยัน 1 เพลง

1.2.3 เนื้อเพลงที่เกี่ยวกับมารยาทในการพูด 1 เพลง

1.3 แบบสังเกตพฤติกรรม มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 4 ระดับ และรายการที่เป็นตัวบ่งชี้ของจริยธรรมที่กำหนด ได้แก่ ความรักความขยันและมารยาทในการพูด

1.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ อัล-อักลาซัน มัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ความรัก ความขยันและมารยาทในการพูดมีลักษณะเป็นข้อสอบให้เลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก

1.5 แบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

2.วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

2.1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของรายวิชาจริยธรรมตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.2 ศึกษารายละเอียดของคำอธิบายรายวิชาจริยธรรม ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.3 ร่างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน โดยใช้เวลาแผนละ 2 ชั่วโมงแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีการใช้อินาชีด เป็นสื่อการเรียนรู้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความรักต่อตนเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความรักต่ออัลลอฮ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องพฤติกรรมของผู้มีความขยัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องแนวปฏิบัติตนเรื่องความขยัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องมารยาทในการพูดจาที่ควรรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องคุณค่าของการมีมารยาทในการพูด

2.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

2.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม 3 ท่าน

2.1.6 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมอีกครั้ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.15)

2.1.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

2.2 บทเพลงอนาซิด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการใช้บทเพลงอนาซิดเพื่อจัดการเรียนการสอนมีดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อกำหนดเนื้อเพลงให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร

2.2.2 ศึกษาลักษณะของบทเพลงอนาซิด

2.2.3 ร่างเนื้อเพลงอนาซิดตามสาระการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด ได้แก่ จริยธรรม ด้านความรัก ความขยันและมารยาทในการพูด

2.2.4 นำร่างเนื้อเพลงอนาซิดที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านอนาซิดจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.2.5 นำร่างเนื้อเพลงอนาซิดที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านอนาซิดกลุ่มเดิมตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าเนื้อเพลงอนาซิดที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องเหมาะสมในระดับดี

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรม

2.3.1.ศึกษารายละเอียดการสร้างแบบสังเกต จากตำรา เอกสาร แหล่งข้อมูลต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.2.ศึกษานิยาม และตัวบ่งชี้จริยธรรม ด้านความรัก ความขยัน และมารยาทในการพูด

2.3.3.ยกร่างแบบสังเกตพฤติกรรม ด้านความรัก ความขยันและมารยาทในการพูด ด้านละ 10 ข้อ โดยการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน (Rubric scoring)

2.3.4.นำแบบสังเกตพฤติกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสม และเสนอแนะข้อบกพร่อง ปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.3.5.นำแบบสังเกตพฤติกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม อีกครั้งหนึ่ง

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre test) และหลังเรียน (Post test) แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ดังนี้

2.4.1 ศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบแบบปรนัย ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.4.2 ร่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ ตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

2.4.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงในการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบ โดยกำหนดคะแนนความเห็น ดังนี้

+1 แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

0 ไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดหรือไม่

-1 แน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

คัดเลือกข้อสอบที่มีความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา คือ ดัชนีสอดคล้อง 0.50 -1.00 ได้ ข้อสอบสำหรับทดสอบด้านความรักความขยันและมารยาทในการพูด จำนวนด้านละ 15 ข้อ รวม 45 ข้อ

2.4.5 นำข้อสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียน นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ และนำผลมาวิเคราะห์หาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกได้ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก 0.3-0.73 จำนวนด้านละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ

2.4.6 นำข้อสอบ 30 ข้อ ไปหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

2.5 แบบประเมินความพึงพอใจ

การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจมีดังนี้

2.5.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน กำหนดวัตถุประสงค์ว่าต้องการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้อินาซิด

2.5.2 ให้ความหมายของคำว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้อินาซิดในการจัดการเรียนการสอน

2.5.3 สร้างแบบประเมินให้ครอบคลุมลักษณะที่ต้องการประเมิน โดยผู้ค้นคว้าอิสระสร้างระดับการประเมินความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด และกำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

2.5.4 นำเสนอแบบประเมินความพึงพอใจให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 3 แสดงแบบแผนการค้นคว้าอิสระ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบ One group Pretest Posttest design ตามตาราง ดังนี้

Pretest	Treatment	Posttest
O_1	X	O_2

O_1 การทดสอบก่อนเรียน

O_2 การทดสอบหลังเรียน

X การสอนโดยใช้อนาซีด

โดย O_1 และ O_2 เป็นการวัดด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกัน มีมาตราวัดเดียวกัน และผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำหนังสือขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนในการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้
2. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ ตรวจและเก็บคะแนนไว้สำหรับเปรียบเทียบกับผลการทดสอบหลังเรียน
3. สังเกตพฤติกรรมด้านความรัก ความขยัน และมารยาทในการพูด จำนวน 1 สัปดาห์ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น
4. ปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน เป็นเวลา 12 ชั่วโมง
5. ทดสอบและสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือเดิมอีกครั้งหนึ่ง
6. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ ไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ค้นคว้าอิสระได้จัดทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เนื้อหาชีวิตมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (E_1/E_2) ซึ่งวัดจากค่าร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนและจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานในการค้นคว้าอิสระ มาเปรียบเทียบความแตกต่าง ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยหาค่าทางสถิติโดยใช้สูตรค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าที (t-test แบบ Dependent)

1.3. คะแนนที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรม เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ และการทดสอบค่าที (t – test)

1.4 ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เนื้อหาชีวิตซึ่งพิจารณาจากการประเมินของผู้เรียนจากข้อคำถาม โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยข้อคำถามดังกล่าว ซึ่งสามารถ บ่งบอก ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เนื้อหาชีวิต

2.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1.1 สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อดัชนีความสอดคล้อง(IOC)

2.1.2 สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เนื้อหาชีวิต

2.2.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage)

2.2.1 การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2.3 การหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2.4 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สูตรการทดสอบ t-test

2.2.5 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เนื้อหาชีวิตเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (E_1/E_2)

การแปลผล การแปลผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้онаชิด
อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้онаชิด
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้онаชิด
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้онаชิด
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึงความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้онаชิด
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แผนปฏิบัติการคั่นคว่ำอิสระ

เพื่อเป็นการแนวทางในการคั่นคว่ำอิสระให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้คั่นคว่ำอิสระจึงได้
กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังตารางแกนต์ชาร์ท (Gant Chart) ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงแผนปฏิบัติการคั่นคว่ำอิสระ

ที่	ขั้นตอนการคั่นคว่ำอิสระ	วัน เดือน ปี				
		ธันวาคม 2553	มิถุนายน- กันยายน2554	ธันวาคม 2554	ธันวาคม 2554 - กุมภาพันธ์2555	มีนาคม 2555
1	ศึกษาปัญหาและกำหนด ปัญหา	↔				
2	ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และพัฒนา		↔			
3	พัฒนานวัตกรรม			↔		
4	ทดลองใช้และเก็บ รวบรวมข้อมูล				↔	
5	วิเคราะห์ข้อมูลและ เขียนรายงานสรุปผล การคั่นคว่ำอิสระ					↔

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิจัย เรื่องการใช้นาซีดเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ.2551 จำนวน 25 คน ผู้วิจัยขอนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ค้นคว้าอิสระได้ใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ใน การค้นคว้า ดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
σ^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินการกิจกรรมของชุดกิจกรรมการสอน ของผู้เรียนคิดเป็นร้อยละจากการทำกิจกรรมในระหว่างเรียน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการดำเนินการกิจกรรมของชุดกิจกรรมการ สอนของผู้เรียนคิดเป็นร้อยละหลังจากเรียน
X_1	แทน	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
X_2	แทน	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
Y_1	แทน	คะแนนพฤติกรรมจริยธรรมก่อนเรียน
Y_2	แทน	คะแนนพฤติกรรมจริยธรรมหลังเรียน

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล-อคลากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้โอนาซีด ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้โอนาซีดระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าที (t-test)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนจากการใช้โอนาซีดระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าที (t-test)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โอนาซีด โดยใช้ค่าเฉลี่ยของประชากร และค่าความแปรปรวน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล-อคลากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้โอนาซีด ตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 5 แสดงประสิทธิภาพของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โอนาซีด ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ที่	E_1	E_2	E_1 / E_2	การแปลผล
1	80.80	81.80	80.80/81.80	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2	81.60	82.37	81.60 / 82.37	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
3	80.00	81.12	80.00 / 81.12	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
4	82.40	83.46	82.40 / 83.46	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
5	81.60	82.52	81.60 / 82.52	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
6	83.20	83.89	83.20 / 83.89	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
รวม	489.60	495.16	489.60 / 495.16	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
รวม	81.60	82.53	81.60 / 82.53	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

จากตารางที่ 5 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โอนาซีดมีประสิทธิภาพโดยรวมเป็น 81.60/82.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายแผน พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทุกแผน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้ عناวี่ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ค่าที (t-test)

ตารางที่ 6 แสดงผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้แผน การจัดการเรียนรู้โดยใช้นาชีด เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

คนที่	X ₁	X ₂	D	D ²	t
1	15	27	12	144	
2	16	22	6	36	
3	15	27	12	144	
4	15	24	9	81	
5	14	27	11	132	
6	18	25	7	49	
7	16	27	11	132	
8	20	26	6	36	
9	21	27	6	36	
10	22	27	5	25	
11	16	26	10	100	
12	19	27	8	8	
13	16	27	11	132	
14	18	25	7	49	
15	19	23	4	16	
16	22	27	5	25	
17	21	28	7	49	
18	17	27	10	100	
19	19	27	8	64	
20	20	24	4	16	
21	22	27	5	25	
22	24	29	5	25	
23	18	27	9	81	
24	19	25	6	36	
25	23	27	4	16	
Σ	450	628	176	1,433	62.19**

* $\alpha < 0.01$

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่าค่า t ที่ได้จากการคำนวณที่ $t(24,0.01) = 62.19$ ซึ่งเมื่อเปิดตารางที่ $t(24,0.01)$ จะได้ $t = 2.49$ แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนจากการใช้อินาซีระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้ค่า t (t-test)

ตารางที่ 7 แสดงคะแนนพฤติกรรมเกี่ยวกับ ความรัก ความขยัน และมารยาทในการพูดของนักเรียน ก่อนและหลังเรียนจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้อินาซี เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

คนที่	Y_1	Y_2	D	D^2	t
1	19	27	8	64	
2	15	22	7	49	
3	16	27	11	121	
4	18	24	6	36	
5	15	27	12	144	
6	17	25	8	64	
7	15	27	12	144	
8	16	26	10	100	
9	15	27	12	144	
10	14	27	13	169	
11	15	26	11	121	
12	20	27	7	49	
13	19	27	8	64	
14	19	25	6	36	
15	15	23	8	64	
16	17	27	10	100	
17	21	28	7	49	
18	18	27	9	81	
รวมยกไป	304	469	165	1,599	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

คนที่	Y_1	Y_2	D	D^2	t
รวมยกมา	304	469	165	1,599	
19	16	27	11	121	
20	16	24	8	64	
21	19	27	8	64	
22	22	29	7	49	
23	23	27	4	16	
24	18	25	7	49	
25	22	27	5	25	
Σ	440	655	215	1,987	89.66**

* $\alpha < 0.01$

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่าค่า t ที่ได้จากการคำนวณที่ $t(24, 0.01) = 89.66$ ซึ่งเมื่อเปิดตารางที่ $t(24, 0.01)$ จะได้ $t = 2.49$ แสดงว่าพฤติกรรมจริยธรรมของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการประเมิน ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชี้นาซิด โดยใช้ค่าเฉลี่ยของประชากร และค่าความแปรปรวน

ตารางที่ 8 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนจากแผนการเรียนรู้โดยใช้ชี้นาซิด

ข้อที่	รายการ	μ	σ^2	ระดับความพึงพอใจ
1	ฉันชอบเรียนเรื่องความรักต่อตนเอง	4.56	0.25	มากที่สุด
2	ฉันชอบเรียนเรื่องความรักต่ออัลลอฮ์	4.40	0.25	มาก
3	ฉันชอบเรียนเรื่องพฤติกรรมของผู้มีความขยัน	4.32	0.42	มาก
4	ฉันชอบเรียนเรื่องแนวปฏิบัติตนเรื่องความขยัน	4.44	0.16	มาก
5	ฉันชอบเรียนเรื่อง มารยาทในการพูดจาที่ควรรู้	4.52	0.25	มากที่สุด
6	ฉันชอบที่ได้เรียนเรื่องคุณค่าของการมีมารยาทในการพูด	4.48	0.65	มาก
รวม		4.45	0.33	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma^2 = 0.33$) และเมื่อพิจารณารายแผนพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนจากแผนการเรียนรู้เรื่องความรักต่อตนเองจากการใช้อินเทอร์เน็ตในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma^2 = 0.25$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อักลาฟโดยใช้นาซีด 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นาซีด 3) ประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้นาซีด และ 4) ประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้นาซีด ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมที่กำหนด และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t – test)

สรุปผลการค้นคว้าอิสระ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระอัล-อักลาฟ (จริยธรรม) โดยใช้นาซีด มีทั้งหมด 6 แผน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินว่า มีความเหมาะสมในระดับดี และจากการหาประสิทธิภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่ามีประสิทธิภาพโดยรวม (E_1 / E_2) เท่ากับ $81.60 / 82.53$

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อักลาฟโดยใช้นาซีดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01

3. พฤติกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อักลาฟโดยใช้นาซีดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระอัล-อักลาฟ โดยใช้นาซีดอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง การใช้อนาชีดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อักลาฟ โดยใช้อนาชีด มีทั้งหมด 6 แผน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินว่า มีความเหมาะสมในระดับดี และจากการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่ามีประสิทธิภาพโดยรวม (E1 / E2) เท่ากับ 81.60 / 82.53 ทั้งนี้ เพราะว่า แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน มีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน ตรงตามที่ ชนาธิป พรกุล (2551 : 86) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า มี 7 ประการ ได้แก่ 1) ชื่อเรื่อง และเวลาที่ใช้สอน 2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระสำคัญ 4) สาระการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่เรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อักลาฟ โดยใช้อนาชีดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางวาสนา สุขสวัสดิ์ (2552 : บทคัดย่อ) ที่ใช้และพัฒนาเพลงประกอบการสอน เรื่อง ชนิดของคำและประโยค เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า เพลงประกอบการสอน เรื่องชนิดของคำและประโยค ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ (80/80) ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 87.03 / 86.69 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้เพลงประกอบการสอน เรื่องชนิดของคำและประโยค สูงกว่าก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 34.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.09 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการใช้เพลงประกอบการสอน เรื่องชนิดของคำและประโยค มีค่าเฉลี่ยรวม 4.65 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.18 อยู่ในระดับมากที่สุด

3. พฤติกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ที่เรียนโดยจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระอัล-อักลาฟโดยใช้อนาชีดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เพราะผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้นเมื่อใช้เพลงอนาชีดมาเป็นสื่อในการเรียนรู้ เพราะเพลงมีผลต่อการพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ ดังที่ แฮมมอนด์ (Hammond อ้างถึง ในคณู จิระเดชากุล, 2541 : 110) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1) ทางด้านร่างกาย เสียงเพลงและเสียงดนตรี จะกระตุ้นให้เด็กมีการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะเพลง เช่นการเต้น การกระโดด การสไลด์ การควมมำ และแสดงท่าทางต่างๆ

2) ทางด้านโสตประสาท เด็กจะฝึกหัดฟังเสียงเพลง และเสียงดนตรี รู้จักแยกแยะเสียงร้อง และเสียงอุปกรณ์ดนตรีต่างๆ และยังพยายามที่จะฝึกหัดร้องตาม

3) ทางด้านอารมณ์ เสียงเพลงและเสียงดนตรี สามารถขับกล่อมเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของเด็ก เพราะเสียงดนตรี เป็นทั้งศิลปะและศาสตร์แห่งความนุ่มนวล สามารถลดความรู้สึกก้าวร้าวทางอารมณ์ของเด็ก ลดความตึงเครียด ความกดดันของระบบประสาทได้ด้วย

4) ทางสติปัญญา เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นสิ่งช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในเด็ก เมื่อเด็กได้ยินเสียงก็จะเกิดจินตนาการมองเห็นภาพ บางครั้งเราอาจเคยถูกเด็กถามว่า เพลงนั้นหมายถึงอะไร เพลงนี้มีความหมายว่าอย่างไร แสดงว่าเด็กเกิดความริเริ่มมีการอยากรู้ ถึงความหมายและความเป็นมาของเพลง

5) ทางด้านสังคม เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นพื้นฐานแห่งสื่อทางสังคมของเด็ก การที่ เด็กได้ร้องเพลงและร่วมกิจกรรมทางดนตรีเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่คณะในโอกาสพิเศษ เด็ก ได้มีโอกาสเข้าสังคมและพบปะรู้จักกับผู้อื่น นำไปสู่แนวทางการอยู่ร่วมกันในสถาบันสังคมที่ดีได้

4. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระอัล-อักลาฟ โดยใช้บทเพลงอนาซีดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ ได้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นในเรื่องการปฏิบัติได้จริง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย จะทำให้ผู้เรียนมีความผูกพันกับความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น และมีความสุขกับการเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยูพิน พิพิชกุล (2528 : บทคัดย่อ) คือการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะปรากฏว่า การเรียนคณิตศาสตร์โดยใช้เพลงคณิตศาสตร์ประกอบการสอนของครู นั้น อันดับแรกคือ ทำให้สนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด รองลงมาเรียงตามลำดับคือ ทำให้รู้จัก สูตรคณิตศาสตร์ได้แม่นยำขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจ และเข้าใจวิชา คณิตศาสตร์ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาค้นคว้า แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเพลงอนาซิดในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ดีและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ดังนั้นจึงควรนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในรายวิชาอื่นๆ ด้วย

1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ตามหัวข้อที่กำหนด ครูผู้สอนควรแจ้งผลให้ผู้เรียนได้ทราบผลการพัฒนาของตัวเอง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบผลถึงความก้าวหน้าของตนเอง และมีความภาคภูมิใจ ในการพัฒนาตนเองต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เพลงพื้นบ้านในรายวิชาอื่นๆ

2.2 ควรเพิ่มเวลาในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยคุณลักษณะทางจริยธรรมอื่นๆ อีก เช่น ความใฝ่รู้ มารยาทในการอยู่ในสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กมล เวียนสุวรรณและนิตยา เวียนสุวรรณ. (2540). แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คอมแพคท์พริ้นท์.
- กรมวิชาการ.(2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2539). การประเมินผลตามสภาพจริง กรุงเทพฯ : กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2539). การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมสำหรับนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2539). การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมพลศึกษา. (2541). คู่มือแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. หน่วยศึกษานิเทศกรมพลศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : วิษ
- _____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- _____. (2545). คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2553). หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนา อรุณสุขรุจิ. (2546). ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรไชยปราการจำกัด อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่ :วิทยาลัยมหาวิทยาลัเชียงใหม่.
- กานดา สมุทรรัตน์. (2551). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนในโรงเรียนโปลีเทคนิคระยอง. ระยอง : โรงเรียนโปลีเทคนิคระยอง.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิฟลี วรรณจิณี จ่านงค์ หอมแยมและจิรภาส ชยานันท์. (2537). วิชาการศึกษา (วิชาชีพครู). กรุงเทพฯ : ชีรพงษ์การพิมพ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- โกสิทธิ์ รังสียาพันธ์รัตน์. (2531). **ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรรมศาสนา.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). **การสอนกระบวนการคิด ทฤษฎีและการนำไปใช้**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). **เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ : หลักพิมพ์.
- ชัยวัฒน์ เหล่าสืบสกุลไทย. (2549). **เพลงเพื่อการสอนและการจัดกิจกรรมนันทนาการ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2550). **การประเมินการเรียนรู้**. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณรงค์ กาญจนะ. (2553). **เทคนิคและทักษะการสอนเบื้องต้น เล่ม 1**. [Online], เข้าถึงได้จาก : <http://www.kruthai.ob.tc/> [2555, สิงหาคม 25].
- คนู จีระเดชากุล. (2541). **นันทนาการสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- คณินยาล สารี. (2547). **ผลของการสอนเพลงสองภาษาที่มีต่อการเรียนรู้โน้ตศัณธ์ของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). **พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2. จิตวิทยา จริยธรรมและจิตวิทยาภาษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ทวีพงษ์ หินคำ. (2541). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานสุขาภิบาลริมใต้ จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธำรง น่วมศิริ. (2527). **การทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญมี แท่นแก้ว. (2539). **จริยศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บุษบา สุวรรณโสภณ. (2539). **การลดความวิตกกังวลของผู้เรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมที่เน้นจิตพิสัย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.
- _____. (2551). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิบูล ทองทิพย์. (2550). ผลการใช้เพลงลูกทุ่งประกอบการเรียน เรื่องคำควบกล้ำ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2535). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. (2552). เอกสารประกอบการฝึกอบรม ชุดวิชาชีพครูตามมาตรฐาน ความรู้ของครูสภา. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2550). วิทยาการสอนของท่านป๋มอัมมัต. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุพิน พิพิธกุล. (2528). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่ง เรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยการใช้เพลงคณิตศาสตร์ประกอบการสอนของครู. วิทยานิพนธ์ภาควิชามัธยมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวภา ทนันชัยบุตร. (2543). การสอนเพื่อสร้างคนดี คนเก่งและมีความสุข. โครงการตำราวิชาการ เฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระ ชนมพรรษา 6 รอบ. สุราษฎร์ธานี : สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี. อุดสำเนา.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2531). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- รัตนกร วงศ์ศรี นันทกา โกมลเสน และรุ่งฤดี พรหมแก้วงาม. (2550). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนลาปางพาณิชยการและเทคโนโลยี จังหวัดลำปาง. โรงเรียนลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี จังหวัดลำปาง.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2542). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วันชัย วัฒนชัยวิทย์. (2526). การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. Teaching English as a second language. กรุงเทพฯ : เจริญกิจ
- วันเพ็ญ วรรณโกมล. (2542). การสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏ ธนบุรี.
- _____. (2549). การศึกษาผลการใช้เพลงและบทร้อยกรองประกอบการสอนเรื่องคำควบ กล้ำ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วาสนา สุขสวัสดิ์. (2552). รายงานผลการใช้และพัฒนาเพลงประกอบการสอน เรื่อง ชนิดของคำ และประโยคเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. โรงเรียนเทศบาลวัดชัยชุมพล เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช.
- สมคิด สืบแจ้. (2539). การใช้กรณีตัวอย่างจากข่าวหนังสือพิมพ์ในการสอนจริยศึกษาแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา.
- สมบุญรณ์ ดันยะ. (2545). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุริยวิสาสน์.
- สาโรช บัวศรี. (2549). การศึกษาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ : กริดส์ ดีไซน์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอนการสร้างแบบฝึกเล่ม 2. กรุงเทพฯ : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (2547). 21 วิธีการจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำและคณะ. (2549). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. กรุงเทพฯ : อี เค บั๊ค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ 2545 - 2559. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- คำลี รักสุทธี. (2553). คู่มือการจัดทำสื่อ นวัตกรรมและแผนประกอบสื่อ นวัตกรรม. นนทบุรี : เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2527). คุณภาพและคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจ้าพระยาการพิมพ์.
- สนธิ สัตย์ภาส. (2532). การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนพัฒนา.
- สนอง อินละคร. (2544). เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. อุบลราชธานี : หจก.อุบลกิจจ่อฟเซทการพิมพ์.
- สมพิศ ชื่นตระกูล. (2536). ความเป็นครู (เอกสารประกอบการสอน). เชียงใหม่ : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. อัดสำเนา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สรชัย พิศาลบุตร เสาวรส ใหญ่สว่างและปรีชา อัสวเดชาณุกร. (2550). **การสร้างและประมวผลข้อมูล จากแบบทดสอบ**. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- อนาชีด .(ม.ป.ป). [Online], เข้าถึงได้จาก : <http://www.yru.ac.th/science/culture> [2555, ธันวาคม 14].
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอ เอส. พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- _____. (2550). **หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต. (2551). **ปรัชญาการศึกษาอิสลาม**. สงขลา : หาดใหญ่กราฟิก.
- อิสลามกับบทเพลงอนาชีด. (ม.ป.ป). [Online], เข้าถึงได้จาก : <http://board.postjung.com> [2555, ธันวาคม 14].
- Longman Group. Longman. (1978). **Dictionary of contemporary English Harlaw and Longman**. London :Longman Group.
- Mead, J.V. (1993). **Three wise monkeys. teaching ethical content through case studies**. **Dissertation Abstract s International**. 32 (6), 5214-A.
- Titus, Harold Happer. (1936). **Ethics for today**. American : Book Company.
- Walter, Morgan L. and others. (1966). **The Holt Basic Dictionary of American English**. New York : Holt Rinehart and Winston.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
สถิติที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอน

1.1 สูตรการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนวณความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 สูตรการหาค่าความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อ

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ความยากของข้อสอบแต่ละข้อ

R แทน จำนวนของผู้ตอบถูกแต่ละข้อ

N แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

1.3 สูตรการหาอำนาจจำแนก

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ D แทน อำนาจจำแนก

R_U แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_L แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการค้นคว้าอิสระ

2.1 สูตรการหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 สูตรการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ประชากร

$$\bar{X} = \frac{\sum fn}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fn$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

n แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.3 สูตรการหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D = \frac{\sqrt{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนนักเรียนทั้งหมด

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2.4 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตรการทดสอบ t-test

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าการแจกแจงแบบที
D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียน

2.5 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (E_1/E_2) โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในรูปแบบการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำกิจกรรมในระหว่างเรียน

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้มีลักษณะเป็นการวัดผลเป็นระยะๆ (Formative Evaluation)

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum X}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนคิดเป็นร้อยละหลังจากเรียน

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัด

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

ภาคผนวก ข
ค่า IOC ในการค้นคว้าอิสระ

ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ อัล-อัลลาก
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้นาซีตเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

รายการขอความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียน การสอนมีครบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2. การเขียนแต่ละองค์ประกอบถูกต้อง						
ส่วนที่ 1 ส่วนนำหรือหัวแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ส่วนที่ 2 ตัวแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.1 มาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.2 ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.3 สาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.4 สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.5 จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.6 ผลงานหรือภาระงานของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.8 การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.9 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ส่วนที่ 3 ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3. องค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน						
3.1 จุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้กับ สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.2 จุดประสงค์กับกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.3 จุดประสงค์กับสื่อ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.4 จุดประสงค์กับการวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ อัล-อัลลาก
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้นาซีตเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม (ต่อ)

รายการขอความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. ความสอดคล้องกับผู้เรียน						
4.1 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.2 กิจกรรมเหมาะสมกับตัวผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5. มีเนื้อหาครบถ้วน ครอบคลุม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6. มีการจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหา กิจกรรม เหมาะสมกัน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8. ความเหมาะสมของกระบวนการเรียนการ สอนในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9. ความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10.ความเหมาะสมของรูปแบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

**ค่า IOC ของแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับความรัก ความขยัน
และการมีมารยาทในการพูด**

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. ความเหมาะสมของข้อความกับ พฤติกรรมการสังเกต	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2. ความสอดคล้องเหมาะสมกับ ธรรมชาติวิชา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3. ความเหมาะสมต่อ กระบวนการพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4. ความสอดคล้องเหมาะสมกับ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5. ความเหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

**ค่า IOC ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความรัก ความซื่อสัตย์
และการมีมารยาทในการพูด**

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	-1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	-1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	-1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ค่า IOC ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความรัก ความซื่อสัตย์
และการมีมารยาทในการพูด (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3			
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	-1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	-1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

**ความเหมาะสมของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
โดยใช้ออนาชีด**

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			R	N	IOC	แปล ผล
	1	2	3				
บทเพลงอนาชีด							
1. บทเพลงอนาชีดสอดคล้องกับเนื้อหา เนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	3	3	1	ใช้ได้
2. บทเพลงอนาชีดสอดคล้องกับกิจกรรม	+1	+1	+1	3	3	1	ใช้ได้
3. บทเพลงอนาชีดทำให้กิจกรรมและแบบฝึกหัด น่าสนใจ	+1	+1	+1	3	3	1	ใช้ได้
4. บทเพลงอนาชีดเป็นสื่อการเรียนการสอนได้	+1	+1	+1	3	3	1	ใช้ได้
5. ความเหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	3	3	1	ใช้ได้
6. ความเหมาะสมกับกระบวนการพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	3	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ ในการค้นคว้าอิสระ

คู่มือ

การใช้นาซีดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

โดย

รุสนา ชิ

โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอ รามัน จังหวัด ยะลา

بسم الله الرحمن الرحيم

คำนำ

คู่มือการใช้อินาซิด เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสาระวิชา อัล-อักลาค (จริยธรรม) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเนื้อหาของคู่มือเล่มนี้ จะมีทั้งหมด 4 บท ได้แก่บทที่ 1 คือบทนำ จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ที่มาและความสำคัญของการใช้อินาซิดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ บทที่ 2 คือแนวคิด ทฤษฎี หลักการและกรอบแนวคิด มีเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทฤษฎีและแนวคิด ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ต่าง ๆ บทที่ 3 คือ วิธีการดำเนินการ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ขั้นตอนในการสอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นปฏิบัติ ขั้นนำไปใช้และขั้นสรุป และบทที่ 4 คือ สื่อและเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ เนื้อหาความรู้ เพลงที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไรรัตน์ ยามาเร้ง ที่คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้กำลังใจในการจัดทำคู่มือการใช้อินาซิดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจนสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารคู่มือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้สนใจ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำ

ด้วยความขอบคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวรุสนา ชี

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี หลักการและกรอบแนวคิด	5
หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
พุทธศักราช 2551	5
ทฤษฎีการเรียนรู้	7
เอกสารเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม	8
เอกสารเกี่ยวกับบอนาซีด	8
แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามนักการศึกษามุสลิม	19
กรอบแนวคิด	24
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ	25
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	25
ขั้นสอน	25
ขั้นปฏิบัติ	26
ขั้นนำไปใช้	26
ขั้นสรุป	26
บทที่ 4 สื่อและเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการใช้บอนาซีด	27
เนื้อหาและบทเพลง	27
แผนการจัดการเรียนรู้	27
สื่อและแหล่งการเรียนรู้	29
เครื่องมือการวัดและประเมินผล	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	
แผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 1	30
แผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 2	34
แผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 3	38
แผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 4	42
แผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 5	45
แผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 6	49
เนื้อเพลง	52
แบบสังเกต	59
ข้อสอบ.....	67
แบบวัดความพึงพอใจ	73
หนังสืออ้างอิง.....	74

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนที่เป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ เต็มตามศักยภาพ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนคติของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆและมีทักษะในกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 6)

นอกจากนี้ หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์ สุภานะสุวะตะอาลา มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด คือลัลลลอฮุอะลยฺวะสัลลัม มีความสมดุลทั้งทางด้านความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดี เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคม ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 3)

หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพิ่มเติมดังนี้

1. มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ (ช.บ.) และปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม
2. มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการอ่านอัล-กุรอาน และสามารถนำหลักคำสอนไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีเหตุผลในการวินิจฉัย พิจารณาปัญหาต่างๆโดยยึดหลักการอิสลาม
4. มีความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 5)

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้อัล-อิลลาฮ (จริยธรรม) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้กำหนดให้ผู้เรียน มีคุณ ลักษณะดังนี้

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ คุณค่า และหลักฐานเกี่ยวกับคุณธรรมที่กำหนด คือการมอบหมายต่ออัลลอฮ์ สุภานะสุวะตะอาลา ความรัก ความขยัน มารยาทในการพูด

2. ยอมรับและปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด คือ การมอบหมายต่ออัลลอฮ์ สุภานะ สุวะตะอาลา ความรัก ความรัก ความขยัน มารยาทในการพูด

3. ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด คือ การมอบหมายต่ออัลลอฮ์ สุภานะ สุวะตะอาลา ความรัก ความขยัน มารยาทในการพูด

4. อธิบาย เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามมารยาทในการพูด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 102)

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เกิดสมรรถนะที่สำคัญในตัวผู้เรียน ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างเป็นระบบ

แต่จากการสังเกตของผู้ค้นคว้าอิสระ จากการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังมีคุณลักษณะไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ คือ ขาดการปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะในเรื่องของ การปฏิบัติตัวที่ดีในชีวิตประจำวัน จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายเช่น การทะเลาะเบาะแว้ง ดิฉาดเสพติด ปัญหาผู้สาว ปัญหาลักขโมย ปัญหาการขาดระเบียบวินัย เป็นต้น ซึ่งหากปล่อยไว้สภาพดังกล่าวเกิดขึ้น โดยไม่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง ก็จะทำให้ปัญหาดังกล่าวมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนของ ครู โรงเรียน ชุมชนและสังคมอื่นๆ อีกมากมาย

เมื่อศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดปัญหาดังกล่าวพบว่ามีหลายสาเหตุ เช่น ขาดสื่อการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา เพราะส่วนใหญ่จะสอนโดยวิธีการบรรยายไม่มีความหลากหลาย ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง ตามธรรมชาติ และตามศักยภาพ ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

ดังนั้น เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียน ให้มีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมนั้น ผู้ค้นคว้าอิสระในฐานะครูผู้สอนจึงเห็นว่าควรหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการใช้อาชีด มาช่วยแก้ปัญหานักเรียน ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมดังต่อไปนี้

1. คุณธรรมด้านความรัก คือ

1.1 รักพระผู้เป็นเจ้า โดยปฏิบัติในสิ่งที่ดี ด้วยความเต็มใจ

1.2 รักตัวเอง โดยปฏิบัติตน ให้มีคุณค่า

2. คุณธรรมด้านความขยัน

3. คุณธรรมด้านมารยาทในการพูด

ดังนั้นการใช้เนื้อหาชุดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น เป็นการสอนที่สามารถสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมได้ โดยผ่านเนื้อเพลง ซึ่งการใช้เพลงในการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นที่ชื่นชอบในกลุ่มผู้เรียนอยู่แล้ว จึงน่าจะทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจ สนุกสนาน ในการเรียนและทำให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลายเป็นต้น เช่น ร้องเพลงตามครู ร้องเพลงตามเพื่อน และร้องเพลงเป็นกลุ่ม

วัตถุประสงค์

การใช้เนื้อหาชุดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม
2. มีคุณธรรมจริยธรรมในแบบอิสลาม
3. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล- อักลาค

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การที่ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ คุณธรรมจริยธรรมของอิสลาม และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาอัลลาค (จริยธรรม) จะทำให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. นักเรียนสามารถปฏิบัติตัว ตามคุณธรรมจริยธรรมในอิสลามได้
2. นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ อย่างมีความสุข

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี หลักการและกรอบแนวคิด

การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ผู้ค้นคว้าอิสระได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเพื่อนำมาใช้ดังนี้

หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

การจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า

การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรอิสลามศึกษา เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ดังนี้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยยึดหลักว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 32)

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ พร้อมกับปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการพัฒนาทักษะต่างๆ โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเน้นความรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี และประสบความสำเร็จในชีวิต สามารถร่วมอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

ตารางที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล-อักลาฟ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
-เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตาม จริยธรรมอิสลามในการ พัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกัน ได้อย่างสันติสุข	1.อธิบาย ความหมาย ความสำคัญและหลักฐาน เกี่ยวกับคุณ ธรรมที่กำหนด 2.ยอมรับและ ปฏิบัติตาม คุณธรรมที่กำหนด 3.ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตาม คุณธรรมที่กำหนด 4.อธิบาย เห็นคุณค่าและ ปฏิบัติตน ตามมารยาทใน การพูด	-การมอบหมายต่ออัลลอฮ. สุบฮะนะฮฺวะตะอะลา -ความรัก -ความซื่อ -มารยาทในการพูด

ที่มา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 104)

จากการพิจารณามาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สรุปได้ว่า ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในจิตใจของนักเรียนนั้น ครูผู้สอนจะต้องสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม โดยเน้นให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์แยกแยะว่าการกระทำใดดีหรือไม่ดี ก่อนที่จะยอมรับและปฏิบัติตาม และให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

ทฤษฎีการเรียนรู้

ความหมายของการเรียนรู้

นุซลี อุปลัย (2551 : 134) กล่าวว่า การเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสองสิ่งปรากฏขึ้นพร้อมกันหรือใกล้เคียงกันจนทำให้บุคคลเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองสิ่งนั้นเข้าด้วยกันโดยอัตโนมัติ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 32) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมเดิมไปเป็นพฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร เป็นผลที่ได้จากประสบการณ์ โดยไม่ใช่ผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ เป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ ความรู้สึกและทักษะ

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2553 : 185) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึงการเปลี่ยนพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือจากการฝึกหัด รวมทั้งการเปลี่ยนปริมาณความรู้ของผู้เรียน

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ปริมาณความรู้ ความรู้สึก ทักษะ และเกิดพฤติกรรมใหม่ที่ถาวร

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ของนักจิตวิทยาและนักการศึกษา

ธอรัน ไคค์ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553 : 61) ได้อธิบายว่า กฎของการเรียนรู้นั้นมี 3 ข้อ คือ 1) กฎแห่งความพร้อม หมายถึง สภาพความพร้อมของผู้เรียน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ 2) กฎแห่งการฝึกหัด หมายถึง การสร้างความมั่นคงของการเชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้อง โดยการฝึกหัด กระทำซ้ำบ่อยๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นานและถาวร และ 3) กฎแห่งผลที่ได้รับ หมายถึง ผลที่ได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วว่า ถ้าได้รับผลที่น่าพึงพอใจผู้เรียนย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ ผู้เรียนย่อมไม่อยากจะเรียนหรือเกิดการเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ได้

เบนจามิน บลูม (ชาตรี สำราญ, 2545 : 26) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อสติปัญญาของเด็กมาก และสติปัญญาเด็กนั้นมีความแตกต่างกัน ในแต่ละบุคคล บลูม ได้อ้างถึงฮาล์ฟ ไทเลอร์ ที่กล่าวถึงประสบการณ์เรียนรู้ว่า การเรียนรู้เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเงื่อนไขภายนอกตามสภาพแวดล้อม เพราะฉะนั้นการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ นักเรียนเป็นผู้กระทำเองมิใช่ครูเป็นผู้กระทำ

กิต้า รานี ลอล และเบอร์นาร์ด เอ็ม ลอล (ชาตรี สำราญ, 2545 : 26) กล่าวว่า เด็กทุกคนมีวิธีการเรียน การอ่านที่ไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นขั้นตอนที่ครูควรทำ คือ ค้นหาวิธีที่เด็กแต่ละคนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด เพราะการเรียนรู้เป็นกระบวนการเฉพาะของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ เมื่อนักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ โดยได้รับการฝึกหัด จนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่ถาวร

เอกสารเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

ความหมายคุณธรรมจริยธรรม

สำหรับความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้
สำหรับความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2527 : 387) ได้ให้ความหมายว่า คุณธรรม หมายถึง ความดี ความงาม ความซื่อสัตย์ ความพอดี ความอดทน ขยันหมั่นเพียร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 190) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า สภาพคุณงามความดี

โกสินทร์ รังสิยาพันธ์ (2531 : 20) กล่าวว่า คุณธรรมก่อให้เกิดคุณธรรมอื่น คือ เมื่อฝึกคุณธรรมคุณธรรมหนึ่งแล้วก็พลอยได้คุณธรรมอื่นๆ ไปด้วย แต่ถ้าปล่อยให้เกิดกิเลสอย่างหนึ่งเกาะกุม กิเลสอีกอย่างหนึ่งก็จะตามมาด้วยเช่นกัน

ไต้ส (Titus. 1936 : 200) กล่าวว่า คุณธรรมเป็นลักษณะนิสัยที่ดีของอุปนิสัย เป็นคุณภาพ หรือนิสัยของมนุษย์ซึ่งคนทั่วไปชมเชยและเห็นคุณค่า เป็นการจัดระเบียบจนเป็นนิสัยของแรงกระตุ้นทางจิตใจเป็นเจตคติ หรือรูปแบบแสดงออกซึ่งคุณค่าความดีทางศีลธรรม

วอลเตอร์ และคนอื่น (Walter and others. 1966 : 801) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่าคุณธรรม เป็นคุณภาพทางศีลธรรมเฉพาะอย่าง หรือนิสัยที่ดี

ลองแมน (Longman : 1978 : 1226) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. คุณธรรม หมายถึง ความดี ความสง่า และความมีคุณค่าของนิสัยซึ่งแสดงออก

โดยการประพฤติที่ถูกต้อง

2. คุณธรรม หมายถึง คุณภาพที่ดีของอุปนิสัยของการประพฤติ

สมผิว ชื่นตระกูล (2536 : 7) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม คือการทำความดี เป็นสิ่งที่ทำไปแล้ว ตนเองไม่เดือดร้อน ผู้อื่นไม่เดือดร้อน เป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และ สิ่งที่ทำให้เป็นประโยชน์ เกื้อกูลด้วยประการทั้งปวง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นทางนำมนุษย์ไปสู่การทำความดี ความงาม ความถูกต้อง ทั้งทางกาย วาจาใจ ซึ่งยึดมั่นไว้เป็น หลักประจำใจในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม และส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

กรมสามัญศึกษา (2539 : 15) จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความดีและความถูกต้องแก่สังคม จริยธรรมที่สูงที่สุดก็คือ การประพฤติปฏิบัติโดยยึดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญ

บุญมี แท่นแก้ว (2539:168) ได้ให้ความหมายของคำว่าจริยธรรม หมายถึงหลักแห่งความประพฤติที่เห็นว่าดีงามและถูกต้อง

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543 : 164) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจประพฤติหรือกระทำโดยอาศัยหลักของค่านิยมและหลักศีลธรรม เมื่อพบกับสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547 : 2) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อควรปฏิบัติที่กำกับอยู่ในจิตใจของคน ซึ่งถ้าผู้ใดที่ประพฤติปฏิบัติดีก็จะส่งผลให้เกิดสันติสุขแก่สังคม หรือคนที่ปฏิบัติตามเกณฑ์ทางศีลธรรมก็คือ คนที่มีจริยธรรม

สาโรช บัวศรี (2549 : 53) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การยึดถือปฏิบัติในสิ่งที่พระศาสดาหรือพระเจ้ากำหนดให้ รวมทั้งประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้น เช่น ประเพณี กฎหมาย วินัย จรรยาบรรณ เป็นต้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551 : 284-285) ได้ให้ความหมายของคำว่าจริยธรรม หมายถึง เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เป็นหลักประพฤติปฏิบัติที่ถูกประเมินและยอมรับกันในแต่ละสังคมว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องยุติธรรม เป็นสัจจะและเหมาะสม ผู้ปฏิบัติสามารถบรรลุถึงสภาพชีวิตที่มีคุณค่าอันพึงประสงค์ของตนและสังคมนั้น

สรุปได้ว่าจริยธรรมหมายถึง การประพฤติปฏิบัติของบุคคล เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดี ซึ่งมีอยู่แล้วในตัวบุคคล ถ้าสามารถนำออกมาปฏิบัติได้ ก็จะส่งผลดีต่อตัวเองและสังคม

องค์ประกอบทางจริยธรรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523 ; อ้างถึงในกานดา สมุทรรัตน์, 2551 : 11)

กล่าวถึงองค์ประกอบทางจริยธรรมว่ามี 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) ได้แก่ ความเข้าใจเหตุผลของความถูกต้องดีงามโดยกระบวนการความคิด
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Moral Attitude and Belief) ได้แก่ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวปฏิบัติ
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำหรือกระทำผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างกัน เชื่อว่าอิทธิพลส่วนหนึ่งที่

ของพฤติกรรมกระทำนั้นมาจากส่วนประกอบทั้ง 2 ประการข้างต้น และบางส่วนอาจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยาบางประการของบุคคลนั้นๆ หรือความรุนแรง บีบคั้นของสถานการณ์ที่รุมเร้าบุคคลนั้นอีกด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524:3-4) กล่าวว่า จริยธรรมแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบใหญ่ๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธรปัญญา (Cognitive Component) หมายถึง ส่วนที่เก็บสะสมความรู้ ความเชื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมและเป็นส่วนที่จะประเมินหรือตัดสินว่าพฤติกรรมดี ถูก ควรทำ และพฤติกรรมใดไม่ดี ผิด ไม่ควรทำ ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) ความเชื่อทางจริยธรรม (Moral Belief) ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม (Moral Cognitive) การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Reasoning) และการตัดสินทางจริยธรรม (Moral Judgment)

2. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมว่า มีความพอใจชอบหรือไม่ชอบ ได้แก่ เจตคติทางจริยธรรม (Moral Attitude) ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) และปฏิกิริยาทางจริยธรรม (Moral Reaction)

3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออกมาทั้งต่อตนเองต่อผู้อื่นและต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นพฤติกรรมที่สามารถตัดสินได้ว่าดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิด สมควรหรือไม่สมควร ได้แก่ ความประพฤติทางจริยธรรม (Moral Conduct) การกระทำทางจริยธรรม (Moral Act) และพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551 : 285) กล่าวว่า จริยธรรมแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ว่าการกระทำใดดีและเลว ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติในทัศนะของสังคม เป็นความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ค่านิยม หลักธรรม คำสอนที่เป็นปทัสถานของสังคม

2. เจตคติทางจริยธรรม เป็นความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะนั้นๆ เพียงใด เจตคติเชิงจริยธรรมของบุคคลจะสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมก็ได้ เจตคติเชิงจริยธรรมจะรวมความรู้และความรู้ถึงในเรื่องนั้นเข้าด้วยกัน

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึงการที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งและจะแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจในการกระทำนั้นๆ

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมชอบ หรือด
 ้วยการแสดงพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎเกณฑ์ และค่านิยมของสังคม

สรุปได้ว่า จริยธรรมจะประกอบไปด้วย ความรู้ ความเข้าใจ สติปัญญา อารมณ์ความรู้
 สึกนึกคิด โดยแสดงออกทางพฤติกรรมที่สอดคล้อง กับค่านิยมของสังคม

ขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 286-287) ได้กล่าวว่า เพียเจต์ (Piaget, 1958) มี
 แนวคิดว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจของบุคคลซึ่งมีการ
 พัฒนาตามลำดับขั้นความคิดความเข้าใจ เป็นผลจากการปรับระบบความคิดหรือการปรับตัวให้
 สอดคล้องกับประสบการณ์ใหม่ เข้าใจระบบความรู้ความเข้าใจให้สอดคล้องกับประสบการณ์ใหม่
 ที่ได้นั้น เพียเจต์ พบว่า ความสามารถในการทำความเข้าใจกฎเกณฑ์และความถูกต้องของการกระทำ
 จะขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะทางสมองและสติปัญญาของผู้เรียน โดยแบ่งการพัฒนาการเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นการมีจริยธรรมโดยการบังคับ จะพบในเด็กที่ต่ำกว่า 8 ปี โดยในขั้นนี้จะเชื่อ
 ฟังคำสั่งและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ โดยไม่มีข้อสงสัยและไม่ต้องการเหตุผล การตัดสินใจ
 ว่า การกระทำดีหรือเลวขึ้นอยู่กับความเสียหายที่เป็นรูปธรรม โดยไม่ใส่ใจกับเจตนาของผู้กระทำ

ขั้นที่ 2 ขั้นการมีจริยธรรมด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาของเด็กที่มีวัยสูงกว่า 8 ปี เด็ก
 ในวัยนี้จะเข้าใจในเรื่องที่เป็นนามธรรมมากขึ้น ใช้เหตุผลมากขึ้น เข้าใจว่ากฎเกณฑ์ต่างๆอาจ
 เปลี่ยนแปลงหรือยืดหยุ่นได้ เด็กจะยอมรับสิทธิของผู้อื่น มีการร่วมมือและนับถือซึ่งกันและกัน รู้จัก
 พิจารณาความถูกต้องของการกระทำว่ามีความเกี่ยวข้องกับเจตนาของผู้กระทำและผลของการกระทำ
 ควบคู่ไปกับการพิจารณาเหตุการณ์และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง รู้จักใช้หลักความยุติธรรมมา
 ตัดสินความหนักเบาของการลงโทษ

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2548 : 66-67) กล่าวว่า เพียเจต์ (Piaget, 1976) ได้แบ่งขั้นพัฒนา
 การทางจริยธรรมออกเป็น 2 ขั้น คือ

1. เฮเทอโนมัส(Heteronomous) เป็นขั้นที่ผู้กระทำ รับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐาน
 ทางจริยธรรม มาจากผู้มีอำนาจเหนือตน และถือว่ากฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติตาม
 เปลี่ยนแปลงไม่ได้

2. ออโทโนมัส(Autonomous) เป็นขั้นที่ผู้กระทำเชื่อว่ากฎเกณฑ์ คือ ข้อตกลงระหว่าง
 บุคคล กฎเกณฑ์อาจเปลี่ยนแปลงได้ คือ ความร่วมมือและการนับถือซึ่งกันและกันเป็นเรื่องสำคัญ
 และคิดถึงแรงจูงใจของผู้กระทำ

พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์เป็นไปตามขั้นและขึ้นอยู่กับวัย คล้ายคลึงกับพัฒนาการทางเซาว์ปัญญา เป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมทางสังคม เด็กเล็กที่มีอายุระหว่าง 5-8 ขวบ จะยอมรับมาตรฐานทางจริยธรรมหรือกฎเกณฑ์จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดา มารดา ครูและเด็กที่โตกว่า เด็กจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดและเชื่อว่ากฎเกณฑ์เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เมื่อเด็กอายุมากขึ้นคือตั้งแต่ 9 ขวบขึ้นไป จะมีความคิดว่ากฎเกณฑ์คือข้อตกลงระหว่างบุคคลและผู้ที่ใช้กฎเกณฑ์จะต้องมีความร่วมมือและนับถือซึ่งกันและกัน และกฎเกณฑ์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรม แบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นของการทำตามคำสั่งสอนของผู้มีอำนาจเหนือตนอย่างเดียว การตัดสินใจทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับสิ่งที่เป็นรูปธรรมที่มองเห็นเท่านั้น และไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้
2. ขั้นที่เด็กสามารถเข้าใจเรื่องที่เป็นนามธรรมมากขึ้น ตัดสินพฤติกรรมทางจริยธรรมบนพื้นฐานของเจตนาของผู้กระทำ มีความยืดหยุ่นได้ตามความพอใจของทั้งสองฝ่าย เด็กจะพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีของเพียเจต์ได้มากขึ้นน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 อย่าง คือ สติปัญญาของเด็กและคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 288-289) กล่าวว่า โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1969) ได้แบ่ง พัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ และในแต่ละระดับนั้น ได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น รวมทั้งหมดเป็น 6 ขั้น ดังต่อไปนี้

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre-conventional Level)

1.1 การใช้จริยธรรมของผู้อื่น พบมากในเด็กที่อายุต่ำกว่า 7 ปี การกระทำที่ดี คือ กิจกรรมที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ เด็กจะเชื่อฟังและทำตามผู้ใหญ่ เพื่อตนจะได้ไม่ถูกลงโทษ

1.2 รักษาผลประโยชน์ของตนเป็นใหญ่ เป็นลักษณะของการเห็นความสำคัญและพอใจที่จะประพฤติ ซึ่งเป็นผลให้ตนได้รับรางวัลและสิ่งตอบแทน และคำนึงถึง การได้รับการตอบแทนเป็นหลัก พบมากในเด็กระหว่าง 7-10 ปี

2. ระดับทำตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level)

2.1 การยอมรับของกลุ่ม การทำตามความคาดหวังของบุคคลที่มีความสำคัญในทัศนะของเด็ก เด็กจะคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อนหรือผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด พฤติกรรมดีเป็นพฤติกรรมที่กลุ่มเห็นว่าดี พฤติกรรมที่ไม่ดี คือพฤติกรรมที่กลุ่มเห็นว่าไม่ดี พบในเด็กอายุ 10-13 ปี

2.2 ระเบียบของสังคม เป็นขั้นที่ถือเอาหน้าที่และการรักษาระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นหลักในการปฏิบัติ เด็กจะเข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบและสรีทธาต่อเกณฑ์ของสังคม จนยึดถือเป็นหลักปฏิบัติโดยขาดการยั้งยั้ง พบมากในวัย 13-16 ปี

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์หรือมีจริยธรรมอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Post Conventional Level)

3.1 สัญญาสังคม บุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไปจะพัฒนาได้ถึงขั้นนี้ โดยเขาถือว่าการทำตามมาตรฐานและกฎเกณฑ์ที่สังคมและคนส่วนใหญ่ยอมรับว่า เป็นการกระทำที่ถูกต้อง แต่ก็ยอมรับว่าค่านิยมปทัสถานและเกณฑ์ทางสังคมจะยั้งยั้งได้ตามเหตุผลและสถานการณ์ บุคคลที่มีการพัฒนา ถึงขั้นนี้ จะมีหลักการในการตัดสินใจ เคารพตนเอง และเห็นแก่ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

3.2 คุณธรรมสากล เป็นขั้นที่บุคคลสามารถพัฒนากฎเกณฑ์และหลักการทางจริยธรรมต่างๆด้วยตนเอง โดยมีหลักยึดของตนเอง เช่น ความยุติธรรม คุณภาพ ความรับผิดชอบ เป็นหลักการที่เขาได้พิจารณาและตัดสินใจที่จะเลือกทำในสิ่งที่เห็นว่า ถูกต้องดีงามแล้ว และสามารถจัดเข้าในระบบจริยธรรม จนเป็นอุดมการณ์ โดยไม่ต้องผูกพันกับกฎเกณฑ์ทางสังคม และผู้อื่น

สรวงศ์ ไคว้ตระกูล (2548 : 69) กล่าวว่า โคลเบิร์ก (Kohlberg, 1976) ได้ปรับขยายเป็นแนวคิดใหม่ โดยแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ และในแต่ละระดับนั้น ได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น รวมทั้งหมดเป็น 6 ขั้น ดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre-conventional Level) ในระดับนี้เด็กจะรับรู้ว่าการกระทำที่ดีหรือไม่ดี จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดา มารดา ครู และมักจะคิดถึงผลที่จะนำมาซึ่งรางวัลหรือการลงโทษมาให้ โคลเบิร์กได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ เป็น 2 ขั้น คือ

1.1 การลงโทษและการเชื่อฟัง

1.2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน

ระดับที่ 2 ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ ผู้ทำถือว่าการประพฤติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกหรือของชาติ เป็นสิ่งที่ควรจะทำหรือทำความผิดเพราะกลัวว่าตนจะไม่ใช่ที่ยอมรับของผู้อื่น ผู้แสดงพฤติกรรมจะไม่คำนึงถึงผลตามที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเอง ถือว่า ความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีเป็นสิ่งสำคัญ ทุกคนมีหน้าที่จะรักษามาตรฐานทางจริยธรรม ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

2.1 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม

2.2 กฎและระเบียบ การทำถูกไม่ประพฤติผิด คือ การทำตามหน้าที่ประพฤติตนไม่ผิดกฎหมายและรักษาระเบียบของสังคม

ระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจารณญาณหรือระดับเหนือกฎเกณฑ์ทางสังคม (Post conventional Level) พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ เป็นหลักจริยธรรมของผู้ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ผู้ทำหรือผู้แสดงพฤติกรรมได้พยายามที่จะตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจารณญาณ ก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตาม การตัดสินใจถูก ผิด ไม่ควร มาจากวิจารณญาณของตนเอง ปราศจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจหรือกลุ่ม ที่ตนเป็นสมาชิก ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ

3.1 สัญญาสังคม หรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา

3.2 หลักการคุณธรรมสากล

ตามแนวความเชื่อของโคลเบิร์กนั้น พัฒนาการทางจริยธรรม จะต้องเป็นไปตามระดับสติปัญญาของคนๆนั้น และเป็นไปตามลำดับขั้นอย่างมีระเบียบ จะไม่มีการข้ามขั้น เพราะการใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไป จะเกิดขึ้นจากการมีประสบการณ์ในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่า มาก่อน และบุคคลทุกคนจะต้องผ่านพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นต้นๆก่อน ซึ่งเป็นรากฐานของพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นต่อไป เพราะฉะนั้นถ้าหากบุคคลใด มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลนั้นย่อมมีความบกพร่อง ในการด้านพัฒนาการทางจริยธรรมไปด้วย (ชาลส์ ชมิทซ์, 2548 : 196)

สรุปได้ว่า พัฒนาการจะต้องขึ้นอยู่กับสติปัญญาเป็นสำคัญ และการพัฒนาทางสติปัญญาจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีระเบียบ ไม่สามารถข้ามขั้นได้

การสอนจริยธรรม

กรมวิชาการ (2524 ; อ้างถึงในกานดา สมุทรรัตน์, 2551 : 21) ได้เสนอแนะหลักการสอนไว้ดังนี้

1. สอนจากรูปธรรมไปนามธรรม ใช้บุคคลเป็นตัวอย่าง เช่น จะสอนเรื่องความขยันหมั่นเพียร แทนที่จะอธิบายความขยันหมั่นเพียรคืออะไร ก็เล่าเรื่องบุคคลที่ทำงานแล้วประสบความสำเร็จในชีวิต อาจจะเป็นบุคคลในนิทาน บุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่จริงหรือบุคคลที่มีคุณธรรมเช่นนั้น แล้วจึงสรุปว่าเขาได้ดีเพราะเขามีความขยันหมั่นเพียร

2. สอนโดยจัดประสบการณ์ตรง เช่น ฝึกมารยาทต่างๆโดยให้นักเรียนออกมาปฏิบัติ เช่น การกราบพระ การแสดงความเคารพ เป็นต้น

3. สอนให้เด็กฝึกแสดงความคิดเห็น เช่น ให้นักเรียนเล่าเรื่องต่างๆที่ตนมีประสบการณ์หรือครูจัดให้มีการอภิปรายโดยยกคุณธรรมข้อใดข้อหนึ่ง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์

ข่าวหนังสือพิมพ์ซึ่งมีเรื่องอาชญากรรมอยู่เสมอๆ เล่าให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนออกความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์

4. สอนโดยครูทำตนให้เป็นตัวอย่าง ครูทุกคนโดยเฉพาะผู้สอนเกี่ยวกับจริยศึกษา ควรปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนอยู่เสมอ ทั้งความประพฤติ ทางกาย ทางวาจาเพื่อนักเรียนจะได้ยึดถือเป็นแบบฉบับและปฏิบัติตาม

5. สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล ในด้านวัย สติปัญญา สิ่งแวดล้อม และการอบรมทางบ้าน ต้องรู้จักใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็ก ทางที่ดีควรใช้ภาษาที่ง่าย เสียงชัดเจน มีภาพประกอบ การอธิบายแต่ละครั้งไม่ควรนานเกินไป ควรจะหากิจกรรมอื่นมาแทรกสลับไปบ้าง เช่น การร้องเพลง เล่านิทาน วาดรูป

6. สอนโดยการปฏิบัติจริงควรส่งเสริมให้นักเรียนนำคุณธรรมในจริยศึกษา วิถีธรรม วิถีไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้มากที่สุด เช่น การพูดจาสุภาพ ไพเราะ ไม่โกหกหรือพูดหยาบคาย การไม่ลักขโมย เป็นต้น

กรมวิชาการ (2539 : 16) การสอนจริยธรรม จะต้องสอนให้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมที่ถูกต้อง สอนให้เกิดความรู้สึกยอมรับหรือตระหนักและเกิดการกระทำประพฤติดีปฏิบัติ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมจนเป็นกิจนิสัยในที่สุด ดังนั้นการปลูกฝังจึงแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ

1. ขั้นให้ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์และพฤติกรรมใดบ้าง ที่เป็นพฤติกรรมจะนำมาปลูกฝังส่งเสริม
2. ขั้นให้คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และทำความเข้าใจแก่ตนเองในสิ่งที่จะปลูกฝัง
3. ขั้นปรับปรุงพฤติกรรมควบคุมตนเอง เพื่อให้มีพฤติกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่พึงประสงค์ โดยตนเองเป็นผู้กำหนดพฤติกรรม วิธีปฏิบัติ เกณฑ์ เงื่อนไขและบันทึกการปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545:264) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนการสอนพฤติกรรมความรู้ตึกนึกคิด ในด้านจริยศึกษาและศาสนาว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. การใช้สื่อหรือเทคนิควิธีการกระตุ้นความสนใจใคร่รู้และมีส่วนร่วมในการเรียนและร่วมกิจกรรม
2. ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม เช่น เกม เพลง บทบาทสมมุติ การใช้กรณีศึกษา เป็นต้น
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์หาเหตุผล สนับสนุน และสนใจหาความรู้เพิ่มเติม
4. นำผลที่ได้จากการศึกษาไปปฏิบัติจริงตามวิจรรย์ญาณ

5. สรุปและประเมินผลการเรียนรู้ตามพฤติกรรมการเรียนรู้

เขาวงกต ทนันทชัยบุตร (2543 : 142) ระบุว่า ครูควรดำเนินการสอนจริยธรรมตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

1.1 ข้อมูล ความรู้เบื้องต้น อาจเป็นนิทาน สไลด์ กรณีตัวอย่าง

1.2 พูดยกเว้นให้นักเรียนสนใจสร้างศรัทธาภายนอก

2. กระตุ้นให้คิดด้วยคำถาม ตามวิธีโยนิโสมนสิการ

3. สังเกตและให้กำลังใจระหว่างนักเรียนปฏิบัติ

4. รับรู้ความคิดและแนวปฏิบัติของนักเรียนและแนะนำเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

5. ติดตามผลเพื่อพัฒนาและเสนอแนะ

สรุปได้ว่า การสอนจริยธรรมครูผู้สอนควรสอนจากสิ่งที่เข้าใจง่ายไปยังสิ่งที่เข้าใจยาก และเน้นการสอนที่เป็นการปฏิบัติจากสภาพจริง มีการใช้เหตุผลทางจริยธรรมที่ถูกต้องเกิดการยอมรับและตระหนัก เกิดการปฏิบัติจนเป็นนิสัย โดยผู้สอนจะต้องทำหน้าที่จัดสภาพแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกการจัดการเรียนรู้ และมีการติดตามผลการพัฒนาทางจริยธรรมอยู่อย่างต่อเนื่อง

การวัดจริยธรรม

เนื่องจากคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่อยู่ภายในตัวบุคคล ดังนั้นเราสามารถที่จะวัดคุณธรรมและจริยธรรมได้ดังนี้

คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่พึงปรารถนาในอันที่สร้างสรรค์ประโยชน์ คุณค่า ตลอดจนความดี ความงามให้เกิดขึ้นในสังคม คุณลักษณะเหล่านี้ เช่น ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี ฯลฯ การวัดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมนั้น ถ้าจะให้การวัดครอบคลุมแล้ว ควรวัด ใน 4 ส่วนคือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช . 2535 : 455-459)

1. ความรู้เชิงจริยธรรม เป็นการวัดความรู้ความคิดเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

โดยเฉพาะความคิดว่าสิ่งใด ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ

2. ทักษะเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะความรู้ที่ซึมซับฝังแน่นในจิตใจของบุคคลที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมนั้น เช่น รู้สึกว่าชอบ - ไม่ชอบ เห็นด้วย - ไม่เห็นด้วย ฯลฯ ต่อคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมแต่ละด้าน

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำ อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเหตุผลในการกระทำที่อ้างถึงเป็นเครื่องแสดงถึงระดับพัฒนาการทางจริยธรรม

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะการกระทำหรือการแสดงออกในลักษณะที่สังคมต้องการ และไม่กระทำหรือไม่แสดงออกในลักษณะที่สังคมไม่ต้องการ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542 : 188-193) กล่าวว่า การวัดจริยธรรม ควรวัดดังนี้

1. วัดเนื้อหาจริยธรรม เนื้อหาความรู้ (Knowledge) ในที่นี้หมายถึงเนื้อหาของจริยธรรมที่โรงเรียนหรือหรือสังคมกำหนด และนำเนื้อหาเหล่านี้ที่ถือว่าดีงามสอนให้ผู้เรียน หรือคนในสังคมนำไปปฏิบัติกัน และเมื่อประพฤติปฏิบัติแล้วจะทำให้สังคมอยู่ได้อย่างมีความสุข ทั้งตนเองและผู้อื่น การสอนความรู้แบบนี้ โรงเรียนหรือวิทยาลัยจะใช้มากที่สุด เพราะมีวิชาที่มีเนื้อหาทางจริยธรรมเกี่ยวข้องอยู่มาก การสร้างข้อสอบแบบนี้ เป็นแบบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อสอบอาจเป็นการอธิบาย เติมคำ จับคู่ และเลือกตอบก็ได้ แล้วแต่จุดประสงค์ของการสอบ

2. วัดความรู้สึกทางจริยธรรม ความรู้สึกเป็นพื้นฐานอันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจริยธรรม จริงๆแล้วเน้นการแสดง การตัดสินใจลงมือกระทำเมื่อพบกับปัญหาทางจริยธรรม ซึ่งการตัดสินใจนั้น แสดงว่าต้องมีพื้นฐานความรู้สึกมาก่อน ถ้าเรามีจุดประสงค์เพื่อต้องการดูว่า ความรู้สึกทางจริยธรรมของคนนั้น มีมากน้อยเพียงใด ก็สามารถสร้างเครื่องมือวัดดูก่อนได้ ซึ่งจะสามารถเอาผลของความรู้สึกไปพยากรณ์การแสดงออกมาทางจริยธรรมได้บ้าง ความรู้สึกทางจริยธรรมบางที่เรียกว่า เจตคติต่อจริยธรรม คือมีจริยธรรมเป็นเป้า ความรู้สึกต่อเป้าซึ่งเป็นจริยธรรมเรียกว่า เจตคติต่อจริยธรรมได้เช่นกันการวัดแบบนี้ใช้วิธีการของการวัดเจตคติก็ได้ นั่นคือ กำหนดเป้าซึ่งเป็นจริยธรรมเช่นความซื่อสัตย์ เป็นต้น

3. วัดพฤติกรรมการแสดงออกทางจริยธรรม ด้านนี้เป็นการวัดจริยธรรมได้ตรงจุดที่สุด เพราะจริยธรรมมองในแง่การพิจารณาตัดสินใจกระทำ หรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อพบสภาพความขัดแย้งทางจริยธรรมขึ้นมา การตัดสินใจจึงต้องใช้ค่านิยมหรือคุณธรรมระดับใดระดับหนึ่ง แล้วแต่มนธรรมหรือจิตสำนึกที่สั่งสมอยู่ในใจคนนั้น การวัดการกระทำจึงสามารถทำได้หลายแบบ ดังนี้

3.1 การสังเกตพฤติกรรม

การสังเกตเป็นการเฝ้ามองดูอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือที่สำคัญจึงเป็นตา นั่นเองตา กับการรับรู้จะต้องมีความเที่ยงตรง สามารถจำแนกพฤติกรรมของผู้ที่ถูกสังเกตได้อย่างดี

3.2 การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ หมายถึง การพูดคุยกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือสำคัญจึงเป็นปาก แต่ต้องพูดได้ ถ้าพูดไม่ได้ก็สัมภาษณ์ไม่ได้ จุดมุ่งหมายในที่นี้คือต้องการทราบพฤติกรรมทางจริยธรรม จากผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อช่วยให้การสัมภาษณ์เป็นมาตรฐานมากขึ้น จึงควรมีข้อคำถามไว้ก่อน และถามเน้นประเด็นที่เราต้องการศึกษา

จากการวัดคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว สรุปได้ว่า การวัดคุณธรรมจริยธรรมสามารถวัดได้ จากเนื้อหาความรู้ โดยใช้แบบทดสอบ วัดความรู้สึก โดยใช้เจตคติ วัดพฤติกรรมโดยใช้แบบสังเกต และสัมภาษณ์ และการวัดคุณธรรมจริยธรรมที่ตรงจุดที่สุด คือ การวัดพฤติกรรมการแสดงออกทางจริยธรรม

เอกสารเกี่ยวกับอนาซิด

ความหมายอนาซิด

สำหรับความหมายอนาซิดสามารถให้ความหมายได้ดังนี้

วาย อาร์ ยู / ไซน์ / คัลเจอร์ (yru.ac.th/science/culture) อนาซิด (อังกฤษ: Anasyid) หรือ เอกพจน์ **انشيد** , พหูพจน์ **انشيدات** หมายถึง เป็นการขับร้องบทเพลงที่เกี่ยวกับการศรัทธา การทำความดี เช่น การเป็นมุสลิมที่ดี การเป็นลูกที่ดีของบิดามารดา การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมการให้ความรักต่อกัน แต่ไม่ใช่ความรักในเชิงการชู้สาว จะพบว่า บทเพลงอนาซิดคือบทเพลงส่งเสริมให้ทุกคนทำความดีต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่พระเจ้าได้สรรค์สร้างขึ้นในจักรวาลนี้ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม ของท้องถิ่น ให้คงอยู่สืบไป บทเพลงอนาซิด เป็นบทเพลงที่มุสลิมทั่วโลกใช้ในการขับร้อง ซึ่งเป็นที่อนุมัติตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม

บอร์ด โพสต์จัง(board.postjung, 2556) อนาซิด (Anasyid) เป็นการขับร้องบทเพลงที่เกี่ยวกับการศรัทธา การทำความดี เช่น การเป็นมุสลิมที่ดี การเป็นลูกที่ดีของบิดามารดา การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมการให้ความรักต่อกัน แต่ไม่ใช่ความรักในเชิงการชู้สาว จะพบว่า บทเพลงอนาซิด คือบทเพลงส่งเสริมให้ทุกคนทำความดีต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่พระเจ้าได้ สรรค์สร้างขึ้น ในจักรวาลนี้ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม ของท้องถิ่น ให้คงอยู่สืบไป บทเพลงอนาซิด เป็นบทเพลงที่มุสลิมทั่วโลกใช้ในการขับร้อง ซึ่งเป็นที่อนุมัติตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม

จากความหมายอนาซิดดังที่ได้กล่าว สรุปได้ว่า อนาซิดหมายถึง บทเพลงที่มีความหมายของเนื้อหาที่สอดแทรกจริยธรรมและ เชิญชวนให้ผู้ที่ได้ฟังปฏิบัติตัวในทางที่ดี ที่พึงประสงค์

ความหมายเพลง

สนิท สัตโยภาส (2532 :160) กล่าวถึงเพลงว่า เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นพื้นฐานด้านภาษาแก่เด็ก ช่วยให้เด็กจำบทเรียนได้ง่าย

สนอง อินละคร (2544:108) กล่าวว่า เพลงเป็นกิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียนได้เรียนรู้จากเนื้อหา ทำนอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นชีวิต และวัฒนธรรมในแง่มุมต่างๆ อีกทั้ง ยังแนะนำสั่งสอนในด้านคุณธรรม อันเป็นแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้อีกด้วย นักเรียนจะได้ทั้งความรู้ และความสุขสนุกสนานควบคู่กันไป

ชัยวัฒน์ เหล่าสืบสกุลไทย (2549:16) อธิบายว่า เพลง หมายถึงสำเนียงขับร้องทำนองดนตรีที่เรากระทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ตลอดจนเพื่อกิจกรรมทางสังคมอีกด้วย

จากความหมายของเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลง หมายถึงสำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรี ซึ่งสามารถทำให้มนุษย์มีความสุข และร่าเริง สนุกสนาน และรู้สึกผ่อนคลาย เมื่อได้ฟัง หรือได้ร้อง โดยเนื้อหาอาจจะสอดแทรกจริยธรรมไว้ด้วย จากความหมายของเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลง หมายถึงสำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรี ซึ่งสามารถทำให้มนุษย์มีความสุข และร่าเริง สนุกสนาน และรู้สึกผ่อนคลาย เมื่อได้ฟัง หรือได้ร้อง โดยเนื้อหาอาจจะสอดแทรกจริยธรรมไว้ด้วย

คุณค่าและความสำคัญของเพลง

แฮมมอนด์ (Hammond อ้างถึง ในคนู จิระเชษฐกุล, 2541 : 110) ได้กล่าวถึงคุณค่าของเพลงและเสียงดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ทางด้านร่างกาย เสียงเพลงและเสียงดนตรี จะกระตุ้นให้เด็กมีการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะเพลง เช่นการเต้น การกระโดด การสไลด์ การควมม้า และแสดงท่าทางต่างๆ
2. ทางด้านสติปัญญา เด็กจะฝึกหัดฟังเสียงเพลง และเสียงดนตรี รู้จักแยกแยะเสียงร้อง และเสียงอุปกรณ์ดนตรีต่างๆ และยังพยายามที่จะฝึกหัด ร้องตาม
3. ทางด้านอารมณ์ เสียงเพลงและเสียงดนตรี สามารถขับกล่อมเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของเด็ก เพราะเสียงดนตรี เป็นทั้งศิลปะและศาสตร์แห่งความนิ่มนวล สามารถลดความรู้สึกก้าวร้าวทางอารมณ์ของเด็ก ลดความตึงเครียด ความกดดันของระบบประสาทได้ด้วย
4. ทางสติปัญญา เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นสิ่งช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในเด็ก เมื่อเด็กได้ยินเสียงก็จะเกิดจินตนาการมองเห็นภาพ บางครั้งเราอาจเคยถูกเด็กถามว่า เพลงนั้นหมายถึงอะไร เพลงนี้มีความหมายว่าอย่างไร แสดงว่าเด็กเกิดความรู้สึกเริ่มมีการอยากรู้ถึงความหมาย และความเป็นมาของเพลง

5. ทางด้านสังคม เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นพื้นฐานแห่งสื่อทางสังคมของเด็ก การที่เด็กได้ร้องเพลงและร่วมกิจกรรมทางดนตรีเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่คณะในโอกาสพิเศษต่างๆ เด็กได้มีโอกาสเข้าสังคมและพบปะรู้จักกับผู้อื่น นำไปสู่แนวทางการอยู่ร่วมกันในสถาบันสังคมที่ดีได้

เจนเซน (Jensen อ้างถึงใน ณรงค์ กาญจนะ.2553:ไม่ปรากฏเลขหน้า) กล่าวถึงความสำคัญของดนตรีว่าหากครูนำมาใช้ในชั้นเรียนทำให้บรรยากาศการเรียนรู้มีมิตรภาพมากขึ้น และเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน

จากคุณค่าและความสำคัญของเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก เพราะเพลงสามารถนำมาสื่อสารกันได้ระหว่างบุคคล ไม่ว่าจะเป็นสังคมต่างๆ โดยเฉพาะสังคมโรงเรียน เพลงจะมีความสำคัญ เพราะบทเพลงสามารถที่จะนำมาประกอบการเรียนการสอนได้ ซึ่งบทเพลงจะสามารถลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของเด็กได้

การใช้เพลงในการจัดการเรียนรู้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544 :2) กล่าวว่า การนำกิจกรรมเพลงที่นำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนกระทำได้หลายโอกาสคือ

1. การนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อจูงใจและหันเหความสนใจของนักเรียน ให้มาสู่บทเรียนที่ครูกำลังจะสอน
2. การใช้เพลงดำเนินการสอน จะใช้เพลงเป็นตัวหลักสำคัญในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. การใช้เพลงในการสรุปบทเรียน เพื่อทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนมา เป็นการย้ำเตือนอีกครั้งหนึ่ง
4. การใช้เพลงสำหรับฝึก ซึ่งเป็นการฝึกให้ออกเสียง หรือย้ำให้เกิดความเข้าใจอีกครั้ง
5. ใช้เพลงในการวัดผลและประเมินผล เป็นส่วนประกอบในการวัดผล

วันชัย วัฒนชัยวิทย์ (2526: ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้เสนอแนะหลักการในการเลือกเพลงที่ใช้สอนไว้ดังนี้

1. ครูเปิดเทปให้นักเรียนฟังเพลงประมาณหนึ่งหรือสองครั้งเป็นอย่างยิ่ง
2. ครูร้องเพลงให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง โดยร้องช้าๆ เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับท่วงทำนองเพลง และควรดึงคำศัพท์บางคำที่นักเรียนออกเสียงไม่ถูกและไม่เข้าใจอธิบายเพิ่มเติม
3. ให้นักเรียนฝึกร้องตามครูไปที่ละวรรค ตาม Chart
4. นักเรียนทั้งชั้นร้องเพลงด้วยตัวเองให้ถูกต้องตามท่วงทำนองที่แท้จริง

5. หลังจากสามารถร้องเพลงได้ดีแล้ว ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง เช่น การแสดงละครสั้น (Skits) เกมสนทนา (Conversation game) การนำเพลงประกอบบทเรียนไปใช้นั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการของครู ที่จะทำให้เกิดประโยชน์ตามความมุ่งหมายมากที่สุด เช่น ผู้ใช้ต้องเลือกใช้เพลงที่เหมาะสมกับ ขั้นตอน และวัตถุประสงค์ของบทเรียน

สรุปได้ว่า ผู้สอนสามารถนำเพลงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้หลายวิธี เช่น ใช้เพลงเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ใช้เพลงในการจัดการเรียนการสอน ใช้เพลงในการสรุปบทเรียน ใช้เพลงในการวัดและประเมินผล และการใช้เพลงสามารถทำให้บทเรียนน่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่นักเรียนในการเรียน ช่วยให้อ่านเนื้อหาและประทับใจความรู้สึกรับรู้ได้นาน และช่วยทำให้บทเรียนดูง่ายขึ้นอีกด้วย

ประโยชน์ของเพลง

กรมพลศึกษา(2541:29) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับ จากการร้องเพลงไว้ดังนี้

1. เพื่อขับกล่อมอารมณ์ให้มีจิตใจผ่องใส
2. ก่อให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริง
3. ทำให้เกิดความสามัคคีรักใคร่กันในทุกหมู่คณะ
4. ผ่อนคลายความตึงเครียดและเบื่อน่ายในการเรียน
5. ช่วยความจำในบทเรียนให้แม่นยำยิ่งขึ้น
6. เป็นยาแก้ปวดเมื่อยหาวนอนได้เป็นอย่างดี
7. เพื่อปลูกฝังความรักชาติบ้านเมือง
8. เพื่อเป็นการส่งเสริมการแสดงออก

ฉันทิรัตน์ ศรีสุขใส (ม.ป.ป.:17) กล่าวว่า การใช้เพลงประกอบการสอนมีประโยชน์มาก ตามธรรมชาติของเด็กนั้น ชอบเล่นชอบเพลงเป็นชีวิตจิตใจ ประโยชน์ของการใช้เพลงประกอบการเรียนมีมากมายพอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสุนทรียภาพ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม
2. เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม ผู้ที่กลักร้องเพลงและร้องเพลงได้ดี ย่อมจะเป็นผู้ชื่นชอบของเพื่อนฝูงและผู้พบเห็น
3. ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เพราะผู้เรียนมีจิตใจร่าเริงแจ่มใส จะเรียนหนังสือได้ดี จดจำได้เร็ว

จากประโยชน์ของเพลง สรุปได้ว่า เพลงมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะธรรมชาติของผู้เรียนนั้นมีความชอบในการร้องเพลงอยู่แล้ว ก็จะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น และบทเพลงยังช่วยในเรื่องของการส่งเสริมพัฒนาในด้านสุนทรียภาพ จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาการทางด้านสังคมของผู้เรียนอีกด้วย

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามนักการศึกษามุสลิม

อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต (2551:134-143) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในอิสลามในทัศนะของบรรดานักวิชาการมุสลิม พบว่า อิบนุกอลดูนมีทัศนะว่า หนึ่งในวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือการพัฒนาบุคลิกนิสัยให้สอดคล้องกับศาสนา เพราะสิ่งนี้จะทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข

อิบนุซีนา มีทัศนะว่า การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อการปลูกฝังนิสัยที่ดีแก่เด็กก่อนที่เขาจะถูกครอบงำจากการกระทำที่ชั่วร้ายและมีการฝึกฝนให้เด็กมีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด

อัลฆอซาลี มีทัศนะว่า การศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ดี ที่ทำให้มนุษย์สามารถแยกแยะระหว่างความดีความชั่วได้ การจัดการเรียนการสอนตามทัศนะของท่าน คือ ครูจะต้องรู้จริงในเนื้อหาที่สอน มีการเตรียมแผนการสอนล่วงหน้า มีการสอนจากสิ่งที่ย่ายไปสู่สิ่งที่ยาก มีการใช้สื่อประกอบการสอน และให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน นอกจากนั้นครูผู้สอนจะต้องให้ความเมตตาต่อผู้เรียน ประพฤติปฏิบัติตนตามแบบอย่างของท่าน ศาสดามุฮัมมัด(ซ.ล.) พยายามสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

ตามทัศนะของอัลซรรูญี การจัดการเรียนการสอนควรมีลักษณะดังนี้ คือ ครูจะต้องให้ความเมตตาต่อผู้เรียน เดินตามแบบอย่างของท่านศาสดา ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนเท่าที่ครูมีความสามารถ ไม่เน้นเพียงความรู้ของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว แต่ให้ความสนใจกับผลงานของผู้เรียนด้วย เลือกด้อย่างที่เหมาะสมกับศักยภาพทางสติปัญญาของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถของเขา และฝึกให้เด็กใช้สติปัญญาในการตัดสินใจด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า ศาสนาอิสลามได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนโดยเน้นว่า ครูเป็นกลไกสำคัญในการที่จะขับเคลื่อนผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ โดยครูต้องมีความพร้อมในตัวเองในทุกๆเรื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ดีที่ ทำให้มนุษย์สามารถแยกแยะระหว่างความดีความชั่วได้ โดยมีการสอดแทรกจริยธรรมในการจัดการเรียนรู้ เปิด

โอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนมีความ
 จริงใจในการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น คำนึงถึง
 ความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ปฏิบัติต่อศิษย์ด้วยความรักความเมตตาและเอาใจใส่ และประพฤติด
 ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์

จากแนวคิด ทฤษฎี หลักการดังกล่าว ทำให้ได้กรอบแนวคิด ในการพัฒนาการใช้
 อนาคตเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนดังนี้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ

การจัดการเรียนการสอนโดยการใช้นาซิดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 25512551 มีขั้นตอนในการสอน ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมนาซิดนั้น ผู้สอนทำกิจกรรมก่อนเรียน เช่น อ่านฟาติฮะห์และอ่านคูอาอ. จากนั้นให้ผู้เรียนฟังเพลงนาซิดที่ได้จัดเตรียมไว้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเพลงว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร และนักเรียนสามารถที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างไร

ขั้นสอน

ครูได้จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้โดย โดยการทำกิจกรรม ดังนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้ในระบบกลุ่มหรือจับคู่ ใช้เวลาโดยประมาณ 15-20นาที โดยจัดกิจกรรมดังนี้คือ

2. ครูผู้สอนแจกเนื้อเพลงที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมที่กำหนดให้กับนักเรียน
3. ครูผู้สอนร้องเพลงให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนร้องเพลงตาม
4. ครูผู้สอนให้นักเรียนแต่ละคู่ศึกษาเนื้อหาที่อยู่ในเนื้อเพลง
5. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำความเข้าใจเนื้อหาและนำเสนอเนื้อหาหน้าห้องเรียน
6. ครูผู้สอน อธิบายเนื้อหาจริยธรรม ตามหัวข้อที่กำหนด อย่างละเอียดให้นักเรียนฟัง

อีกครั้ง

7. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำชิ้นงานตามที่ได้กำหนด

ขั้นปฏิบัติ

1. นักเรียนร่วมกันฝึกร้องเพลงที่ครูได้แจกเนื้อเพลงไว้อย่างพร้อมเพรียงกัน
2. ครูผู้สอนได้วางข้อตกลงในการปฏิบัติตัวของนักเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อเพลงและเนื้อหาที่เรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น เพลงความรักต่ออัลลอฮ. ข้อตกลงคือ นักเรียนต้องมีความกระตือรือร้นในการทำความคิดเพื่ออัลลอฮ. เช่น การละหมาดเป็นต้น
3. ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

ขั้นนำไปใช้

จากการที่ผู้สอนได้มีการวางข้อตกลงให้กับนักเรียน ซึ่งในแต่ละหัวข้อของจริยธรรมตามที่กำหนดนั้น ผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากน้อยเพียงใด จากนั้นให้ผู้สอนบันทึกการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนทำการสรุปผลพฤติกรรมของผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับใด จากนั้นชี้แจงให้นักเรียนรับทราบเป็นระยะ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์
2. ทดสอบหลังเรียน

บทที่ 4

สื่อและเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้

สื่อและเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการการใช้นาซีด เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีดังนี้

เนื้อหา / บทเพลง

เนื้อหาที่ใช้ในการทำกิจกรรม มี 3 เรื่อง ใช้เพลงทั้งหมด 4 เพลง เพลงที่ใช้ในเนื้อหาที่เรียนมีดังนี้ คือ

1. เนื้อหาความรัก มี 2 เพลง คือ
กาซิบ ดิริ ชันดรี
ความรักที่แท้จริง
2. เนื้อหาความขยัน มี 1 เพลง คือ
ราฮิน ดิละ รูมิ
3. เนื้อหาการขาดในการพูด มี 1 เพลง
ปรีจากัปละห์ ยังบายัก

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับการการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบ การใช้นาซีดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความรักต่อตนเอง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความรักต่ออัลลอฮ์
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องพฤติกรรมของผู้มีความขยัน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องแนวปฏิบัติตนเรื่องความขยัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องมารยาทในการพูดจาที่ควรรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องคุณค่าของการมีมารยาทในการพูด

แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนต้นของแผน ประกอบด้วย ชื่อแผนการเรียนรู้ ชื่อเรื่อง ชั้นที่ทำการจัดการเรียนรู้ ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการสอน

ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหาของแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย ส่วนต่างๆ ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้
2. ตัวชี้วัด
3. สาระสำคัญ
4. สาระการเรียนรู้
5. จุดประสงค์การเรียนรู้
6. ผลงานหรือภาระงานของผู้เรียน
7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้
8. การวัดและประเมินผล จะประกอบไปด้วย
 - 8.1 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 8.2 วิธีการวัด
 - 8.3 เครื่องมือ
 - 8.4 ผู้ประเมิน
 - 8.5.คะแนน
9. กระบวนการกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย
 - 9.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 9.2 ขั้นสอน
 - 9.3 ขั้นปฏิบัติ
 - 9.4 ขั้นนำไปใช้
 - 9.5 ขั้นสรุป

ส่วนที่ 3 ส่วนท้ายแผน ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. ลงชื่อผู้สอน
2. ความคิดเห็นและการลงนามของผู้บริหาร

3. ผลการจัดการเรียนรู้
4. การปรับปรุงและพัฒนา

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ออนาชีดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยดังนี้

1. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน

ใบความรู้

เนื้อเพลง

บัตรคำ

หนังสือ

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ใบงาน

แบบบันทึก

แบบฝึก

แบบทดสอบ

แหล่งเรียนรู้

1. ห้องเรียน

2. ห้องสมุด

เครื่องมือวัดและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ในการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้

1. แบบสังเกต: สังเกตการเรียนการสอนของนักเรียน
2. แบบประเมินผลงาน: ประเมินผลงานของนักเรียน
3. แบบทดสอบ: ทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนหลังจากที่เรียนในแต่ละ

เนื้อหา

บรรณานุกรม

กรมพลศึกษา.(2541).คู่มือแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น. หน่วยงานพิเศษ กรมพลศึกษา.

กรมวิชาการ (2539). การประเมินผลตามสภาพจริง กรุงเทพฯ : กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ(2545).คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____ (2553).หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธ ศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

กานดา สมุทรรัตน์.(2551).รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนในโรง

เรียนโปลีเทคนิคระยอง. ระยอง : โรงเรียนโปลีเทคนิคระยอง.

โกสิทธิ์ รังสิยาพันธ์รัตน์.(2531).ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรม

ศาสนา.

ชาตรี สำราญ(2545).เส้นทาง story line คู่มือการเรียนรู้.กรุงเทพฯ: มูลนิธิสตรี-สตรีวงศ์

ชัยวัฒน์ เหล่าสืบสกุลไทย.(2549).เพลงเพื่อการสอนและการจัดกิจกรรมนันทนาการ. กรุงเทพฯ:

ดวงเดือน พันธุมนาวิน.(2524).พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2. จิตวิทยา จริยธรรมและจิตวิทยาภาษา.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดนุ จีระเดชากุล. (2541).นันทนาการสำหรับเด็ก.กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.(2546). จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.

_____. (2551). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.

_____. (2553). การบริหารงานวิชาการ . กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.

พิกุล ทองทิพย์.(2550).ผลการใช้เพลงลูกทุ่งประกอบการเรียน เรื่องคำควบกล้ำ .วิทยานิพนธ์การ

ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.(2531).พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

เยาวภา นันชัยบุตร.(2543).การสอนเพื่อสร้างคนดี คนเก่งและมีความสุข.โครงการตำราวิชาการ

เฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ

.สุราษฎร์ธานี: สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี.อค์ดำเนินา.

วันชัย วัฒนวิทยวิทย์. (2526). การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ.Teaching English as

a second language.กรุงเทพฯ: เจริญกิจ

บรรณานุกรม(ต่อ)

- สาโรช บัวศรี. (2549). การศึกษาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ : กริดส์ ดีไซน์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2550). การออกแบบการเรียนรู้ย้อนกลับ วารสารวิชาการ
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอนการสร้างแบบฝึกเล่ม2.
กรุงเทพฯ : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (2547). 21 วิธีการจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สนิท สัตโยภาส. (2532). การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนพัฒนา.
- สนอง อินละคร. (2544). เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. อุบลราชธานี : หจก.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์, 2544.
- สมพิศ ชื่นตระกูล. (2536). ความเป็นครู (เอกสารประกอบการสอน). เชียงใหม่ : คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, 2536. อัดสำเนา
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2527). คุณภาพและคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์เจ้าพระยาการพิมพ์.
- อนาซิด .(ม.ป.ป). [Online], เข้าถึงได้จาก <http://www.yru.ac.th/science/culture> [2555, ธันวาคม 14].
- อิบราฮิม ณรงค์รักษาเขต. (2551). ปรัชญาการศึกษาอิสลาม. สงขลา : หาดใหญ่กราฟฟิก.
- อิสลามกับบทเพลงอนาซิด (ม.ป.ป). [Online], เข้าถึงได้จาก <http://board.postjung.com> [2555,
ธันวาคม 14].
- Longman Group. Longman. (1978). Dictionary of contemporary English Harlaw and Longman.
London :Longman Group.
- Mead, J.V. (1993, April). **Three wise monkeys. teaching ethical content through case studies.**
Dissertation Abstract s International. 32 (6), 5214-A.
- Titus, Harold Happer. (1936). **Ethics for today.** American : Book Company.
- Walter, Morgan L. and others. (1966). **The Holt Basic Dictionary of American English.** New
York : Holt Rinehart and Winston.

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ความรักต่อตนเอง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล-อักลาฟ

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่องย่อที่ 1 ความหมายของความรักและพฤติกรรมของผู้ที่มีความรักต่อตนเอง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

- อธิบายความหมาย ความสำคัญและหลักฐานเกี่ยวกับคุณธรรมที่กำหนด
- ยอมรับและปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด
- ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด

3. สาระสำคัญ

ความรัก เป็นคุณธรรมสำคัญที่ต้องมีในตัวบุคคลทุกคน เพราะถ้าทุกคนมีความรักให้ระหว่างกันแล้ว สิ่งไม่ดีต่าง ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น เพราะทุกคนสามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมต่างๆ จากการกระทำที่ไม่ดี และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. สาระการเรียนรู้

- ความหมายของความรักและความหมายความรักตนเอง
- พฤติกรรมของผู้ที่มีความรัก เช่น
รักตนเอง ต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่หนีเรียน เป็นต้น

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมายของความรักและความรักตนเองได้ถูกต้อง
- บอกลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่มีความรักต่อตนเองและไม่รักตนเองได้ถูกต้อง
- ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีความรักต่อตนเอง
- ตระหนักถึงความสำคัญและผลของการรักตนเอง

6. ผลงานหรือภาระงานของนักเรียน

- ผลงาน

1.1 การทำใบงานที่ 1

1.2 การตอบคำถามในแบบฝึกหัดที่ 1

2. ภาระงาน

2.1 การรายงานหน้าชั้น

2.2 การอภิปรายกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1.1 ใบความรู้

1.2 เนื้อเพลง

1.3 บัตรคำ คำว่า ความรัก และ รักตัวเอง

1.4 ใบงานที่ 1 เรื่อง พฤติกรรมของผู้รักตัวเอง

1.5 แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความรัก

2. แหล่งเรียนรู้

2.1 ห้องเรียน

2.2 ห้องสมุด

8. การวัดผลประเมินผล

1. การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน	คะแนน
1. อธิบายความหมายของความรักได้ถูกต้อง	ตอบคำถาม	แบบทดสอบ	ครูผู้สอน	2
2. บอกลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่มีความรักต่อตนเองและไม่รักตนเองได้ถูกต้อง	ตอบคำถาม	แบบทดสอบ	ครูผู้สอน	3
3. ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีความรักต่อตนเอง	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ครูผู้สอน	3
4. ตระหนักถึงความสำคัญและผลของการรักตนเอง	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ครูผู้สอน	2
รวม				10

2. เกณฑ์การประเมิน

- คะแนน 9 - 10 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดีมาก
- คะแนน 7 - 8 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดี
- คะแนน 5 - 6 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปานกลาง
- คะแนน 3 - 4 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับพอใช้
- คะแนนต่ำกว่า 3 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปรับปรุง

9. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.1 นักเรียนและครูร่วมกัน อ่านซูเราะฮ. ฟาติฮะฮ. และอ่านคูอาอ. ก่อนเรียน จากนั้น ครูนำเสนอบัตรคำศัพท์คำว่า “ ความรัก ” ครูนำเสนอเกี่ยวกับความหมายดังกล่าว จากนั้นครูแจกเนื้อเพลงอนาซิด ชื่อเพลงรักตนเอง ครูให้นักเรียนดูเนื้อร้องและร่วมสนทนาเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

- เพลงที่นักเรียนฟังกล่าวถึงอะไร
- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการได้ฟังเพลง
- การปฏิบัติตนอย่างไรถึงจะเรียกว่ามีความรักตนเอง

1.2 นักเรียน 2 – 3 คน ยกตัวอย่างการปฏิบัติตนที่แสดงว่ารักต่อตนเอง

2. ขั้นสอน

2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ อย่างละ 1 คน และช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม

2.2 ครูแจกเนื้อเพลงและใบความรู้ เรื่อง ความรักต่อตนเอง จากนั้น ครูและนักเรียน ร่วมกันร้องเพลง เรื่องรักตนเอง จากนั้นให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาอภิปรายทำกิจกรรมตามคำสั่งใบงานเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

1. คุณธรรมที่กล่าวถึงในเนื้อเพลง
2. ความหมายของคำว่า รักตนเอง
3. ลักษณะของคนที่ รักตนเอง ตามความคิดเห็น ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
4. ผลที่เกิดขึ้น ต่อคนที่รักตนเอง และผลที่เกิดขึ้น สำหรับคนที่ไม่รักตนเอง

2.3 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปราย

2.4 ครูแสดงความชื่นชม ตั้งคำถามจากสิ่งที่นักเรียนนำเสนอเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคนสนใจการนำเสนอของเพื่อนๆ

2.5 ครูให้ความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับความหมาย คำว่า รักตนเอง ลักษณะของคนที่มีความรักต่อตนเอง ผลการรักและไม่รักตนเอง

2.6 ครูได้วางข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการรักตนเอง และให้นักเรียนปฏิบัติ โดยครูจะเป็นผู้สังเกต

3. ขั้นปฏิบัติ

ผู้สอนแจกเนื้อเพลงให้กับนักเรียน จากนั้นผู้สอนร้องเพลงให้นักเรียนฟัง นักเรียนร้องเพลงตาม จากนั้นผู้สอนได้วางข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเกี่ยวกับการรักตัวเอง และให้นักเรียนปฏิบัติ โดยผู้สอนจะเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของนักเรียน

4. ขั้นนำไปใช้

นักเรียนปฏิบัติตาม คุณธรรมจริยธรรม ตามเนื้อหาในเพลง ตามข้อตกลงที่ครูกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

5. ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปความเข้าใจ เกี่ยวกับความหมายของความรัก และลักษณะของคนที่มีความรักต่อตนเอง ผลการรักและไม่รักตนเอง

2. มอบหมายงาน ให้นักเรียน สำรวจและบันทึก พฤติกรรมของตนเอง ที่ปฏิบัติ ใน 1 วัน ตามแบบบันทึกพฤติกรรม(บันทึกการรักตนเองโดยการทำความดี)ที่ครูมอบให้

3. ผู้สอนทำการสรุปผลพฤติกรรมของนักเรียน

4. บันทึกการเรียนรู้ในแบบบันทึก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ความรักต่ออัลลอฮ์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล- อักลาก

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่องย่อที่ ความหมายของความรักต่ออัลลอฮ์.และพฤติกรรมของผู้ที่มีความรักต่ออัลลอฮ์

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

- อธิบายความหมาย ความสำคัญและหลักฐานเกี่ยวกับคุณธรรมที่กำหนด
- ยอมรับและปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด
- ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด

3. สาระสำคัญ

ความรักต่ออัลลอฮ์. (ซบ.) เป็นคุณธรรมสำคัญที่ต้องมีในตัวบุคคลทุกคน เพราะถ้าทุกคนรักอัลลอฮ์. (ซบ.)แล้ว สิ่งไม่ดีสิ่งงามต่างๆก็จะไม่เกิดขึ้น เพราะทุกคนสามารถที่จะควบคุมตัวเองจากการกระทำที่ไม่ดี เกิดพฤติกรรมที่ดีงามเนื่องมาจากการรักผู้ที่เป็นผู้ให้อย่างแท้จริง และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. สาระการเรียนรู้

- ความหมายของความรักต่ออัลลอฮ์. (ซบ.) ได้
- บอกวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับความรักต่ออัลลอฮ์. (ซบ.)
- พฤติกรรมที่ดีของผู้ที่รักต่ออัลลอฮ์. (ซบ.)เช่น
ขยันละหมาด ชอบทำความดี เป็นต้น

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมายเกี่ยวกับความรักต่ออัลลอฮ์. (ซบ.) ได้ถูกต้อง
- บอกวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับความรักต่ออัลลอฮ์. (ซบ.) ได้
- ประพฤติดุปฏิบัติตนให้ผู้ที่มีความรักต่ออัลลอฮ์. (ซบ.)
- ตระหนักถึงความสำคัญและผลของการรักอัลลอฮ์ (ซบ.)

6. ผลงานหรือภาระงานของนักเรียน

1. ผลงาน

- 1.1 การทำใบงานที่ 2
- 1.2 การตอบคำถามในแบบฝึกหัดที่ 2

2 ภาระงาน

- 2.1 การรายงานหน้าชั้น
- 2.2 การอภิปรายกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- 1.1 ใบความรู้
- 1.2 เนื้อเพลง รักที่แท้จริง
- 1.3 บัตรคำ คำว่า รักอัลลอฮ.
- 1.4 ใบงานที่ 1 เรื่อง พฤติกรรมของผู้ที่รักอัลลอฮ.
- 1.5 แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความรักอัลลอฮ.

2. แหล่งเรียนรู้

- 2.1 ห้องเรียน
- 2.2 ห้องสมุด

8. การวัดผลประเมินผล

1. การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน	คะแนน
1.สังเกตพฤติกรรม การรักอัลลอฮ	สังเกต	แบบสังเกต	ครู	5
2.บอกความหมายและลักษณะการรักและไม่รักอัลลอฮได้	ทดสอบ	แบบทดสอบ	ครู	3
3.อธิบายผลที่เกิดจากการรักและไม่รักอัลลอฮ.	ทดสอบ	แบบทดสอบ	ครู	2
รวม				10

2. เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	9 - 10	คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดีมาก
คะแนน	7 - 8	คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดี
คะแนน	5 - 6	คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปานกลาง
คะแนน	3 - 4	คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับพอใช้
คะแนนต่ำกว่า 3 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปรับปรุง		

9. กระบวนการเรียนรู้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.1 นักเรียนและครูร่วมกัน อ่านซูเราะฮ. ฟาติฮะฮ. และอ่านดูอาอ. ก่อนเรียน จากนั้น ครรนาเสนอบัตรคำศัพท์คำว่า “ รักอัลลอฮ.” ครูสนทนากับความหมายดังกล่าว จากนั้นครูแจก เนื้อเพลงอนาซิด ชื่อเพลง รักที่แท้จริง ครูให้นักเรียนดูเนื้อร้องและร่วมสนทนากับ ประเด็นต่อไปนี้

- เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงอะไร
- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการอ่านเนื้อเพลง
- การปฏิบัติตนอย่างไรถึงจะเรียกว่ามีความรักต่ออัลลอฮ. (ชบ.)

1.2 ให้นักเรียน 2 – 3 คน ยกตัวอย่างการปฏิบัติตนที่กระทำเป็นประจำ และบ่งบอกถึงการรักอัลลอฮ. (ชบ.) โดยการกระทำดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของนักเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ อย่างละ 1 คนและช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม ครูแจกเนื้อเพลงและใบความรู้ เรื่องความรักต่ออัลลอฮ (ชบ.) ให้แต่ละคู่ อภิปรายเกี่ยวกับเพลงอนาซิด ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเพลง และมีความคิดเห็นอย่างไรที่จะทำให้ชีวิตเกิดความรักต่ออัลลอฮ อย่างแท้จริง

2.2 ครูแจกเนื้อเพลงและใบความรู้ เรื่อง ความรักต่ออัลลอฮ. จากนั้น ครูและนักเรียน ร่วมกันร้องเพลง เรื่องรักที่แท้จริง จากนั้นให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาอภิปรายทำกิจกรรมตามคำสั่งใบงานเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

1. คุณธรรมที่กล่าวถึงในเนื้อเพลง
2. ความหมายของคำว่า รักอัลลอฮ
3. ลักษณะของคน ที่ รักอัลลอฮ ตามความคิดเห็น ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
4. ผลที่เกิดขึ้น ต่อคนที่รักและไม่รักอัลลอฮ

2.3 แต่ละคู่ส่งตัวแทนออกมาอภิปราย

2.4 ครูแสดงความชื่นชม ตั้งคำถามจากสิ่งที่นักเรียนนำเสนอ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคนสนใจการนำเสนอของเพื่อนๆ

2.5 ครูให้ความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับความหมาย คำว่า รักอัลลอฮ์ ลักษณะของคนที่มีความรักต่ออัลลอฮ์ ผลการรักและไม่รักอัลลอฮ์

2.6 ครูได้วางข้อตกลงกับนักเรียน เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการรักอัลลอฮ์และให้นักเรียนปฏิบัติ โดยครูจะเป็นผู้สังเกต

3. ขั้นปฏิบัติ

ผู้สอนแจกเนื้อเพลงให้กับนักเรียน จากนั้นผู้สอนร้องเพลงให้นักเรียนฟัง นักเรียนร้องเพลงตาม จากนั้นผู้สอนได้วางข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเกี่ยวกับการรักอัลลอฮ์ และให้นักเรียนปฏิบัติโดยผู้สอนจะเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของนักเรียน

4. ขั้นนำไปใช้

นักเรียนปฏิบัติตาม คุณธรรมจริยธรรม ตามเนื้อหาในเพลง ตามข้อตกลงที่ครูกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

5. ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของความรักอัลลอฮ์ และลักษณะของคนที่มีความรักต่ออัลลอฮ์ ผลการรักและไม่รักอัลลอฮ์ (ชบ)

2. มอบหมายงาน ให้นักเรียนสำรวจและบันทึก พฤติกรรมของตนเอง ที่ปฏิบัติใน 1 วัน ตามแบบบันทึกพฤติกรรม (บันทึกการรักอัลลอฮ์โดยการทำความดี) ที่ครูมอบให้ ผู้สอนทำการสรุปผลพฤติกรรมของนักเรียน

3. บันทึกการเรียนรู้ในแบบบันทึก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง พฤติกรรมของผู้ที่มีความขยัน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล อักลาก

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่องย่อที่ ความหมายของความขยันและพฤติกรรมของผู้ที่มีความขยัน

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

- อธิบายความหมาย ความสำคัญและหลักฐานเกี่ยวกับคุณธรรมที่กำหนด
- ยอมรับและปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด
- ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด

3. สาระสำคัญ

ความขยัน เป็นคุณธรรมสำคัญที่ต้องมีในตัวบุคคลทุกคน เพราะถ้าทุกคนมีความขยันแล้วก็จะทำให้กิจกรรมทุกอย่างเกิดความสำเร็จ เพราะโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง หากในสังคมมีแต่คนขี้เกียจ ความเจริญก้าวหน้าก็จะไม่เกิดขึ้น ถ้าในสังคมมีบุคคลที่ล้วนแต่เป็นคนขยัน จะทำให้สังคมนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลง และพัฒนา สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

4. สาระการเรียนรู้

- ความหมายของความขยัน
- ลักษณะของผู้ที่ขยัน
- พฤติกรรมที่แสดงถึงความขยัน เช่น
รับทำละหมาด โดยไม่ต้องใช้ให้ทำ เป็นต้น

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมายเกี่ยวกับความขยันได้ถูกต้อง
- บอกลักษณะของผู้ที่มีความขยันได้
- ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีความขยันได้

6. ผลงานหรือภาระงานของนักเรียน

- ผลงาน
 - 1.1 การทำใบงานที่ 1

1.2 การตอบคำถามในแบบฝึกหัดที่ 1

2 ภาระงาน

2.1 การรายงานหน้าชั้น

2.2 การอภิปรายกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1 สื่อการเรียนรู้

1.1 ใบความรู้

1.2 เนื้อเพลง ขยันไว้ไม่เสียหาย

1.3 บัตรคำ คำว่า ขยัน.

1.4 ใบงานที่ 1 เรื่อง พฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความขยัน

1.5 แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความรักอัลลอฮ.

2 แหล่งเรียนรู้

2.1 ห้องเรียน

2.2 ห้องสมุด

8. การวัดผลประเมินผล

1. การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน	คะแนน
1. อธิบายความหมายของ ความขยันได้ถูกต้อง	ตอบคำถาม	แบบทดสอบ	ครูผู้สอน	2
2.บอกพฤติกรรมของผู้ที่มี ความขยันได้ถูกต้อง	ตอบคำถาม	แบบทดสอบ	ครูผู้สอน	3
3.ประพฤติปฏิบัติตนให้ เป็นผู้ที่มีความขยัน	สังเกต พฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม	ครูผู้สอน	3
4.ตระหนักถึงความสำคัญ และผลของความขยัน	สังเกต พฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม	ครูผู้สอน	2
รวม				10

2. เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	9 - 10	คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดีมาก
คะแนน	7 - 8	คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดี
คะแนน	5 - 6	คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปานกลาง
คะแนน	3 - 4	คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับพอใช้
คะแนนต่ำกว่า 3 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปรับปรุง		

9. กระบวนการเรียนรู้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.1 นักเรียนและครูร่วมกัน อ่านซูเราะฮ. ฟาติฮะฮ. และอ่านคูอาอ. ก่อนเรียน จากนั้น ครูนำเสนอบัตรคำศัพท์คำว่า “ ความขยัน” ครูสนทนากับความหมายดังกล่าว จากนั้นครูแจก เนื้อเพลงอนาซิด ชื่อเพลง ขยันไว้ ไม่เสียหาย ครูให้นักเรียนดูเนื้อร้องและร่วมสนทนากับประเด็นต่อไปนี้

- เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงอะไร
- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการอ่านเนื้อเพลง
- การปฏิบัติตนอย่างไรถึงจะเรียกว่ามีความขยัน

1.2 ให้นักเรียน 2 – 3 คน ยกตัวอย่างการปฏิบัติตนที่กระทำเป็นประจำและบ่งบอกถึงความขยัน โดยการกระทำความดีดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของนักเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการ อย่างละ 1 คนและช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม

2.2 ครูแจกใบความรู้ เรื่อง ความขยัน จากนั้น ครูและนักเรียน ร่วมกันร้องเพลงขยันไว้ ไม่เสียหาย จากนั้นให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาอภิปรายทำกิจกรรมตามคำสั่งใบงานเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

- คุณธรรมที่กล่าวถึงในเนื้อเพลง
- ความหมายของคำว่า ความขยัน
- พฤติกรรมที่แสดง ถึงความขยัน ตามความคิดเห็นของนักเรียน แต่ละกลุ่ม

2.3 แต่ละคู่ ส่งตัวแทนออกมาอภิปราย

2.4 ครูแสดงความชื่นชม ตั้งคำถามจากสิ่งที่นักเรียนนำเสนอเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคนสนใจการนำเสนอของเพื่อนๆ

2.5 ครูให้ความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับความหมาย คำว่า ความขยัน ลักษณะของคนที่มีความขยัน

2.6 ครูได้วางข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความขยัน โดยครูจะเป็นผู้สังเกต

3. ขั้นปฏิบัติ

ครูแจกเนื้อเพลงให้กับนักเรียน จากนั้นครูร้องเพลงให้นักเรียนฟัง นักเรียนร้องเพลงตาม จากนั้นครูได้วางข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเกี่ยวกับความขยัน และให้นักเรียนปฏิบัติ โดยครูจะเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของนักเรียน

4. ขั้นนำไปใช้

นักเรียนปฏิบัติตาม คุณธรรมจริยธรรม ตามเนื้อหาในเพลง ตามข้อตกลงที่ครูกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

5 ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของความขยัน และลักษณะของคนที่มีความขยัน
2. มอบหมายงาน ให้นักเรียนสำรวจและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง ที่ปฏิบัติใน 1 วัน ตามแบบบันทึกพฤติกรรม (บันทึกความขยัน) ที่ครูมอบให้
3. ครูทำการสรุปผลพฤติกรรมของนักเรียน
4. บันทึกการเรียนรู้ในแบบบันทึก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง แนวปฏิบัติตน เรื่องความซื่อสัตย์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่องย่อที่ แนวปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความซื่อสัตย์และผลของความซื่อสัตย์และไม่ซื่อสัตย์

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

- อธิบายความหมาย ความสำคัญและหลักฐานเกี่ยวกับคุณธรรมที่กำหนด
- ยอมรับและปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด
- ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด

3. สาระสำคัญ

ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมสำคัญที่ต้องมีในตัวบุคคลทุกคน เพราะถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์แล้ว ก็จะทำให้กิจกรรมทุกอย่างเกิดความสำเร็จ เพราะโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง หากในสังคมมีแต่คนซื่อสัตย์ ความเจริญก้าวหน้าก็จะไม่เกิดขึ้น ถ้าในสังคมมีบุคคลที่ชั่วแต่เป็นคนซื่อสัตย์ ก็จะทำให้พฤติกรรมดังกล่าวแทรกซึมเข้าไปในชุมชน ทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. สาระการเรียนรู้

- แนวปฏิบัติให้มีความซื่อสัตย์
- ผลของความซื่อสัตย์และไม่ซื่อสัตย์

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายแนวปฏิบัติให้มีความซื่อสัตย์ได้
- บอกผลของความซื่อสัตย์และไม่ซื่อสัตย์ได้

6. ผลงานหรือภาระงานของนักเรียน

- ผลงาน
 - การทำใบงานที่ 2
 - การตอบคำถามในแบบฝึกหัดที่ 2

2. ภาระงาน

2.1 การรายงานหน้าชั้น

2.2 การอภิปรายกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1.1 ใบความรู้

1.2 เนื้อเพลง ขยันไว้ ไม่เสียหาย

1.3 ใบงานที่ 2 เรื่อง ผลของความขยันและไม่ขยัน

2. แหล่งเรียนรู้

2.1 ห้องเรียน

2.2 ห้องสมุด

8. การวัดผลประเมินผล

1. การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน	คะแนน
1.สังเกตพฤติกรรม ที่แสดงถึงความขยัน	สังเกต	แบบสังเกต	ครู	5
2.อธิบายแนวปฏิบัติให้มี ความขยัน	ทดสอบ	แบบทดสอบ	ครู	2
3.บอกผลที่เกิดจากความ ขยันและไม่ขยันได้	ทดสอบ	แบบทดสอบ	ครู	3
รวม				10

2. เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 9 - 10 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดีมาก

คะแนน 7 - 8 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดี

คะแนน 5 - 6 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปานกลาง

คะแนน 3 - 4 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับพอใช้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.1 นักเรียนและครูร่วมกัน อ่านซูเราะฮฺ, ฟาติฮะฮฺ, และอ่านคูอาอฺ, ก่อนเรียน จากนั้น ครูทบทวนเรื่อง ความหมายของความขยัน นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นสอน

2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ อย่างละ 1 คนและช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม ครูแจกใบความรู้ เรื่อง แนวปฏิบัติให้มีความขยัน และผลของความขยันและไม่ขยันให้แต่ละกลุ่ม อภิปรายเรื่อง แนวปฏิบัติให้มีความขยัน และผลของความขยันและไม่ขยัน

2.2 ครูและนักเรียน ร่วมกันร้องเพลง ขยันไว้ ไม่เสียหายพร้อมๆกันอีกครั้ง จากนั้นครู ให้ความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับความขยัน

2.3 ครูได้วางข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความขยัน และให้นักเรียนปฏิบัติ โดยครูจะเป็นผู้สังเกต

3. ขั้นปฏิบัติ

ครูกับนักเรียนร่วมกันร้องเพลงร่วมกัน จากนั้นครูได้วางข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับ พฤติกรรมที่จะให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเกี่ยวกับความขยัน และให้นักเรียนปฏิบัติ โดยครูจะเป็นผู้ สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของนักเรียน

4. ขั้นนำไปใช้

นักเรียนปฏิบัติตาม คุณธรรมจริยธรรม ตามเนื้อหาในเพลง ตามข้อตกลงที่ครูกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

5. ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติให้มีความขยัน และผลของความขยันและความขี้เกียจ

2. มอบหมายงานให้นักเรียนสำรวจและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง ที่ปฏิบัติใน 1 วัน ตามแบบบันทึกพฤติกรรม(บันทึกการรักอัลลอฮฺโดยการทำความดี)ที่ครูมอบให้

3. ครูทำการสรุปผล พฤติกรรมของนักเรียน

4. บันทึกการเรียนรู้ในแบบบันทึก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง มารยาทในการพูดจาที่ควรรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้อัล- อักลาก

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่องย่อยที่ 1 ความหมาย และ ความสำคัญของมารยาทในการพูด

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญและหลักฐานเกี่ยวกับคุณธรรมที่กำหนด
2. ขอมรับและปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด
3. ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด
4. อธิบายเห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามมารยาทในการพูด

3. สาระสำคัญ

การพูดดี เป็นคุณธรรมสำคัญที่ต้องมีในตัวบุคคลทุกคน เพราะถ้าทุกคนสามารถพูดในสิ่งที่ดีแล้ว จะทำให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของมารยาทในการพูด
2. ความสำคัญของการมีมารยาทในการพูด
3. ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีมารยาทในการพูด

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของมารยาทในการพูดได้ถูกต้อง
2. บอกความสำคัญของการมีมารยาทในการพูดได้
3. ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีมารยาทในการพูดได้

6. ผลงานหรือภาระงานของนักเรียน

1. ผลงาน
 - 1.1 การทำใบงานที่ 1
 - 1.2 การตอบคำถามในแบบฝึกหัดที่ 1

2. ภาระงาน

2.1 การรายงานหน้าชั้น

2.2 การอภิปรายกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1.1 ใบความรู้

1.2 เนื้อเพลง ปิศาจปลั๊ก ยังบ้าย

1.3 บัตรคำ คำว่า คำพูดที่ดี

1.4 ใบงานที่ 1 เรื่อง ตัวอย่างคำพูดที่ดี

1.5 แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องมารยาทในการพูด

2. แหล่งเรียนรู้

2.1 ห้องเรียน

2.2 ห้องสมุด

8. การวัดผลประเมินผล

1. การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน	คะแนน
1.อธิบายความหมาย ความสำคัญและบอกคุณค่าของมารยาทในการพูดได้	ตอบคำถาม	แบบทดสอบ	ครูครู	3
2.ยกตัวอย่างคำพูดที่ดีได้	ตอบคำถาม	แบบทดสอบ	ครูครู	2
3.ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีมารยาทในการพูด	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ครูครู	5
รวม				10

2. เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 9-10 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดีมาก

คะแนน 7-8 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดี

คะแนน 5-6 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปานกลาง

คะแนน 3-4 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับพอใช้

คะแนนต่ำกว่า 3 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปรับปรุง

9. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.1 นักเรียนและครูร่วมกัน อ่านซูเราะฮฺ, ฟาติฮะฮฺ, และอ่านคูอาอฺ. ก่อนเรียน จากนั้นครูนำเสนอบัตรคำศัพท์คำว่า “ คำพูดที่ดี ” ครูนำเสนอเกี่ยวกับความหมายดังกล่าว จากนั้นครูแจกเนื้อเพลงอนาซิด ชื่อเพลงบิรจาลัปละห์ยังบายก์ ครูให้นักเรียนดูเนื้อร้องและร่วมสนทนาเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

- เพลงที่นักเรียนฟังกล่าวถึงอะไร
- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการได้ฟังเพลง
- พูดอย่างไรถึงจะเรียกว่ามีมารยาทในการพูด

1.2 นักเรียน 2 – 3 คน ยกตัวอย่างการมีมารยาทในการพูด

2. ขั้นสอน

2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการอย่างละ 1 คน และช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม

2.2 ครูแจกเนื้อเพลงและใบความรู้ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของมารยาทในการพูด จากนั้น ครูและนักเรียน ร่วมกันร้องเพลง บิรจาลัปละห์ยังบายก์ จากนั้นให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาอภิปรายทำกิจกรรมตามคำสั่งใบงานเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

- คุณธรรมที่กล่าวถึงในเนื้อเพลง
- ความหมายของคำว่า มารยาทในการพูดและความสำคัญของมารยาทในการพูด
- คำพูดที่ดี ตามความคิดเห็น ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

- ผลที่เกิดขึ้น ต่อคนที่มีความมารยาทในการพูด และผลที่เกิดขึ้น สำหรับคนที่ไม่มีมารยาทในการพูด

2.3 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปราย

2.4 ครูแสดงความชื่นชม ตั้งคำถามจากสิ่งที่นักเรียนนำเสนอเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคนสนใจการนำเสนอของเพื่อนๆ

2.5 ครูให้ความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญของมารยาทในการพูดและผลที่เกิดขึ้น สำหรับคนที่ไม่มีการมารยาทในการพูด

2.6 ครูได้วางข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการมีมารยาทในการพูดและให้นักเรียนปฏิบัติ โดยครูจะเป็นผู้สังเกต

3. ขั้นปฏิบัติ

ครูแจกเนื้อเพลงให้กับนักเรียน จากนั้นครูร้องเพลงให้นักเรียนฟัง นักเรียนร้องเพลงตาม จากนั้นครูได้วางข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเกี่ยวกับมารยาทในการพูด และให้นักเรียนปฏิบัติ โดยครูจะเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของนักเรียน

4. ขั้นนำไปใช้

นักเรียนปฏิบัติตาม คุณธรรมจริยธรรม ตามเนื้อหาในเพลง ตามข้อตกลงที่ครูกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

5. ขั้นสรุป

5.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของมารยาทในการพูด ผลที่เกิดขึ้น ต่อคนที่มีการมารยาทในการพูด และผลที่เกิดขึ้น สำหรับคนที่ไม่มีการมารยาทในการพูด

5.2 มอบหมายงานให้นักเรียนสำรวจและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง ที่ปฏิบัติใน 1 วัน ตามแบบบันทึกพฤติกรรม(บันทึกการพูดที่ดีในแต่ละวัน)ที่ครูมอบให้

5.3 ครูทำการสรุปผลพฤติกรรมของนักเรียน

5.4 บันทึกการเรียนรู้ในแบบบันทึก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่อง คุณค่าของการมีมารยาทในการพูด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้อัต- อักลาก

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่องย่อยที่ 2 คุณค่าของการมีมารยาทในการพูด

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

- อธิบายความหมาย ความสำคัญและหลักฐานเกี่ยวกับคุณธรรมที่กำหนด
- ยอมรับและปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด
- ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด
- อธิบายเห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามมารยาทในการพูด

3. สาระสำคัญ

การพูดที่ดี เป็นคุณธรรมสำคัญที่ต้องมีในตัวบุคคลทุกคน โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลายทางภาษา การมีมารยาทในการพูดถือเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่า เพราะถ้าทุกคนสามารถพูดในสิ่งที่ดีแล้ว จะทำให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. สาระการเรียนรู้

- คุณค่าของมารยาทในการพูด

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกคุณค่าของมารยาทในการพูดได้
- ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีมารยาทในการพูดได้

6. ผลงานหรือภาระงานของนักเรียน

- ผลงาน
 - 1.1 การทำใบงานที่ 2
 - 1.2.การตอบคำถามในแบบฝึกหัดที่ 2
- ภาระงาน
 - 2.1 การรายงานหน้าชั้น
 - 2.2 การอภิปรายกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1.1 ใบความรู้

1.2 เนื้อเพลง บิรจากัปละหัยยังบายัก

1.3 ใบงานที่ 2 เรื่อง คุณค่าของการมีมารยาทในการพูด

2. แหล่งเรียนรู้

2.1 ห้องเรียน

2.2 ห้องสมุด

8. การวัดผลประเมินผล

1. การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน	คะแนน
1.บอกคุณค่าของการมีมาร	ทดสอบ	แบบทดสอบ	ครู	5
2.ประพฤติปฏิบัติตนให้ เป็นผู้ที่มีมารยาทในการพูด	สังเกต พฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม	ครู	5
รวม				10

2. เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 9 - 10 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดีมาก

คะแนน 7 - 8 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับดี

คะแนน 5 - 6 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปานกลาง

คะแนน 3 - 4 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับพอใช้

คะแนนต่ำกว่า 3 คะแนน หมายถึง มีผลการเรียนรู้ ระดับปรับปรุง

9. กระบวนการเรียนรู้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

1.1 นักเรียนและครูร่วมกันอ่านซูเราะฮ. ฟาติฮะฮ. และอ่านคู่มือก่อนเรียน จากนั้น

นักเรียนและครู ทบทวนเรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีมารยาทในการพูด

2. ขั้นสอน

2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ อย่างละ 1 คน และช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม ครูแจกใบความรู้ เรื่อง คุณค่าของการมีมารยาทในการพูดให้แต่ละกลุ่ม อภิปรายเรื่อง เรื่อง คุณค่าของการมีมารยาทในการพูด

2.2 ครูและนักเรียน ร่วมกันร้องเพลง บ๊ายบายปลั๊กยังบายค์ พร้อมๆกันอีกครั้ง จากนั้นครูให้ความรู้เพิ่มเติม ที่เกี่ยวกับมารยาทในการพูด

2.3 ครูได้วางข้อตกลงกับนักเรียน เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรม ที่เกี่ยวกับการมีมารยาทในการพูด โดยครูจะเป็นผู้สังเกต

3. ขั้นปฏิบัติ

ครูกับนักเรียนร่วมกันร้องเพลงร่วมกัน จากนั้นครูได้วางข้อตกลงกับนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เกี่ยวกับมารยาทในการพูด และให้นักเรียนปฏิบัติ โดยครูจะเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ของนักเรียน

4. ขั้นนำไปใช้

นักเรียนปฏิบัติตาม คุณธรรมจริยธรรม ตามเนื้อหาในเพลง ตามข้อตกลงที่ครูกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

5. ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าของการมีมารยาทในการพูด
2. ครูทำการสรุปผลพฤติกรรมของนักเรียน
3. บันทึกการเรียนรู้ในแบบบันทึก

เนื้อเพลงที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

เพลงที่ 1

กาซึห ดีรี ชันดีรี

มารีซื้อมูวา กิตาตุนัยกัน กือวายิปป็น ดาลัมอูมา
 มารีกาวันกู กิตาปืรชามา มีนุญกัน ยาลันยัง บัสนียา
 มูลาอันด็องัน กาซึหุละฮ.ดีรี ยางันซื้อกาดี ปินาซากันยา
 บัวตละห.อาปา ยังดีชูโรฮี ดารี อัลลอฮ. ยังมาฮากูวาซา
 อีตุละห์ยาดี กือวายิปป็นกิตา ยางัน เซ็กซา ดีรี จามา ซือลามายา
 อังตซือป้อนุฮฮาดี กาเลาปีนาซากันยา วาเลาปุ่น บาฮูวัน ชูรมา
 ตะดาปัดบาฮูยา (ซ้ำ)

สรุปใจความสำคัญเพลงอนาซีด กาซึห. ดีรี ชันดีรี

มาร่วมกันรักตนเองโดยการทำความดี ในศาสนาอิสลามนั้น
 พระเจ้าได้ตระหนักถึงการรักตนเอง ใครก็ตามที่ทำร้ายตัวเอง
 ไม่ว่าในรูปแบบใด ก็แล้วแต่ เป็นที่ต้องห้าม เช่น การฆ่าตัวตาย
 ในอิสลามสอนว่า แม้แต่กลิ่นของสวรรค์ผู้ตายก็จะมีโอกาสได้สัมผัส

คำศัพท์
เพลงกาซึห ดีรี ชันดีรี

คำศัพท์	คำแปล	คำแปล	คำแปล
มารี	มา	อาปา	อะไร
ซอมูวา	ทั้งหมด	ยังดี	ที่
กิตา	เรา	ซูโรฮี	ทรงใช้
ตุนัยกัน	ปฏิบัติ	ดารี	จาก
กือวียป็น	สิ่งที่ต้องปฏิบัติ	อัลลอฮ.	พระเจ้า
ดัลัม	ใน	ยังมาฮาควาซา	ผู้ทรงปรีชาสามารถ
อาฮามา	ศาสนา	อิตุละห์	นั่นแหละ
กาวันกู	เพื่อนของฉัน	ยาดี	เป็น
บิรซามา	พร้อมกัน	ยางัน	ห้าม
มือนูยกัน	มุงสู่	เช็กซา	ทรมาน
ยาลัน	ทาง	ยามา	ปกป้อง / ดูแล
ยังบัสมียา	ที่ผาสุก	ซือลามายา	นานตลอดไป
มุลอัน	เริ่มต้น	อิงัต	จดจำ
ดืออัน	ด้วย / กับ	ซือปือนูฮฮาดี	ให้หมดใจ
ดีรี	ตัวเอง	กาเลา	ถ้า
ยางัน	ห้าม	วาเลาปูน	แม้แต่
ซือกาลี	สักครั้ง	บาฮูวัน	กลืน
บีนากากัน	ทำลาย	ซุรมา	สวรรค์
นูวัต	ทำ	ตะดาปัต	ไม่สามารถ
กาซึหฺละห์	รักเถิด		

เพลงที่ 2

รัก แท้จริง

รัก รัก รัก ผู้ใด จะมากมายเท่า ผู้ทรงเมตตา
 รักที่มีค่ายิ่งใหญ่ ทุกคนล้วนแต่ปรารถนา
 รักนี้นั้นล้ำมหาศาล ยิ่งกว่าทะเล กว่าท้องฟ้า
 รักนี้รักผู้ทรงปราณี อัลลอฮ. ผู้ทรงเมตตา
 (ซ้ำ)

อัลลอฮ. สร้างฉัน อยู่บนโลกนี้ นั่นคือ ความประสงค์ของพระองค์
 ประทานในสิ่งดี นีอ.มดีและริซกีให้เราได้ใช้ ได้ชื่นชม
 ทุกสิ่งในโลกนี้ ทุกอย่างที่เราเห็น แสดงความยิ่งใหญ่ที่สร้างมา
 สร้างมาด้วยความรัก เมตตา กรุณาให้เรา ได้ฟังพา ได้พักพิง
 นี่แหละหนาตัวเรา ควรทดแทน ในคุณที่ได้
 ด้วยการทำความดี มีความยำเกรง ต่อองค์อัลลอฮ. ผู้ยิ่งใหญ่
 (ซ้ำ)

สรุปใจความสำคัญเพลงอนาซีด รักที่แท้จริง

ความรักต่อพระเจ้าเป็นความรักที่บริสุทธิ์ เป็นความรัก
 ที่ต้องกระทำขึ้นด้วยความบริสุทธิ์ใจจึงจะได้ผล คือปฏิบัติ
 ในสิ่งที่พระองค์ทรงอนุมัติ และ ละ ในสิ่งที่พระองค์ทรงห้าม
 ฉะนั้นเราควรที่จะขอบคุณในความกรุณาของพระองค์
 ด้วยการทำความดี และมีใจที่ยำเกรงต่อพระองค์

เพลงที่3
รายิน ตีตะรุณี

ต้นดา กือมายูวัน อาตัส ชาตูลูรัง
 อีตู อาดาละห์ รายิน บัวต อาตัส กือบายกักกัน
 ชาตูลู กือต้นดาอัน มุนดูล ชือลามายา
 บาหมี่ อูรังยัง มาลัส อาคิร ตีบาละห์ ซึ่งซารา
 นาบีเกีตา ชูตะฮ ซับดา รายิน ละห์ ดาลัม อีบาตัต
 ยางันลูปา ดันลาถัยกัน ตูนัยกัน อาตัสวายิบปัน
 รายิน ละห์ รายิน กีตา อูซาฮา ตูนัย ยัง บายก อากัน บี้รจาया

สรุปใจความสำคัญเพลงอนาซีด รายิน ตีตะ รุณี

หนึ่งในสัญญาณที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ก็คือ
 จะต้องมีความขยัน ศาสดาบอกว่าเราต้องขยันทำในสิ่งที่ดี
 จึงจะประสบความสำเร็จในกิจการงาน

คำศัพท์เพลง

รายิน ตีตะ รุมี

คำศัพท์	คำแปล	คำศัพท์	คำแปล
ต้นดา	สัญญาณ	ดัลัม อีบาดัต	ในการทำความดี
กือมายูวัน	ความเจริญก้าวหน้า	ยางัน	ห้าม
อาดัส	บน	ลูปา	ลืม
ชืออูรัง	คนหนึ่งคน	ดัน	และ
อิดู	นั้น	ลาลัย	เพลิน / ชักช้า
อาดาละห์	ก็คือ	ตุนัยกัน	ปฏิบัติ
รายิน	ขยัน	อาดัส	บน
บูวัต	ทำ	วายิปัน	สิ่งที่ต้องปฏิบัติ
กือบายกักัน	สิ่งที่ดี	จึงชารา	ความเสียใจ
ชาตู	หนึ่ง	นาปี	ศาสดา
มุนดुर	ล้ำหลัง	กิดา	เรา
ชือลามา	ทราบนานเท่านั้น	ชูตะห์ซับาดา	ได้กล่าว
บาหมี	แก่	วายิปัน	สิ่งที่ต้องปฏิบัติ
มาลัส	จี๋เกียจ	อุชาฮา	พยายาม
อาคิร	สุดท้าย	ปี้รจาया	ประสบ ความสำเร็จ
ตีบา	ประสบ	จึงชารา	ความเสียใจ

เพลงที่ 4
ปี่จากปละห์ ยังบายก์

มารีละห์กาวัน มารีละห์ตือมัน กิตาฆุนากัน จากป้นยังบายก์
ยางันดีมาตุ จากป้อลาลู บินดายังฟาอิดะฮ จากปยังปี่ธรรมา
(ซ้ำ)

นาบีปี่รัชปดา บิลา ปี่จากป้อ ชือบุด ยัง บือตุล ซาละฮ อันเดาะ ชือยัป
ยางัน ปี่รูสูง ยางัน มื่อจันจง
ชือบบ ยังดีชือบุดอิตู มีมบาวา ปี่บาเลาะฮัน

สรุปใจความสำคัญเพลงอนาซีด ปี่จากปละห์ ยังบายก์

มาร่วมกันพูดแต่ในสิ่งที่ดี มีประโยชน์ ท่านศาสดาบอกว่า ถ้า
คำพูดที่เราจะกล่าวออกมานั้นไม่ดี ก็จงนิ่งเสียดีกว่า เพราะคำพูด
ที่ไม่ดี จะนำมาซึ่งความเสียหาย เช่นทะเลาะเบาะแว้งเป็นต้น

คำศัพท์เพลง
ป๊อปปี้ ปะหลั ย้งบายก์

คำศัพท์	คำแปล	คำศัพท์	คำแปล
มารีละห์	มาชิ	ปีลา	เมื่อไหร่
กาวัน	เพื่อน	ชื้อบุตร	กล่าว
ด้อมัน	เพื่อน	บื้อตุล	ถูกต้อง
กิตา	เรา	ชะละห์	ผิด
ฆุนากัน	ใช้	อันเดะ	ควร
จากปปีน	คำพูด	ชื้อยัป	เจียบ
ย้งบายก์	ที่ดี	ย้างัน	อย่า
ย้างัน	อย่า	ป๊อปปี้สูง	โกหก
มาตุ	อาย	ม็องจ้ง	จีฟอง
ชื้อลาตุ	เลย	ชื้อบับ	เพราะ
บีนดา	สิ่งใดสิ่งหนึ่ง	ย้งดีชื้อบุตร	ที่กล่าว
ฟาอิดะฮ.	มีประโยชน์	อิดู	นั้น
ป๊อปปี้	มีประโยชน์	มิมบาวา	นำพา
นาปี	ศาสดา	ป๊อปปี้และอัน	ทะเลาะเบาะแว้ง
ซัปดา	กล่าว		

แบบสังเกตที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

แบบสังเกตด้านความรัก

ครั้งที่.....

พฤติกรรม การรักตัวเอง

คำอธิบาย นักเรียนแสดงออกถึงการรักตัวเองโดยปฏิบัติตัวในทางที่ดีในโรงเรียน

ชื่อผู้เรียน.....ชั้น.....เลขที่.....

วันที่..... ลงชื่อ ผู้สอน

คำชี้แจง แบบสังเกตนี้ใช้สำหรับพฤติกรรมของผู้เรียนทางด้านการรักตัวเองที่แสดงออกในโรงเรียน

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ข้อที่	ระดับพฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
		4	3	2	1
1	ไม่สูบบุหรี่				
2	ไม่ทะเลาะกับเพื่อน				
3	ไม่ลักขโมย				
4	ประหยัด				
5	ไม่ลอกการบ้าน				
6	ส่งการบ้านทุกครั้ง				
7	ตั้งใจเรียน				
8	ไม่โดดเรียน				
9	ประหยัด				
10	อ่านคู่มือทุกครั้งหลังละหมาดซุฮรี				
	รวม				

สรุปผลการสังเกต

ระดับ 4 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 3 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 2 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 1 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด.....คะแนน

มีเกณฑ์ให้คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรม คือ

- เกณฑ์การให้คะแนน 4 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการเป็นประจำสม่ำเสมอ
- เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างจะสม่ำเสมอ
- เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างน้อย
- เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

การพิจารณาคะแนน

ระดับ	4	4	คะแนน
ระดับ	3	3	คะแนน
ระดับ	2	2	คะแนน
ระดับ	1	1	คะแนน

ระดับการประเมินพฤติกรรม

33 - 40	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับดีมาก
25 - 32	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับดี
17 - 24	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับปานกลาง
9 - 16	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับน้อย

แบบสังเกตด้านความรัก

ครั้งที่.....

พฤติกรรม การรักอัลลอฮ (ซบ)

คำอธิบาย นักเรียนแสดงออกถึงการรักอัลลอฮ (ซบ) โดยปฏิบัติตามกิจกรรมอิบาอะฮในโรงเรียน

ชื่อผู้เรียน.....ชั้น.....เลขที่.....

วันที่..... ลงชื่อ ผู้สอน

คำชี้แจง แบบสังเกตนี้ใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมด้านการรักอัลลอฮ.ของผู้เรียนที่แสดงออกใน
โรงเรียน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ข้อที่	ระดับพฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
		4	3	2	1
1	ตั้งใจอ่านคฺุอาอ.				
2	ตั้งใจเรียน				
3	ละหมาดซุฮรี				
4	ช่วยเหลือเพื่อน				
5	แบ่งปันสิ่งของ				
6	มีน้ำใจ				
7	ช่วยเหลือครู				
8	รู้จักให้อภัย				
9	กวาดห้องละหมาด				
10	กระตือรือร้นในการทำอิบาอะฮ.				
	รวม				

สรุปผลการสังเกต

ระดับ 4 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 3 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 2 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 1 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด.....คะแนน

มีเกณฑ์ให้คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรม คือ

- เกณฑ์การให้คะแนน 4 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการเป็นประจำสม่ำเสมอ
- เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างจะสม่ำเสมอ
- เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างน้อย
- เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

การพิจารณาคะแนน

ระดับ 4	4	คะแนน
ระดับ 3	3	คะแนน
ระดับ 2	2	คะแนน
ระดับ 1	1	คะแนน

ระดับการประเมินพฤติกรรม

33 - 40 คะแนน	มีพฤติกรรมระดับดีมาก
25 - 32	คะแนน มีพฤติกรรมระดับดี
17 - 24	คะแนน มีพฤติกรรมระดับปานกลาง
9 - 16 คะแนน	มีพฤติกรรมระดับน้อย

แบบสังเกตด้านความขยัน

ครั้งที่.....

พฤติกรรม ความขยัน

คำอธิบาย นักเรียนแสดงออกถึงความขยันในการปฏิบัติตัวในโรงเรียน

ชื่อผู้เรียน.....ชั้น.....เลขที่.....

วันที่..... ลงชื่อ..... ผู้สอน

คำชี้แจง แบบสังเกตนี้ใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมด้านความขยันของผู้เรียนที่แสดงออกใน
โรงเรียน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ข้อที่	ระดับพฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
		4	3	2	1
1	มาโรงเรียน				
2	ส่งการบ้าน				
3	ละหมาดซุฮรี				
4	ช่วยเหลือเพื่อน				
5	อ่านหนังสือเรียน				
6	อ่านหนังสือนอกเวลา				
7	ส่งงานที่ครูมอบหมาย				
8	รดน้ำต้นไม้				
9	กวาดห้องละหมาด				
10	ทำความสะอาดพื้นที่รับผิดชอบ				
	รวม				

สรุปผลการสังเกต

ระดับ 4 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 3 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 2 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 1 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด.....คะแนน

มีเกณฑ์ให้คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรม คือ

- เกณฑ์การให้คะแนน 4 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการเป็นประจำสม่ำเสมอ
- เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างจะสม่ำเสมอ
- เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างน้อย
- เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

การพิจารณาคะแนน

ระดับ	4	4	คะแนน
ระดับ	3	3	คะแนน
ระดับ	2	2	คะแนน
ระดับ	1	1	คะแนน

ระดับการประเมินพฤติกรรม

33 - 40	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับดีมาก
25 - 32	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับดี
17 - 24	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับปานกลาง
9 - 16	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับน้อย

แบบสังเกตด้านมารยาทในการพูด

ครั้งที่.....

พฤติกรรม มีพฤติกรรมที่ดีด้านการพูด

คำอธิบาย นักเรียนแสดงออกถึงความมีมารยาทในการพูด ในการปฏิบัติตัวในโรงเรียน

ชื่อผู้เรียน.....ชั้น.....เลขที่.....

วันที่..... ลงชื่อ ผู้สอน

คำชี้แจง แบบสังเกตนี้ใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมด้านมารยาทในการพูด ของผู้เรียนที่แสดงออกใน
โรงเรียน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ข้อที่	ระดับพฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
		4	3	2	1
1	ทักทายโดยการกล่าว สลาม / กล่าว สวัสดี				
2	ลงท้าย ค่ะ / ครับ เวลาพูดกับครู				
3	ไม่พูดตะ โทนเสียงดัง				
4	ไม่พูดหยาบคาย				
5	กล่าว ขอบคุณ เมื่อพอใจ				
6	กล่าว ขอโทษเมื่อเสียใจ				
7	พูดความจริงไม่พูดปด				
8	ไม่พูดแทรกเวลาผู้อื่นกำลังพูด				
9	พูดในสิ่งที่ประ โยชน์				
10	ไม่พูดให้ร้าย				
	รวม				

สรุปผลการสังเกต

ระดับ 4 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 3 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 2 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

ระดับ 1 จำนวนข้อ.....รวมคะแนน.....คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด.....คะแนน

มีเกณฑ์ให้คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรม คือ

- เกณฑ์การให้คะแนน 4 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการเป็นประจำสม่ำเสมอ
- เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างจะสม่ำเสมอ
- เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างน้อย
- เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

การพิจารณาคะแนน

ระดับ	4	4	คะแนน
ระดับ	3	3	คะแนน
ระดับ	2	2	คะแนน
ระดับ	1	1	คะแนน

ระดับการประเมินพฤติกรรม

33 - 40	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับดีมาก
25 - 32	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับดี
17 - 24	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับปานกลาง
9 - 16	คะแนน	มีพฤติกรรมระดับน้อย

แบบสอบถามความพึงพอใจ

คำชี้แจง :

1. ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อการใช้อินาชีดในการจัดการเรียนรู้
2. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นตามระดับความพึงพอใจของผู้เรียน
3. ระดับความพึงพอใจมีดังนี้

5 เท่ากับ มากที่สุด

4 เท่ากับ มาก

3 เท่ากับ ปานกลาง

2 เท่ากับ น้อย

1 เท่ากับ น้อยที่สุด

ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้อินาชีดในการจัดการเรียนรู้

ประเด็นประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ฉันชอบเรียนเรื่องความรักต่อตนเอง					
2. ฉันชอบเรียนเรื่องความรักต่ออัลลอฮ์ (ซบ)					
3. ฉันชอบเรียนเรื่องพฤติกรรมของผู้มีความขยัน					
4. ฉันชอบเรียนเรื่องแนวปฏิบัติตนเรื่องความขยัน					
5. ฉันชอบเรียนเรื่อง มารยาทในการพูดจาที่ควรรู้					
6. ฉันชอบที่ได้เรียนเรื่องคุณค่าของการมีมารยาทในการพูด					

ข้อสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ อัล – อักลาก

ชื่อ.....นามสกุลเลขที่.....

ข้อสอบมีทั้งหมด 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลาสอบ 30 นาที

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

1. ข้อใด คือ ความหมายคำว่ารัก ในภาษามลายู
 - ก. มาลัซ
 - ข. บินจี
 - ค. กาซิช
 - ง. จันติก
2. ในศาสนาอิสลาม ต้องรักเพื่อผู้ใด
 - ก. เพื่ออัลลอฮ์ (ซบ.)
 - ข. รักเพื่อพ่อแม่
 - ค. รักเพื่อตัวเอง
 - ง. รักเพื่อผู้อื่น
3. การกระทำใดที่แสดงถึงการรักอัลลอฮ์ ได้ดีที่สุด
 - ก. ฟารูกะหมาด เพราะครูให้คะแนนละหมาด
 - ข. ฟักรี ถือศีลอดเพราะกลัวเพื่อนล้อ
 - ค. ฟิรดาวซัให้ชะกาตเพื่ออัลลอฮ์.
 - ง. ฟาร์ดาทำความดีเพื่อพ่อแม่
4. ข้อใดให้ความหมายคำว่า รัก โดยรวมได้ดีที่สุด
 - ก. อาลีให้ดอกไม้ แก่อาริฟะห์ในวันวาเลนไทน์
 - ข. อนัสมัคยืมให้อินดาอยู่เสมอเมื่อเจอกัน
 - ค. อันวาช่วยเหลือลูตโดยไม่หวังผลตอบแทน
 - ง. อิมรอนชมอนิสาทุกครั้งเมื่อเขาทำดี
5. ข้อใดให้ความหมายคำว่ารักได้ดีที่สุด
 - ก. รักคือ การให้
 - ข. รักคือ การครอบครอง
 - ค. รักคือ ความหวังดี
 - ง. ไม่มีข้อถูก
6. ความรัก ของผู้ใด มันคงเสมอ
 - ก. รักของพ่อแม่
 - ข. รักของหนุ่มสาว
 - ค. รักของสามี ภรรยา
 - ง. รักของเพื่อน
7. ข้อใดต่อไปนี้แสดงถึง การรักตนเอง
 - ก. ฟุรกอนทำการบ้านไม่เสร็จจึงลอกเพื่อน
 - ข. อาลีชกต่อยกับเพื่อนเพื่อป้องกันตนเอง
 - ค. ซาราดูแลใบหน้าให้สดใสตลอดเวลา
 - ง. อับดุลไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทุกชนิด
8. ข้อใดต่อไปนี้แสดงถึงความรักที่มีต่อเพื่อน ได้ดีที่สุด
 - ก. ชวนเพื่อนไปเที่ยว
 - ข. ตักเตือนเพื่อนเสมอเวลาเพื่อทำผิด
 - ค. ชื้อขนมให้เพื่อนทุกวัน
 - ง. ยินดีกับเพื่อนทุกครั้งเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ
9. การกระทำของผู้ใดต่อไปนี้ แสดงถึงความรัก ที่ที่จริงใจที่สุด
 - ก. อาลีชวนอนันไปกินข้าวที่บ้านเป็นประจำ
 - ข. วาเล็ดเตือนคอลลิกทุกครั้งเมื่อเกร
 - ค. วาริให้เพื่อนเล่นแท็บเล็ตเมื่อเพื่อนขอเล่น
 - ง. ไม่มีข้อใดถูก
10. เหตุใด จึง ต้อง มีความรัก
 - ก. เพราะความรักจะทำให้เกิดความสุข
 - ข. เพราะความรักจะทำให้เกิดความปลอดภัย
 - ค. เพราะความรักจะทำให้เกิดความเข้าใจ
 - ง. ถูกทุกข้อ

11. หนึ่งในคุณลักษณะของรชูลข้อใดที่มีความสำคัญกับการพูด

- ก. ซัดคิก
- ข. อามานะฮ
- ค. ดับลิชม
- ง. ฟาฏอนะฮ

12. ท่านนบีกกล่าวว่าถ้าคำพูดใดที่พูดออกมาไม่สร้างประโยชน์อันใดเราควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. ฝึกพูดให้ดีกว่านี้
- ข. ให้เงียบดีกว่า
- ค. ให้คนอื่นพูดแทน
- ง. ไม่มีข้อใดถูก

13. คำพูดใดต่อไปนี้เป็น การให้พร

- ก. อัฮลัน วาชะฮลัน
- ข. จาซากัลลอฮ
- ค. อัศสาลามูออลัยกุม
- ง. อัลลอฮูอักบาร

14. เมื่อมีคนพูดในสิ่งที่ดี นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. พูดแสดงความคิดเห็นด้วย
- ข. หาเรื่องคุยนอกเรื่อง
- ค. ชมคนที่พูดว่าเก่ง
- ง. นิ่ง ฟังอย่างตั้งใจ

15. ใครต่อไปนี้มีมารยาทในการพูด

- ก. อามีนพูดจาไพเราะทุกครั้ง เมื่อคุยกับครู
- ข. อามานพูดจาเสียงดัง เมื่อคุยกับเพื่อน
- ค. การิม พูดจาเสียดสีกับเพื่อนบ้าน
- ง. อุสมาน ให้การกับตำรวจ อย่างตรงไปตรงมา

16. เมื่อนักเรียนพบเพื่อน นักเรียนควรกล่าวอย่างไร

- ก. อัศสาลามูออลัยกุม
- ข. บิสมิลลาฮิรรอฮมานิรรอฮีม
- ค. สวัสดีครับ / สวัสดีค่ะ
- ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา

17. เมื่อนักเรียนได้รับสิ่งของจากผู้ใหญ่ นักเรียนควรพูดว่า

- ก. สบายจังเลยค่ะ
- ข. ขอบคุณครับ / ขอบคุณค่ะ
- ค. ขอบใจมาก
- ง. ไม่มีข้อใดถูก

18. ถ้านักเรียนทำผิด นักเรียนควรกล่าวอย่างไร

- ก. เสียใจครับ / เสียใจค่ะ
- ข. ขอโทษครับ / ขอโทษค่ะ
- ค. ฉันไม่ได้ตั้งใจ
- ง. ไม่เป็นไรนะ

19. เมื่อเพื่อนของนักเรียนมีปัญหา เรียนไม่รู้เรื่อง นักเรียนควรทำอย่างไร

- ก. พูดจาเยาะเย้ย
- ข. พูดให้กำลังใจ
- ค. อัศสาลามูออลัยกุม
- ง. อัลลอฮูอักบาร

20. คำพูดที่อัลลอฮได้ห้ามไว้ในอัลกุรอาน เมื่อพูดกับพ่อแม่คือ

- ก. เอ
- ข. อ้าว
- ค. เอ๊ะ
- ง. อุฟ

21. ข้อใดต่อไปนี้อธิบายคำว่าความขยันได้ถูกต้อง
- ก. อดทน
 - ข. อดออม
 - ค. ความรับผิดชอบ
 - ง. ความซื่อสัตย์
22. คำว่า ขยัน ตรงกับคำภาษามลายู คือข้อใด
- ก. มาลุ
 - ข. ปูวัส
 - ค. มาลัซ
 - ง. รากิน
23. ใครต่อไปนี้มีพฤติกรรมความขยัน
- ก. อาลีตั้งใจเรียนหนังสือเพราะครูดู
 - ข. อาดินีไปตลาดเพราะแม่สั่งให้ซื้อของ
 - ค. อาดาช่วยครูจัดห้องละหมาด
 - ง. อัซนาวิรดน้ำต้นไม้ทุกครั้งเมื่อถึงเวรของตัวเอง
24. ข้อดีของคนที่ขยันคือ
- ก. ประสบความสำเร็จในการทำงาน
 - ข. ทำงานได้อย่างราบรื่น
 - ค. มีความภูมิใจ ในงานที่ได้ทำ
 - ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา
25. ผู้ใดต่อไปนี้ต้องมีความขยันอยู่ในตัวเอง
- ก. นักเรียน
 - ข. นักกีฬา
 - ค. นักข่าว
 - ง. ถูกทุกข้อ
26. ถ้านักเรียนไม่เข้าใจในบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่ นักเรียนควรทำอย่างไร
- ก. ขยันส่งงาน
 - ข. ขยันอ่านหนังสือ
 - ค. ขยันซักถาม
 - ง. ขยันเขียน
27. ใครต่อไปนี้ที่ขยันในการทำอาละฮฺเพื่ออัลลอฮ
- ก. นูรมานละหมาดเพราะอยากได้คะแนน
 - ข. ฟาตินถือศีลอดเพราะอายเพื่อน
 - ค. บุลเลาะห์อ่านอัลกุรอานเป็นประจำทุกวันเพื่ออัลลอฮ.
 - ง. ไม่มีข้อถูก
28. เวล่านักเรียนเจอปัญหาต่าง ๆ นักเรียนควรทำอย่างไร
- ก. ขยันแก้ปัญหา
 - ข. ขยันขอคู่ออ
 - ค. ขยันปรึกษากับเพื่อน
 - ง. ไม่มีข้อใดถูก
29. ถ้าจะให้ตัวเองขยัน ควรปฏิบัติอย่างไร
- ก. ไม่ต้องทำอะไร เพราะความขยันมีในตัวทุกคนอยู่แล้ว
 - ข. ต้องฝึกฝนตัวเอง ต่อไปก็จะเกิดเป็นนิสัย
 - ค. ไม่ต้องฝึกฝน เมื่อถึงเวลาความขยันก็จะมาเอง
 - ง. ไม่มีข้อใดถูก
30. พฤติกรรมที่นักเรียนต้องมีในการศึกษาหาความรู้มากที่สุด คือข้อใด
- ก. ขยัน
 - ข. อดทน
 - ค. ตั้งใจ
 - ง. พยายาม

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. ค	16. ก
2. ก	17. ข
3. ค	18. ข
4. ค	19. ข
5. ก	20. ง
6. ก	21. ค
7. ง	22. ง
8. ข	23. ค
9. ข	24. ง
10. ง	25. ง
11. ก	26. ค
12. ข	27. ค
13. ค	28. ข
14. ง	29. ข
15. ก	30. ก

ภาคผนวก ง

ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบวัดความรู้ความเข้าใจ

ข้อที่	คำตอบ	กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	P	r	ผลการพิจารณา
1	ก	0	3	0.15	-0.3	
	ข	0	2	0.1	-0.2	
	ค	5	2	0.35	0.3	ใช้ได้
	ง	6	3	0.45	0.3	
2	ก	2	3	0.25	-0.1	
	ข	1	2	0.15	-0.1	
	ค	0	5	0.25	-0.5	
	ง	8	0	0.4	0.8	ใช้ได้
3	ก	0	2	0.1	-0.2	ใช้ไม่ได้
	ข	3	1	0.2	0.2	
	ค	5	4	0.45	0.1	
	ง	3	3	0.3	0	
4	ก	6	5	0.55	0.1	
	ข	1	0	0.05	0.1	
	ค	4	3	0.35	0.1	
	ง	0	1	0.05	-0.1	ใช้ไม่ได้
5	ก	8	4	0.6	0.4	ใช้ได้
	ข	1	4	0.25	-0.3	
	ค	2	1	0.15	0.1	
	ง	2	2	0.2	0	
6	ก	0	2	0.1	-0.2	
	ข	3	3	0.3	0	
	ค	8	5	0.65	0.3	ใช้ได้
	ง	0	0	0	0	
7	ก	2	3	0.25	-0.1	
	ข	6	2	0.4	0.4	ใช้ได้
	ค	1	2	0.15	-0.1	
	ง	2	3	0.25	-0.1	
8	ก	1	0	0.05	0.1	
	ข	6	2	0.4	0.4	ใช้ได้
	ค	0	3	0.15	-0.3	
	ง	4	5	0.45	-0.1	

ข้อที่	คำตอบ	กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	P	r	ผลการพิจารณา
9	ก	0	4	0.2	-0.4	
	ข	4	0	0.2	0.4	ใช้ได้
	ค	1	4	0.25	-0.3	
	ง	6	2	0.4	0.4	
10	ก	1	0	0.05	0.1	
	ข	6	2	0.4	0.4	ใช้ได้
	ค	0	3	0.15	-0.3	
	ง	4	5	0.45	-0.1	
11	ก	1	1	0.1	0	
	ข	4	7	0.55	-0.3	
	ค	4	1	0.25	0.3	ใช้ได้
	ง	2	1	0.15	0.1	
12	ก	2	3	0.25	-0.1	
	ข	6	2	0.4	0.4	ใช้ได้
	ค	1	2	0.15	-0.1	
	ง	2	3	0.25	-0.1	
13	ก	0	2	0.1	-0.2	
	ข	2	3	0.25	-0.1	
	ค	2	2	0.2	0	
	ง	7	3	0.5	0.4	ใช้ได้
14	ก	2	3	0.25	-0.1	
	ข	2	2	0.2	0	
	ค	5	3	0.4	0.2	ใช้ได้
	ง	2	2	0.2	0	
15	ก	1	3	0.2	-0.2	
	ข	0	2	0.1	-0.2	
	ค	10	3	0.65	0.7	ใช้ได้
	ง	0	2	0.1	-0.2	
16	ก	0	3	0.15	-0.3	
	ข	7	2	0.45	0.5	ใช้ได้
	ค	2	2	0.2	0	
	ง	2	3	0.25	-0.1	
17	ก	0	3	0.15	-0.3	ใช้ไม่ได้
	ข	0	2	0.1	-0.2	
	ค	1	2	0.15	-0.1	
	ง	10	3	0.65	0.7	

ข้อที่	คำตอบ	กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	P	r	ผลการพิจารณา
18	ก	5	5	0.5	0	
	ข	1	2	0.15	-0.1	
	ค	4	2	0.3	0.2	ใช้ได้
	ง	1	1	0.1	0	
19	ก	11	2	0.65	0.9	ใช้ได้
	ข	0	3	0.15	-0.3	
	ค	0	3	0.15	-0.3	
	ง	0	2	0.1	-0.2	
20	ก	2	3	0.25	-0.1	
	ข	1	2	0.15	-0.1	
	ค	0	5	0.25	-0.5	
	ง	8	0	0.4	0.8	ใช้ได้
21	ก	2	4	0.3	-0.2	
	ข	5	3	0.4	0.2	ใช้ได้
	ค	0	3	0.15	-0.3	
	ง	4	0	0.2	0.4	
22	ก	0	1	0.05	-0.1	
	ข	0	2	0.1	-0.2	
	ค	11	4	0.75	0.7	ใช้ได้
	ง	0	3	0.15	-0.3	
23	ก	5	3	0.4	0.2	ใช้ได้
	ข	4	5	0.45	-0.1	
	ค	1	0	0.05	0.1	
	ง	1	2	0.15	-0.1	
24	ก	4	3	0.35	0.1	
	ข	4	0	0.2	0.4	ใช้ได้
	ค	1	3	0.2	-0.2	
	ง	2	4	0.3	-0.2	
25	ก	1	3	0.2	-0.2	
	ข	0	2	0.1	-0.2	
	ค	10	3	0.65	0.7	ใช้ได้
	ง	0	2	0.1	-0.2	
26	ก	0	4	0.2	-0.4	
	ข	0	1	0.05	-0.1	
	ค	0	3	0.15	-0.3	
	ง	11	2	0.65	0.9	ใช้ได้

ข้อที่	คำตอบ	กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	P	r	ผลการพิจารณา
27	ก	2	4	0.3	-0.2	
	ข	5	3	0.4	0.2	ใช้ได้
	ค	0	3	0.15	-0.3	
	ง	4	0	0.2	0.4	
28	ก	0	4	0.2	-0.4	
	ข	4	0	0.2	0.4	ใช้ได้
	ค	1	4	0.25	-0.3	
	ง	6	2	0.4	0.4	
29	ก	0	2	0.1	-0.2	ใช้ไม่ได้
	ข	3	1	0.2	0.2	
	ค	5	4	0.45	0.1	
	ง	3	3	0.3	0	
30	ก	1	3	0.2	-0.2	
	ข	0	2	0.1	-0.2	
	ค	10	3	0.65	0.7	ใช้ได้
	ง	0	2	0.1	-0.2	
31	ก	2	3	0.25	-0.1	
	ข	1	2	0.15	-0.1	
	ค	0	5	0.25	-0.5	
	ง	8	0	0.4	0.8	ใช้ได้
32	ก	1	0	0.05	0.1	
	ข	10	6	0.8	0.4	ใช้ได้
	ค	1	2	0.15	-0.1	
	ง	0	2	0.1	-0.2	
33	ก	0	4	0.2	-0.4	
	ข	1	3	0.2	-0.2	
	ค	0	1	0.05	-0.1	
	ง	9	2	0.55	0.7	ใช้ได้
34	ก	0	2	0.1	-0.2	
	ข	0	2	0.1	-0.2	
	ค	1	3	0.2	-0.2	
	ง	10	3	0.65	0.7	ใช้ได้
35	ก	8	1	0.45	0.7	ใช้ได้
	ข	0	3	0.15	-0.3	
	ค	0	3	0.15	-0.3	
	ง	3	3	0.3	0	

ข้อที่	คำตอบ	กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	P	r	ผลการพิจารณา
36	ก	2	4	0.3	-0.2	
	ข	5	3	0.4	0.2	ใช้ได้
	ค	0	3	0.15	-0.3	
	ง	4	0	0.2	0.4	
37	ก	2	2	0.2	0	ใช้ไม่ได้
	ข	1	5	0.3	-0.4	
	ค	6	0	0.3	0.6	
	ง	2	3	0.25	-0.1	
38	ก	0	2	0.1	-0.2	
	ข	0	2	0.1	-0.2	
	ค	11	5	0.8	0.6	ใช้ได้
	ง	0	1	0.05	-0.1	
39	ก	9	5	0.7	0.4	ใช้ได้
	ข	0	2	0.1	-0.2	
	ค	2	3	0.25	-0.1	
	ง	0	0	0	0	
40	ก	7	1	0.4	0.6	ใช้ได้
	ข	1	4	0.25	-0.3	
	ค	2	3	0.25	-0.1	
	ง	1	2	0.15	-0.1	
41	ก	0	4	0.2	-0.4	
	ข	1	3	0.2	-0.2	
	ค	0	1	0.05	-0.1	
	ง	9	2	0.55	0.7	ใช้ได้
42	ก	0	4	0.2	-0.4	
	ข	4	0	0.2	0.4	ใช้ได้
	ค	1	4	0.25	-0.3	
	ง	6	2	0.4	0.4	
43	ก	2	3	0.25	-0.1	
	ข	1	2	0.15	-0.1	
	ค	0	5	0.25	-0.5	
	ง	8	0	0.4	0.8	ใช้ได้
44	ก	1	3	0.2	-0.2	
	ข	0	2	0.1	-0.2	
	ค	10	3	0.65	0.7	ใช้ได้
	ง	0	2	0.1	-0.2	

ข้อที่	คำตอบ	กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	P	r	ผลการพิจารณา
45	ก	7	1	0.4	0.6	ใช้ได้
	ข	1	4	0.25	-0.3	
	ค	2	3	0.25	-0.1	
	ง	1	2	0.15	-0.1	

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจทั้งฉบับ คือ 0.82

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการค้นคว้าอิสระ

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๗๗/๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ตรวจสอบนวัตกรรม

เรียน นายเกษม ยามาเริง

สิ่งที่ส่งมาด้วย นวัตกรรม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรุสนา ชี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การใช้อาณา
เขตเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า
อิสระ ดังนี้

๑. ดร.อับดุลฮาติม เอ็งปียา	อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเชษฐ มาห์หมัด	อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระสมทบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการในสาขาวิชาดังกล่าว จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบนวัตกรรม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
ทำการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒

โทรสาร ๐๗๓ - ๒๙๙๖๑๐

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๗๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ตรวจสอบนวัตกรรม

เรียน ดร.ชัย ชู สาอู

สิ่งที่ส่งมาด้วย นวัตกรรม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรุสนา ชี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การใช้อาณา
เขตเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า
อิสระ ดังนี้

๑. ดร.อับดุลฮาหมัด เอ็งเปีย

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก

๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเชษฐ มาห์หมัด

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระสมทบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการในสาขาวิชาดังกล่าว จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบนวัตกรรม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
ทำการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒

โทรสาร ๐๗๓ - ๒๕๕๖๑๐

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๗๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ตรวจสอบนวัตกรรม

เรียน ดร.มุหัมหมัดตอลาล แกมมะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย นวัตกรรม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรุสนา ชี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การใช้อาณา
ชาติเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า
อิสระ ดังนี้

๑. ดร.อับดุลฮาгим เอ็งเปีย	อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเชษฐ มาเหรีม	อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระสมทบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาดังกล่าว จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบนวัตกรรม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
ทำการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒

โทรสาร ๐๗๓ - ๒๕๙๖๑๐

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๗๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้นวัตกรรม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ (นายคุณลาภ ตาเล๊ะ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย นวัตกรรม จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวรุสนา ชี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การใช้อาณา
เขตเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า
อิสระ ดังนี้

๑. ดร.อับดุลฮากิม เอ็งปียา	อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเชษฐ มาห์หมัด	อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระสมทบ

ในการทำการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ นักศึกษาจะต้องทดลองใช้นวัตกรรม เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้อย่างมี
ประสิทธิภาพ จึงขออนุมัติครุภัณฑ์ได้โปรดให้นักศึกษาผู้นี้ทดลองใช้นวัตกรรมในหน่วยงานของท่าน เพื่อ
ประกอบการทำการค้นคว้าอิสระให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒

โทรสาร ๐๗๓ - ๒๙๙๖๑๐

ภาคผนวก ข
รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ

รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ได้นำเครื่องมือทดลอง ใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ เป็นโรงเรียนประจำอำเภอรามัน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ ตำบล กาญจนเกษ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคผนวก ข
รายชื่อหน่วยงานที่ทำการค้นคว้าอิสระ

รายชื่อหน่วยงานที่ทำการค้นคว้าอิสระ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ได้นำเครื่องมือทดลองใช้กับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน รามันห์ศิริวิทย์ ตำบลกาชูปะเกาะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคผนวก ฅ
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ดร. มุหัมมัดตอลาล แกมะ

วุฒิการศึกษา Ph.D. in Islamic Studies, Aligarh Muslim University, India
ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรการสอนอิสลามศึกษา และอาจารย์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

2. ดร. ชัมซู สาอู

วุฒิการศึกษา Ph.D. (Education) International Islamic University Malaysia,(IIUM)
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

3. นายเกษม ยามาเรียง

วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ. 2
สถานที่ทำงาน โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง

ภาคผนวก ๑
ประกาศนียบัตรและบทความทางวิชาการ

**The 2nd YRU National and International Conference on Teaching in Islamic Education
(The 2nd YRU-NICTIE)
“ Islamic Education Towards ASEAN: Future and Challenge ”**

**Certificate of Appreciation
Awarded to**

Ms.Rusna Si

For presenting the paper entitled:

Gunakan nasyid untuk Nilai Etikabagi Pelajar Sekolah menengah tingkatan 1 Menurut Kurikulum Islam
B.E 2551

On March 11- 12, 2014

At Yala Rajabhat University, THAILAND

Prof.Dr.H.Dabun Suharto
Rector of State College for Islamic Studies Jember

Assistant Professor Urairat Yamareng
Chairperson of YRU-NICTIE

**การใช้อนาซีดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

**The Using Anasyid to Enhance Islamic Moral and Ethics
for Students Mattayomsuksa 1 According to the Islamic Curriculum 2008**

รุสนา ชิ¹, อุไรรัตน์ ยามาเร้ง² และซัมซุ สาอุ³

Rusna Si, Urairat Yamareng and Samsoo Sa-U

Abstract

This research aimed: (1) to develop and determine the efficiency of the instruction through using anasyid to enhance moral and ethics of Islam, (2) to compare students' achievement of before and after the instruction through using anasyid, (3) to compare the students' behaviors on moral and ethics of Islam between before and after instruction by using anasyid, (4) to evaluate the students' satisfaction to wards instruction by using anasyid. The population was 25 people who learned in Mattayomsuksa 1 of Ramansiriwit school in 2nd semester of academic year 2013. The data was analyzed using percentage, means, standard deviation and t-test.

The results of this research were as follows :

1. The lesson plans of Islamic education on moral and ethics which were developed have 4 lesson plans which the experts also agree that they were appropriate at a good level ($\bar{X}=4.42$, S.D.= 0.15) and the overall efficiency (E_1/E_2) of these lesson plans was 81.60 / 82.53.
2. The students' learning achievement after instruction through using anasyid was higher than before instruction which was significant at 0.01 level.
3. The students' behaviors on moral and ethics of Islam were higher than before instruction which was significant at 0.01 level.
4. The overall students' satisfaction to wards instruction by using anasyid was high level ($\mu = 4.45$, $\sigma^2 = 0.33$)

Keywords : Anasyid, Ethics, Mattayomsuksa

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อคลาก (จริยธรรม) โดยใช้ออนาซิด (2) เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ออนาซิด (3) ประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ที่เรียนโดยใช้ออนาซิด (4) ประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ออนาซิด ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน รามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามันจังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมที่กำหนด และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติในการ วิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t – test)

ผลการค้นคว้าอิสระ พบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อคลาก (จริยธรรม) โดยใช้ออนาซิด มีทั้งหมด 6 แผน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินว่า มีความเหมาะสม ในระดับดี ($\bar{X}=4.42$, S.D. = 0.15) และจากการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีประสิทธิภาพโดยรวม (E_1/E_2) เท่ากับ 81.60 / 82.53
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่เรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการ เรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อคลาก (จริยธรรม) โดยใช้ออนาซิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01
3. พฤติกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการ เรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อคลาก โดยใช้ออนาซิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
4. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อคลาก โดยใช้ออนาซิดอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma^2 = 0.33$)

คำสำคัญ : ออนาซิด คุณธรรมจริยธรรม มัธยมศึกษา

บทนำ

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นสำหรับครูผู้สอนที่จะต้องเลือกใช้วิธีการสอนหรือรูปแบบการสอนที่หลากหลายให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 3)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยยึดหลักการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการพัฒนาสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 5-6) ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เห็นคุณค่าของของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนศรัทธา มีคุณธรรม จริยธรรม และมีค่านิยมอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 4) สอดคล้องกับคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ได้ระบุไว้ใน ความสำคัญ และลักษณะเฉพาะของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คือ ผลจากความเจริญทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกปัจจุบัน ทำให้ประชาชนในส่วนต่าง ๆ ของโลก มีการเคลื่อนไหลหล่อหลอมให้เป็นประชากรโลก และรวมเป็นสังคมเดียวกัน การที่สังคมโลกจะดำรงอยู่ได้อย่างสันติสุข ประชากรจะต้องเป็นพลเมืองดีทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ ย่อยลงมาถึงสังคมที่เล็กที่สุด สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความสำคัญในด้านพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มีเหตุผลด้วยกุศลจิต คิดสร้างสรรค์มั่นในคุณธรรม นำความรู้เพื่อการดำเนินชีวิตที่มีความสุข โดยใช้เทคนิควิทยาการจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มาปรับใช้ในการดำรงชีวิตให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ และสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2545 : 3)

สังคมไทยต้องการคนที่มีความสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม มีความรู้ทั้งหลักการ และทักษะปฏิบัติ ที่มีมาตรฐานสูงเทียบเท่าสากล มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมประเทศชาติ เช่นความมีระเบียบวินัย มี

ความรับผิดชอบ มีความเป็นประชาธิปไตย คงความเป็นไทย รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม และ
ทรัพยากรธรรมชาติแบบยั่งยืน ตลอดจนศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาท้องถิ่น
(วันเพ็ญ วรรณโกมล , 2542 : 19)

จากนโยบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545- 2559 มุ่งพัฒนาคุณภาพของพลเมืองมีการ
จัดการศึกษาโดยเน้นให้มีคุณธรรม จริยธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตรู้จักรับผิดชอบชั่วดี มีจิตสำนึก
ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
เพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมที่เหมาะสม (แผนการศึกษาแห่งชาติ ,2545 –2549)

แต่จากการสังเกตของผู้ค้นคว้าอิสระ จากการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพบว่า
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังมีคุณลักษณะไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ คือ ขาดการปฏิบัติตนให้
ถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะในเรื่องของ การปฏิบัติตัวที่ดีในชีวิตประจำวัน จึง
ทำให้เกิดปัญหาต่างมากมายเช่น การทะเลาะเบาะแว้ง ดิฉะเสพติด ปัญหาสูสาว ปัญหาลักขโมย
ปัญหาการขาดระเบียบวินัย เป็นต้น ซึ่งหากปล่อยให้สภาพดังกล่าวเกิดขึ้น โดยไม่ได้รับการแก้ไข
ปรับปรุง ก็จะทำให้ปัญหาดังกล่าวมีผล ต่อการจัดการเรียนการสอนของ ครู โรงเรียน ชุมชนและ
สังคมอื่นๆอีกมากมาย

เมื่อศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดปัญหาดังกล่าวพบว่ามีหลายสาเหตุ เช่น ขาดสื่อการ
เรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา เพราะส่วนใหญ่จะสอนโดยวิธีการบรรยายไม่มีความ
หลากหลาย ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การแสดงความคิด
เห็น ตลอดจนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ
พัฒนาตนเอง ตามธรรมชาติ และตามศักยภาพ ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และ
พัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

ดังนั้น เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหากับผู้เรียน ให้มีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีคุณธรรม
จริยธรรมนั้น ผู้ค้นคว้าอิสระในฐานะครูผู้สอนจึงเห็นว่าควรหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการ
ใช้บทเพลงอนาซีดมาช่วยแก้ปัญหานักเรียน ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมดังต่อไปนี้

1. คุณธรรมด้านความรัก คือ
 - 1.1 รักพระผู้เป็นเจ้า โดยปฏิบัติในสิ่งที่ดี ด้วยความเต็มใจ
 - 1.2 การรักตัวเอง โดยปฏิบัติตนเองให้มีคุณค่า
2. คุณธรรมด้านความขยัน
3. คุณธรรมด้านมารยาทในการพูด

ดังนั้น การใช้นาซีด เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการ

สอนที่สามารถสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมได้โดยผ่านเนื้อเพลง ซึ่งการใช้เพลงในการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นที่ชื่นชอบในกลุ่มผู้เรียนอยู่แล้ว จึงน่าจะทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจ สนุกสนานในเวลาเรียน และทำให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลายเป็นต้น เช่น ร้องเพลงตามครู ร้องเพลงตามเพื่อน และร้องเพลงเป็นกลุ่ม

วัตถุประสงค์การค้นคว้าอิสระ

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระอัล-อักลาก ใช้ออนาซิด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ออนาซิด
3. เพื่อประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้ออนาซิด
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจ ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ออนาซิด

รูปแบบการค้นคว้าอิสระ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการค้นคว้าอิสระพัฒนา (Developmental Research) การใช้ออนาซิดเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง นำมาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจะศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ E1/E2 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ศึกษาพฤติกรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน โดยใช้แบบสังเกต และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ

ประชากร

ในการค้นคว้าอิสระได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรามันห์ศิริ สพม.15 อำเภอ รามัน จังหวัด ยะลา จำนวน 25 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ มีลักษณะดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ออนาซิด มีทั้งหมด 6 แผนการเรียนรู้แบ่งเป็น 3 เรื่องได้แก่
 - 1.1 เรื่องความรัก มีจำนวน 2 แผน โดยมีเนื้อเพลงอนาซิดที่เกี่ยวกับความรัก จำนวน 2 เพลงสำหรับเป็นสื่อในการสอน

1.2 เรื่องความขยันมีจำนวน 2 แผน โดยมีเนื้อเพลงอนาซิดที่เกี่ยวกับความขยัน จำนวน 1 เพลงสำหรับเป็นสื่อในการสอน

1.3 เรื่องมารยาทในการพูด มีจำนวน 2 แผน โดยมีเนื้อเพลงอนาซิดที่เกี่ยวกับมารยาทในการพูด จำนวน 1 เพลง

2. เพลงอนาซิดมีทั้งหมด 4 เพลง ดังนี้

2.1 เนื้อเพลงที่เกี่ยวกับความรัก 2 เพลง

2.2 เนื้อเพลงที่เกี่ยวกับความขยัน 1 เพลง

2.3 เนื้อเพลงที่เกี่ยวกับมารยาทในการพูด 1 เพลง

3. แบบสังเกตพฤติกรรม มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 4 ระดับ และรายการที่เป็นตัว บ่งชี้ของจริยธรรมที่กำหนด ได้แก่ ความรัก ความขยันและมารยาทในการพูด

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ อัล-อัลลาก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ความรัก ความขยันและมารยาทในการพูดมีลักษณะเป็นข้อสอบให้เลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก

5. แบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการค้นคว้าอิสระเชิงทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design ซึ่งผู้ค้นคว้าอิสระทำการพัฒนาเครื่องมือเพื่อวัดและเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำหนังสือขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนในการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ ตรวจและเก็บคะแนนไว้สำหรับเปรียบเทียบกับผลการทดสอบหลังเรียน

2. สังเกตพฤติกรรมด้านความรัก ความขยันและมารยาทในการพูด จำนวน 1 สัปดาห์ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

3. ปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน เป็นเวลา 12 ชั่วโมง

4. ทดสอบและสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือเดิมอีกครั้งหนึ่ง

5. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ ไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

ผลการค้นคว้าอิสระ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้
อัล-อิลลาฮ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เนื้อหาชุด ตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เนื้อหาชุด ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ที่	E_1	E_2	E_1 / E_2	การแปลผล
1	80.80	81.80	80.80/81.80	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2	81.60	82.37	81.60 / 82.37	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
3	80.00	81.12	80.00 / 81.12	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
4	82.40	83.46	82.40 / 83.46	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
5	81.60	82.52	81.60 /82.52	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
6	83.20	83.89	83.20 / 83.89	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
รวม	489.60	495.16	489.60 /495.16	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
รวม	81.60	82.53	81.60 / 82.53	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

จากตารางที่ 1 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เนื้อหาชุดมีประสิทธิภาพโดยรวมเป็น
81.60/82.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายแผน พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทุกแผน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้ عناชีระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้ค่าที (t-test)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นาชีเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

คนที่	X ₁	X ₂	D	D ²	t
1	15	27	12	144	
2	16	22	6	36	
3	15	27	12	144	
4	15	24	9	81	
5	14	27	11	132	
6	18	25	7	49	
7	16	27	11	132	
8	20	26	6	36	
9	21	27	6	36	
10	22	27	5	25	
11	16	26	10	100	
12	19	27	8	8	
13	16	27	11	132	
14	18	25	7	49	
15	19	23	4	16	
16	22	27	5	25	
17	21	28	7	49	
18	17	27	10	100	
19	19	27	8	64	
20	20	24	4	16	
21	22	27	5	25	
22	24	29	5	25	
23	18	27	9	81	
24	19	25	6	36	
25	23	27	4	16	
Σ	450	628	176	1,433	62.19**

* $\alpha < 0.01$

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าค่า t ที่ได้จากการคำนวณที่ $t(24,0.01) = 62.19$ ซึ่งเมื่อเปิดตารางที่ $t(24,0.01)$ จะได้ $t = 2.49$ แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้เรียนจากการใช้บทเพลงอนาซีระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้ค่า t (t-test)

ตารางที่ 3 คะแนนพฤติกรรมเกี่ยวกับ ความรัก ความขยัน และมารยาทในการพูด ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเพลงอนาซี เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

คนที่	Y_1	Y_2	D	D^2	t
1	19	27	8	64	
2	15	22	7	49	
3	16	27	11	121	
4	18	24	6	36	
5	15	27	12	144	
6	17	25	8	64	
7	15	27	12	144	
8	16	26	10	100	
9	15	27	12	144	
10	14	27	13	169	
11	15	26	11	121	
12	20	27	7	49	
13	19	27	8	64	
14	19	25	6	36	
15	15	23	8	64	
16	17	27	10	100	
17	21	28	7	49	
18	18	27	9	81	
รวมยกไป	304	469	165	1,599	

ตารางที่ 3 (ต่อ)คะแนนพฤติกรรมเกี่ยวกับ ความรัก ความซื่อ และมารยาทในการพูด ของนักเรียน
ก่อนและหลังเรียนจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเพลงอนาซีด เพื่อปลูกฝัง
คุณธรรม จริยธรรม

คนที่	Y_1	Y_2	D	D^2	t
รวมยกมา	304	469	165	1,599	
19	16	27	11	121	
20	16	24	8	64	
21	19	27	8	64	
22	22	29	7	49	
23	23	27	4	16	
24	18	25	7	49	
25	22	27	5	25	
Σ	440	655	215	1,987	89.66**

* $\alpha < 0.01$

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าค่า t ที่ได้จากการคำนวณที่ $t(24,0.01) = 89.66$ ซึ่งเมื่อเปิดตาราง
ที่ $t(24,0.01)$ จะได้ $t = 2.49$ แสดงว่าพฤติกรรมจริยธรรมของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง
มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เนื้อหา
ชีวิตโดยใช้ค่าเฉลี่ยของประชากร และค่าความแปรปรวน

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนจากแผนการเรียนรู้โดยใช้เนื้อหาชีวิต

ข้อที่	รายการ	μ	σ^2	ระดับความ พึงพอใจ
1	ฉันชอบเรียนเรื่องความรักต่อตนเอง	4.56	0.25	มากที่สุด
2	ฉันชอบเรียนเรื่องความรักต่ออัลลอฮ์	4.40	0.25	มาก
3	ฉันชอบเรียนเรื่องพฤติกรรมของผู้มีความขยัน	4.32	0.42	มาก
4	ฉันชอบเรียนเรื่องแนวปฏิบัติตนเรื่องความขยัน	4.44	0.16	มาก
5	ฉันชอบเรียนเรื่อง มารยาทในการพูดจาที่ควรรู้	4.52	0.25	มากที่สุด
6	ฉันชอบที่ได้เรียนเรื่องคุณค่าของการมีมารยาท ในการพูด	4.48	0.65	มาก
รวม		4.45	0.33	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้เนื้อหาชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma^2 = 0.33$) และเมื่อพิจารณารายแผนพบว่า
ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนจากแผนการเรียนรู้เรื่องความรักต่อตนเองจากการใช้เพลงอนา
ชีวิตในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma^2 = 0.25$)

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง การใช้เนื้อหาชีวิตเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยขออภิปรายผล ตามลำดับ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อัคลาก
(จริยธรรม)โดยใช้เนื้อหาชีวิต มีทั้งหมด 6 แผน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับดี
และจากการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่ามีประสิทธิภาพโดยรวม (E_1/E_2)
เท่ากับ $81.60/82.53$ ทั้งนี้เพราะว่าแผนการจัดการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบที่สำคัญ
ครบถ้วน ตรงตามที่ ชนาธิป พรกุล (2551 : 86) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการ
เรียนรู้ว่ามี 7 ประการ ได้แก่ 1) ชื่อเรื่องและเวลาที่ใช้สอน 2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/จุดประสงค์การ

เรียนรู้ 3) สารสำคัญ 4) สารการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่เรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระอัล-อัคลาก (จริยธรรม) โดยใช้บทเพลงอนาซีดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางวาสนา สุขสวัสดิ์ (2552 : บทคัดย่อ) ที่ใช้และพัฒนาเพลงประกอบการสอน เรื่อง ชนิดของคำและประโยค เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า เพลงประกอบการสอน เรื่อง ชนิดของคำและประโยค ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ (80/80) ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 87.03 /86.69 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้เพลงประกอบการสอน เรื่อง ชนิดของคำและประโยค สูงกว่าก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 34.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.0009 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการใช้เพลงประกอบการสอน เรื่อง ชนิดของคำและประโยค มีค่าเฉลี่ยรวม 4.65 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.18 อยู่ในระดับมากที่สุด

3. พฤติกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ที่เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา สาระ อัล-อัคลาก โดยใช้อนาซีดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เพราะผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้นเมื่อใช้เพลงอนาซีดมาเป็นสื่อในการเรียนรู้ เพราะเพลงมีผลต่อการพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ ดังที่แฮมมอนด์ (Hammond อ้างถึง ในคูน จิระเชษฐกุล, 2541 : 110) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1) ทางด้านร่างกาย เสียงเพลงและเสียงดนตรี จะกระตุ้นให้เด็กมีการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะเพลง เช่นการเต้น การกระโดด การสไลด์ การควมบ้า และแสดงท่าทางต่างๆ

2) ทางด้านสติปัญญา เด็กจะฝึกหัดฟังเสียงเพลง และเสียงดนตรี รู้จักแยกแยะเสียงร้อง และเสียงอุปกรณ์ดนตรีต่างๆ และยังพยายามที่จะฝึกหัดร้องตาม

3) ทางด้านอารมณ์ เสียงเพลงและเสียงดนตรี สามารถขับกล่อมเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของเด็ก เพราะเสียงดนตรี เป็นทั้งศิลปะและศาสตร์แห่งความนุ่มนวล สามารถลดความรู้สึกก้าวร้าวทางอารมณ์ของเด็ก ลดความตึงเครียด ความกดดันของระบบประสาทได้ด้วย

4) ทางสติปัญญา เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นสิ่งช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในเด็ก เมื่อเด็กได้ยินเสียงก็จะเกิดจินตนาการมองเห็นภาพ บางครั้งเราอาจเคยถูกเด็กถามว่า เพลงนั้นหมายถึงอะไร เพลงนี้มีความหมายว่าอย่างไร แสดงว่าเด็กเกิดความรู้สึกเริ่มมีการอยากรู้ ถึงความหมายและความเป็นมาของเพลง

5) ทางด้านสังคม เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นพื้นฐานแห่งสื่อทางสังคมของเด็ก การที่เด็กได้ร้องเพลงและร่วมกิจกรรมทางดนตรีเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่คณะในโอกาสพิเศษ เด็กได้มีโอกาสเข้าสังคมและพบปะรู้จักกับผู้อื่น นำไปสู่แนวทางการอยู่ร่วมกันในสถาบันสังคมที่ดีได้

4. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระ อัล-อักลาค โดยใช้อาซิดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ได้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นในเรื่องการปฏิบัติได้จริงและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายจะทำให้ผู้เรียนมีความผูกพันกับความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น และมีความสุขกับการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยูพิน พิพิธกุล (2528 : บทคัดย่อ) คือการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะปรากฏว่า การเรียนคณิตศาสตร์โดยการใช้เพลงคณิตศาสตร์ประกอบการสอนของครู นั้น อันดับแรกคือ ทำให้สนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด รองลงมาเรียงตามลำดับคือ ทำให้รู้จัก สูตรคณิตศาสตร์ได้แม่นยำขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจ และเข้าใจวิชา คณิตศาสตร์ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาค้นคว้า แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเพลงอนาซิดในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ดีและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ดังนั้นจึงควรนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในรายวิชาอื่นๆ ด้วย

1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ตามหัวข้อที่กำหนด ครูผู้สอนควรแจ้งผลให้ผู้เรียนได้ทราบผลการพัฒนาของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบผลถึงความก้าวหน้าของตนเอง และมีความภาคภูมิใจ ในการพัฒนาตนเองต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เพลงพื้นบ้านในรายวิชาอื่นๆ

2.2 ควรเพิ่มเวลาในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยคุณลักษณะทางจริยธรรมอื่นๆ อีกเช่น ความใฝ่รู้ มารยาทในการอยู่ในสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย เป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กมล เวียนสุวรรณและนิตยา เวียนสุวรรณ. (2540). แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คอมแพคท์พริ้นท์.
- กานดา สมุทรรัตน์. (2551). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนในโรงเรียนโปลีเทคนิคระยอง. ระยอง : โรงเรียนโปลีเทคนิคระยอง.
- กิฟลี วรรณจิย์, จำนงค์ หอมแยมและ จิรภาส ชยานันท์. (2537). วิชาการศึกษา (วิชาชีพครู). กรุงเทพฯ : ชีรพงษ์การพิมพ์.
- คณิน บุญเสริมรัฐ (2554). การใช้กิจกรรมเพลงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง- พูด ภาษาอังกฤษ และลดความวิตกกังวลในการสื่อสารของนักเรียน. เชียงใหม่ : โรงเรียนโปลีเทคนิค ลานนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน (2540). การเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริง ตาม แนวทางการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

ชื่อ-นามสกุล	รุตนา ชี	
วัน เดือน ปี เกิด	25 กรกฎาคม 2522	
ที่อยู่ปัจจุบัน	74 หมู่ที่ 1 ตำบลวังพญา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา 95140	
ประวัติการศึกษา	ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนบ้านโต๊ะปาแ๊ะ
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนคารุลสุดาหวิทยา
	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนคารุลสุดาหวิทยา
	ระดับปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูสอนอิสลามศึกษาโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์	
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ สพม. 15	